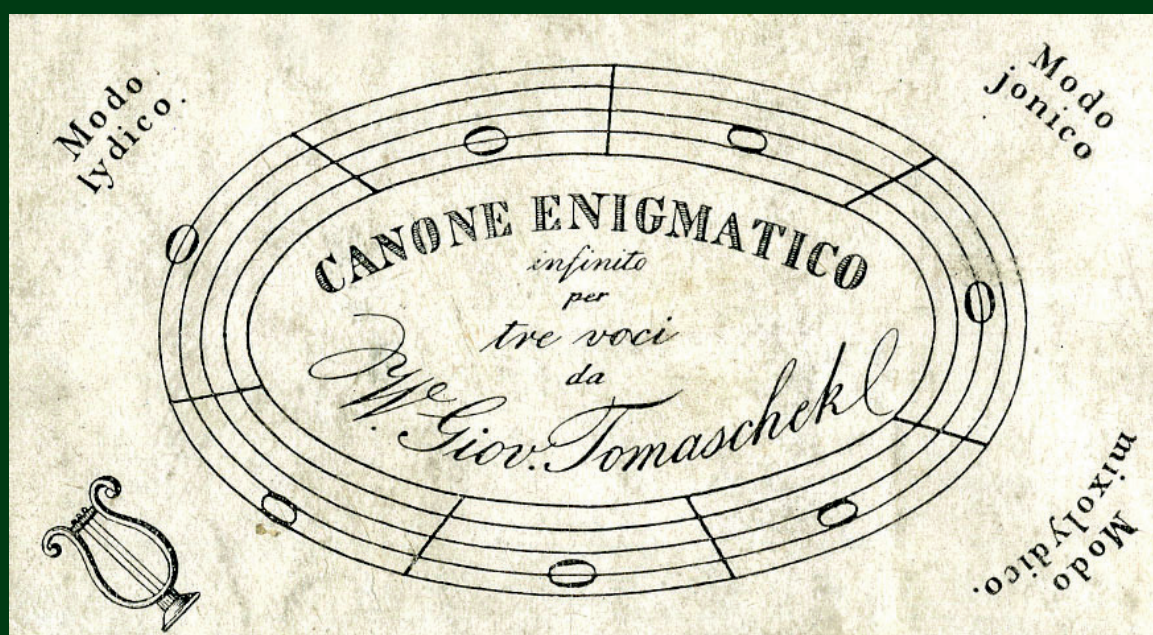

Václav Jan Tomášek 1774–1850 Tematický katalog skladeb

Wenzel Johann Tomaschek
1774–1850
A Thematic Catalogue of His Works

Markéta Kabelková

NÁRODNÍ
MUZEUM

Václav Jan Tomášek
1774–1850
Tematický katalog skladeb

Wenzel Johann Tomaschek
1774–1850
A Thematic Catalogue of His Works

Markéta Kabelková

Předložená práce vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Národní muzeum (DKRVO 2019–2023/20.II.a, 00023272).

This work was financially supported by the Ministry of Culture of the Czech Republic (DKRVO 2019–2023/20.II.a, National Museum, 00023272).

Recenzenti / Reviewers: Zuzana Petrášková, prom. fil.
Mgr. Ludmila Šmídová, Ph.D.

Vědecký redaktor / Scientific Editor: Mgr. Václav Kapsa, Ph.D.

© Národní muzeum, 2024

Texts © Markéta Kabelková
Notography © Libor Mašek
Translations © Mark Newkirk

ISBN 978-80-7036-850-3 (pdf)

Obsah / Content

ÚVOD / INTRODUCTION	8
VÁCLAV JAN TOMÁŠEK – BIOGRAFIE	13
VÁCLAV JAN TOMÁŠEK JAKO PŘEDMĚT VÝZKUMU	18
Hesla v hudebních encyklopediích	18
Časopisecké články, studie a vzpomínky	19
Monografie a edice autobiografie	20
Prameny	21
TEMATICKÝ KATALOG DÍLA VÁCLAVA JANA TOMÁŠKA	25
Tomáškovy vlastní soupisy skladeb	25
Porovnání obou vlastních soupisů díla / Comparison of the composer's own two lists of works ..	27
Dosavadní soupisy Tomáškovy díla	34
Notové prameny	37
Notová pozůstalost Václava Jana Tomáška	37
Charakteristika notového materiálu	40
Autografy	40
Opisy	40
Tisky skladeb Václava Jana Tomáška	41
Zdroje textů zhudebněných Václavem Janem Tomáškem	41
Struktura katalogu	42
Struktura a schéma hesla	53
Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost / Wenzel Johann Tomaschek – overview of his works and their presence in and apart from his estate	56
Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers	56
Soupis skladeb bez opusového čísla – abecední řazení / List of compositions without opus numbers	65
WENZEL JOHANN TOMASCHEK – BIOGRAPHY	69
WENZEL JOHANN TOMASCHEK AS THE SUBJECT OF RESEARCH	73
Entries in music encyclopaedias	73
Articles in periodicals, studies, and memoirs	74
Monographs and editions of the biography	75
Sources	76
THEMATIC CATALOGUE OF THE WORKS OF WENZEL JOHANN TOMASCHEK	80
Tomaschek's own list of compositions	80
Previous lists of Tomaschek's works	81
Musical Sources	85
Music in the estate of Wenzel Johann Tomaschek	85
Characteristics of the musical material	86
Autographs	86
Copies	86
The printing of Wenzel Johann Tomaschek's compositions	87
Texts set to music by Tomaschek	87
Structure of the catalogue	88
Structure and arrangement of entries	89

KATALOG / CATALOGUE	95
Katalog díla systematicky – přehled / Systematic catalogue of works – overview	95
Katalog díla systematicky (hlavní) / Systematic (main) catalogue of works	105
I. instrumentální skladby / instrumental compositions	106
symfonie / symphonies	106
přede hry / ouvertures	115
koncerty pro klavír / piano concertos	122
po chod / march	128
komorní skladby s klavírem / chamber works with piano	129
tance / dances	136
pro klavír / for piano	148
allegri / allegros	148
dithyramby / dithyrambs	156
eklogy / eclogues	161
rapsodie / rhapsodies	185
rondo / rondos	195
sonáty / sonatas	198
variac e / variations	218
přede hry / marches	234
pochody / marches	236
tance / dances	239
různ é / various	239
pro jiné nástroje / compositions for other instruments	241
II. dramatické skladby / dramatic compositions	246
opery / operas	246
dramatické scény / dramatic scenes	264
III. vokální skladby / vocal works	279
kantáty / cantatas	279
písně a balady pro jeden hlas – jednotlivé / songs and ballads for one voice – individual	288
písně a balady pro jeden hlas – ve sbírkách / songs and ballads for one voice – in collections	352
ansámbl y a sbory / vocal ensembles and choruses	475
kánony / canons	539
IV. duchovní skladby / sacred compositions	562
mše / masses	562
requiem / requiem	578
hymny / hymns	592
liturgie officia / liturgy of the hours	599
duchovní pís ně a sbory / sacred songs and choruses	605
V. skladby ztracené / lost works	630
VI. skladby zničené / destroyed works	648
VII. skladby zamýšlené / contemplated works	651
VIII. nejisté autorství / works of doubtful authorship	655
IX. autorství připisované / authorship attributed	661
Soupis podle opusových čísel / Listing by opus numbers	663
Abecední soupis skladeb / Alphabetical list of compositions	673
Chronologický soupis skladeb / Chronological list of composition titles	688
Časově nezařaditelné skladby / Compositions that cannot be ordered by dating	708

Rejstřík vokálních skladeb podle názvů skladeb, názvů částí a jejich incipitů / Index of vocal compositions arranged by title of composition, title of section, and incipits	710
Soupis autorů textů / List of authors of texts	738
Soupis vydavatelů / List of publishers	742
Soupis dedikantů / List of dedicatees	745
Uložení hudebních pramenů / Locations of musical sources	747
Soupis literatury se zkratkami / List of literature with abbreviations	751
Soupis excerpovaných časopisů / List of excerpted journals	756
Soupis elektronických zdrojů / List of electronic sources	757
Zkratky / Abbreviations	758
Zkratky hudebních nástrojů / Abbreviations for musical instruments	759
Resumé	760
Rejstřík jmenný / Index of persons	763

Úvod

Václav Jan Tomášek (1774–1850) patří k nejvýznamnějším osobnostem hudební kultury v Čechách v první polovině 19. století – byl vynikajícím klavíristou, uznávaným skladatelem, renomovaným a žádaným učitelem hudby, všeobecně uznávanou autoritou v hudební sféře, mužem s obdivuhodným všeobecným vzděláním a rozhledem a širokými zájmy. Byl známou osobností i v cizině – proto byl jmenován čestným členem několika zahraničních hudebních spolků, navštěvovali jej umělci projíždějící Prahou a mnoho jeho žáků působilo v zahraničí. Jako skladatel byl Tomášek v Čechách průkopníkem v oboru moderní písně na německé i české texty a v žánru klavírním přispěl k rozvoji nové drobné hudební formy, charakteristického klavírního kusu. Jeho dílo vydávali tehdejší nejvýznamnější hudební nakladatelé střední, západní a severní Evropy. Dokladem o rozšíření Tomáškových skladeb je jejich současný výskyt v evropských hudebních sbírkách, v knihovnách a archivech státních i církevních, ač jde vlastně jenom o zlomek z toho, co existovalo za Tomáškova života. Tomáškovu jméno se objevuje ve všech nejvýznamnějších hudebních lexikonech. Tomášek bezesporu svým skladatelským odkazem a působením zasáhl do evropského hudebního dění.

Výzkum se v posledních 150 letech k Tomáškovu neustále vracel zejména v souvislosti s jeho výročími narození a úmrtí. Vznikla řada prací nejrůznějšího zaměření a rozsahu, ale systematická evidence notových i nenotových pramenů, shrnující a informačně vyrovnaná biografie a zejména moderní kritický katalog jeho díla stále chyběly. První fáze mého dlouhodobého výzkumu, jehož výsledkem je tento katalog Tomáškova díla, byla v letech 2001 až 2004 podpořena grantem Ministerstva kultury České republiky nazvaným *Václav Jan Tomášek (1774–1850) – Tematický katalog díla* (identifikační kód DA 01 P01 OUK 008). Provedena byla základní a systematická rešerše ve středoevropských hudebních sbírkách (v šedesáti institucích), evidováno bylo celkem 1107 hudebních pramenů. Druhým projektem byl interní grant Národního muzea v letech 2007–2008 s názvem *Václav Jan Tomášek (1774–1850) – evidence nenotových archiválií*, v jehož rámci bylo zdokumentováno a transkribováno kolem dvou set nenotových písemných pramenů, převážně korespondence, z jednadvaceti evropských institucí. Ve většině případů se jednalo o dosud neznámé prameny. Na katalogu Tomáškova díla jsem pracovala rovněž v rámci svého doktorského studia hudební vědy na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v letech 2005–2012.¹

Velkým problémem při tvorbě katalogu Tomáškova díla byla volba jeho uspořádání. Skladatel zkomponoval přes 200 skladeb, z nichž sto čtrnácti přidělil opusové číslo. Málokdy však své skladby datoval a mnohé nelze spolehlivě datovat ani dodatečně, chronologické řazení tedy nepřichází v úvahu. Pro uživatele je nejpraktičtější systematické řazení, v případě Tomáškova díla však komplikují takové uspořádání velmi rozmanité formy vokálních skladeb. První verze katalogu z roku 2004 přinesla podstatnou část základního heuristického výzkumu. Výchozí řazení tohoto katalogu bylo systematické. Pro katalog v disertační práci z roku 2012 bylo zvoleno řazení jiné – základ katalogu, který obsahuje popisy děl, je řazen podle opusových čísel, skladby bez opusových čísel pak systematicky. Pro snazší orientaci byl před hlavní katalog představen stručný přehled podle opusových čísel a přehled celého díla seřazený systematicky. Katalog cituje Tomáškovy vlastní výroky o skladbách publikovaných v autobiografii a jako první usiluje o určení textových předloh, případně identifikuje autory textů, kteří nejsou ve skladbách explicitně uvedeni. Byly využity možnosti práce s různými katalogy, databázemi či digitalizovanými dokumenty, které nabízí prostředí internetu, zejména pro identifikaci básnických textů a pro rešerši v periodikách 19. století. Používání těchto informačních zdrojů často odhalilo i zcela nové souvislosti, které by jinak bylo možno nalézt jen stěží. Současná verze katalogu vznikla v rámci výzkumného projektu Národního muzea realizovaného v letech 2019–2023 a zaměřeného na prameny k dílu V. J. Tomáška. Výchozím bodem byly samozřejmě oba předchozí katalogy. K dispozici bylo nyní mnoho mezitím publikovaných a rychle se rozvíjejících internetových zdrojů, zejména online katalogy hudebních sbírek, digitalizované dokumenty a nejrůznější postupně doplňované databáze. Opět jsem se vrátila k systematickému řazení, které ale strukturuje vokální skladby jinak než katalog z roku 2004.

Katalog by nevznikl bez podpory a pomoci rodiny, přátel, kolegů a samozřejmě mnoha hudebních institucí. Za cenné rady a pomoc děkuji zejména (abecedně) Thomasu Aignerovi, Rudolfovi Angermüllerovi (†), Axelu Beerovi,

1 KABELKOVÁ, Markéta. *Václav Jan Tomášek (1774–1850): život a dílo*. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012.

Václav Jan Tomášek – portrét / portrait
Barbara Kraft (1764–1825), kresba tužkou / pencil drawing, 1803, CZ-Pnm: F 2200

Barbaře van Benthem a Eberhardu Köstlerovi s Elfi von Austedt, Otto Bibovi, P. Petrusu Ederovi OSB, Jarmile Gabrielové, Thomasu Leibnitzovi, Petru Maškovi, Petře Matějové, Janě Navrátilové (†), Zuzaně Petráškové, Martině Rebmann, Wilhelmu Friedrichu Riedelovi (†). Za trpělivou expedici děkuji zejména kolegům z hudebních oddělení Národní knihovny v Praze, Městské knihovny v Praze, z hudební sbírky Českého rozhlasu v Praze, z knihovny Pražské konzervatoře, z Moravské zemské knihovny v Brně, z oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea v Brně, z Národopisného oddělení Západočeského muzea v Plzni, z hudebních oddělení ve Staatsbibliothek v Berlíně, v Sächsische Landesbibliothek – Staats- und Universitätsbibliothek v Drážďanech, v Bayerische Staatsbibliothek v Mnichově, a ve vídeňských institucích Österreichische Nationalbibliothek, Wienbibliothek a Gesellschaft der Musikfreunde. Poděkování patří mým kolegům z Národního muzea – Českého muzea hudby, kteří mě po celá léta podporovali a nejrozličnějším způsobem mi pomáhali, mezi nimi především Marie Šťastná, Darina Svobodová, Ludmila Jará, Eva Paulová, Jana Vojtěšková, Tomáš Slavický, Dagmar Štefancová a ředitel Českého muzea hudby Emanuele Gadaleta. Za zásadní podíl na vzniku tohoto katalogu děkuji odbornému redaktovi katalogu Václavu Kapsovi a notografovi Liboru Maškovi.

Velké dilema představovala volba jazyka této publikace. Publikovat katalog jenom v češtině by bylo málo, pokud si přejeme vytvořit práci mezinárodního významu, která bude dobře sloužit propagaci a šíření Tomáškovy díla. Katalog zveřejněný jenom v angličtině nebo němčině by byl zase poněkud nevděčný vůči českému čtenáři i Tomáškovu původu. Vydání publikaci ve dvou plných jazykových mutacích by pak bylo ekonomicky příliš náročné. Vytvořen byl dvojjazyčný česko-anglický hybrid, který pragmaticky překládá jenom to, co je bezpodmínečně nutné pro plné porozumění a práci s katalogem. Doufám, že se podařilo vytvořit srozumitelnou formu a že tento katalog pomůže dílu Václava Jana Tomáška více do světa, jak si právem zaslouží.

Introduction

Wenzel Johann Tomaschek (1774–1850) was one of the most important figures of musical culture in Bohemia in the first half of the 19th century—he was an outstanding pianist, a distinguished composer, a renowned, sought-after music teacher, an acknowledged authority in the sphere of music, and a remarkably broadly educated man with a wide range of knowledge and interests. He also enjoyed recognition abroad and was made an honorary member of several foreign musical societies. Musicians passing through Prague visited him, and many of his pupils worked abroad. As a composer, Tomaschek was a pioneer in Bohemia in the field of modern song settings of German and Czech texts, and in the genre of piano music he contributed to the development of a new miniature musical form, the character piece for piano. His works were printed by the most important music publishers of the day in central, western, and northern Europe. How widely Tomaschek's compositions were disseminated is shown by their simultaneous occurrence in European music collections and in state and ecclesiastical libraries and archives, although this involves only a fraction of what existed during Tomaschek's lifetime. Tomaschek's name appears in all the most important musical lexicons.

Through his legacy as a composer and his work, Tomaschek unquestionably left a mark on the history of European music.

Over the last 150 years, Tomaschek has constantly reemerged as a subject matter of research, especially in connection with anniversaries of his birth and death. Several studies of widely varying focus and scope have been written, but there is still need for systematic records of musical and non-musical sources, a biography providing a summary and balanced information, and above all, a modern critical catalogue of his works. The first phase of my long-term research, the result of which is this catalogue of Tomaschek's works, was supported between 2001 and 2004 by a grant from the Ministry of Culture of the Czech Republic. The title was *Václav Jan Tomášek (1774–1850) – Tematický katalog díla / Václav Jan Tomášek (1774–1850) – A Thematic Catalogue of His Works* (ID code: DA 01 P01 OUK 008). Basic, systematic research was conducted in central European music collections (at 60 institutions), and 1,107 musical sources have been documented. A second project was an in-house grant of the National Museum (2007–2008) with the title *Václav Jan Tomášek (1774–1850) – evidence nenotových archiválií / Václav Jan Tomášek (1774–1850) – Records of Archival Material Other than Music*, and within the framework of that project, ca. 200 written, non-music sources from 21 European institutions, mostly consisting of correspondence, were documented and transcribed. In most cases, this involved heretofore unknown sources. I also worked on the catalogue of Tomaschek's works as part of my doctoral studies at the Charles University Faculty of Arts (2005–2012).²

A major problem with creating a catalogue of Tomaschek's works has been deciding how to arrange it. The composer wrote over 200 works, assigning opus numbers to 114 of them. He seldom dated his compositions, however, and many cannot be reliably dated after the fact, so a chronological ordering is out of the question. For users, sorting Tomaschek's works systematically by genre would be the most practical solution, but such an arrangement is complicated by the very diverse forms of his vocal compositions. The first version of the catalogue (2004) presented the bulk of the basic heuristic research. That catalogue was primarily organised systematically by genre. The catalogue in the dissertation (2012) was organised differently. The body of the catalogue, which contains descriptions of the works, is arranged by opus numbers, then compositions without opus numbers are ordered by genre. To facilitate orientation, a brief overview arranged by opus numbers and an overview of his entire oeuvre arranged systematically by genre was printed before the main catalogue. The catalogue quotes Tomaschek's own comments published in his autobiography about his compositions, and it makes the first attempt to identify the texts set to music or to identify the authors of texts who are not identified explicitly in the compositions. The author has taken the opportunity to work with various catalogues, databases, and digitalised documents available online mainly for the identification of poetic texts and for research involving 19th-century periodicals. The use of these sources has often revealed entirely new information that would have been difficult

2 KABELKOVÁ, Markéta. *Václav Jan Tomášek (1774–1850): život a dílo*. Dissertation. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012.

to find any other way. The present version of the catalogue has been prepared as part of a National Museum research project realised from 2019 to 2023 and focusing on sources about the works of W. J. Tomaschek. Naturally, the two previous catalogues served as the point of departure. Now for the first time, internet sources are available that have been published in the interim and are rapidly developing. This mainly involves the online catalogues of music collections, digitalised documents, and a wide variety of databases that are gradually being supplemented. I have again chosen a systematic arrangement by genre, but the ordering of vocal compositions is structured differently than in the 2004 catalogue.

This catalogue would not exist without the support and help of my family, friends, and colleagues as well as many musical institutions, of course. For their valuable advice and assistance, I wish to thank in particular (alphabetically) Thomas Aigner, Rudolf Angermüller (†), Axel Beer, Barbara van Benthem, and Eberhard Köstler, as well as Elfi von Austedt, Otto Biba, Father Petrus Eder, OSB, Jarmila Gabrielová, Thomas Leibnitz, Petr Mašek, Petra Matějová, Jana Navrátilová (†), Zuzana Petrášková, Martina Rebmann, and Wilhelm Friedrich Riedel (†). I am especially grateful for the patient assistance of my colleagues from the music departments of the National Library in Prague, the Municipal Library of Prague, the music collection of Czech Radio in Prague, the library of the Prague Conservatoire, the Moravian Library in Brno, the music history department of the Moravian Museum in Brno, the Ethnographic Department of the West Bohemia Museum in Pilsen, and the music departments at the Staatsbibliothek in Berlin, the Sächsische Landesbibliothek – Staats- und Universitätsbibliothek in Dresden, the Bayerische Staatsbibliothek in Munich, and the Viennese institutions Österreichische Nationalbibliothek, Wienbibliothek, and Gesellschaft der Musikfreunde. I owe a debt of thanks to my colleagues from the National Museum – Czech Museum of Music, who have been supportive of me all these years and have helped me in many different ways, including above all Marie Šťastná, Darina Svobodová, Ludmila Jará, Eva Paulová, Jana Vojtěšková, Tomáš Slavický, Dagmar Štefancová, and Emanuele Gadalete, the director of the Czech Museum of Music. Thanks are also due to the catalogue's scholarly editor Václav Kapsa and to the music engraver Libor Mašek for the major parts they have played in the creation of this catalogue.

The choice of language for this publication was a major dilemma. Publishing the catalogue in Czech only would not have fulfilled our wish to create a study of international importance to help promote and disseminate Tomaschek's works. On the other hand, a catalogue published only in English or German would be rather unappreciative of my Czech readers and disrespectful of Tomaschek's origins. Publishing two separate versions in different languages would have been too expensive. A Czech-English bilingual hybrid has been created, pragmatically translating only what is absolutely necessary for full comprehension and for using the catalogue. I hope the form thereby created is intelligible and that the catalogue will help get the music of Wenzel Johann Tomaschek the worldwide attention it deserves.

Václav Jan Tomášek – biografie

Václav Jan Tomášek (Wenzel Johann Tomaschek) se narodil 17. 4. 1774 ve Skutči.³ Pocházel z měšťanské rodiny obchodníka s plátnem Jakuba Tomáška. Narodil se jako poslední ze třinácti dětí. Od dětství ho velmi přitahovala hudba – podle svědectví služebné si od čtyř let prozpěvoval skutečné vlastní melodie a on sám vzpomínal, že ho v šesti letech fascinovaly varhany. Základy hudebního vzdělání získal v letech 1783–1785 v Chrudimi od regenschoriho Pavla Josefa Wolfa – učil se zpívat a hrát na housle. Po návratu domů mu bratr Antonín pořídil malý přenosný klavír. Ve Skutči s úspěchem vystupoval jako sólista při kostelních produkcích a byl zván i do okolních obcí. V roce 1787 byl přijat jako vokalista do kláštera minoritů v Jihlavě, kde setrval až do roku 1790. Téhož roku přišel do Prahy, kde za podpory bratra Jakuba studoval na gymnáziu. Od roku 1797 studoval na Karlově univerzitě práva, kromě toho se zabýval filozofií, matematikou, estetikou, historií, anatomií a chirurgií, k jeho zálibám patřilo také kreslení.

Od gymnaziálních dob v Praze se intenzivně věnoval hudbě – systematicky poznával hudební literaturu, studoval teorii (podle Johanna Josepha Fuxe, Friedricha Wilhelma Marpurga, Johanna Philippa Kirnbergera, Johanna Matthesona, Georga Simona Löhleina, Daniela Gottloba Türka) a hrál na klavír. Brzy po příchodu do Prahy zjistil, že si jako samouk osvojil špatnou techniku klavírní hry, ale s vytrvalostí a zarputilostí sobě vlastní se podle učebnic klavírní hry od Wolfa a Türka začal přeučovat a brzy tento handicap zdárně překonal. V Praze měl Tomášek dobrou pověst jako klavírista už v roce 1795 – vystupoval na domácích akademiích, navazoval kontakty a stal se vyhledávaným učitelem v měšťanských i šlechtických kruzích. Jeho jméno nalézáme v ročence *Jahrbuch der Tonkunst von Wien und Prag 1796*, kde je uveden právě jako dobrý klavírista. V této době začal také komponovat první skladby, tyto pokusy ale později sebekriticky zničil.

Po dokončení právnických studií Tomášek váhal mezi kariérou právníka a hudebníka. Definitivně se rozhodl až v roce 1806, když mu hrabě Georg Buquoy nabídl hmotné zabezpečení, pokud vstoupí do jeho služeb jako hudebník. Podle smlouvy měl Tomášek tyto povinnosti: doprovázet hraběte na cestách, v období od května do října s ním pobývat na jeho statcích a zajišťovat hudební produkce, vyučovat děti hudbě, první opisy zkomponovaných skladeb dávat hraběti; skladby psané přímo pro hraběte byly honorovány zvlášť.⁴ Od listopadu do března směl Tomášek vyučovat v Praze soukromě. Buquoy se zavázal rentu vyplácet, i když se Tomášek v roce 1824 oženil a odstěhoval do vlastního bytu. Vyplácení bylo zajištěno i pro případ, že by Buquoy zemřel dříve než Tomášek. O výši vyplácené renty vedli oba muži v průběhu let různá jednání.⁵ Podle smlouvy z roku 1806 pak Tomášek u svého jména po celý život na skladbách uváděl, že je skladatelem a hudebníkem hraběte Georga Buquoye, i když už nebydlel v jeho domě.

Sňatek s Wilhelminou Ebertovou dne 24. 2. 1824 u sv. Tomáše v Praze znamenal zásadní změnu v jeho životě. Nastěhovali se do vlastního bytu v Tomášské ulici No. p. 15,⁶ který se brzy stal významným kulturním centrem – Wilhelmina byla okouzující hostitelkou, dobrou hospodyní a také vynikající zpěvačkou. V jejich salonu se pravidelně konávaly domácí koncerty i několikrát do týdne, prováděno bylo především Tomáškovu dílo. Svědčí o tom

3 Pokud není uvedeno jinak, je zdrojem Tomáškovy autobiografie (dále AutVJT).

4 TARANTOVÁ, Marie. V. J. *Tomášek*. Kdo je; 14–15. Praha: Orbis, 1946, s. 21. Text první smlouvy uvádí Marie Tarantová v českém překladu, originální text smlouvy se nezachoval: „Hrabě Jiří Buquoy se zavazuje ve smlouvě, že přijímá Václava Jana Křt. Tomáška do svého domu jako skladatele za roční plat 400 fl. vedle volného bytu, stravy, dříví a světla, zaváže-li se Tomášek doprovázeti hraběte na jeho cestách, dobu od začátku května do konce října strávit na statku hraběte, tam působící hudebníky organisovati a připravit je k provedení větších skladeb, budou-li děti, má je vyučovati hudbě, a má mu dáti první opisy všech Tomáškem nově složených skladeb. Skladby psané přímo pro hraběte budou přiměřeně honorovány zvlášť. V zimě (od 1. listopadu do 1. března) smí Tomášek v Praze vyučovati ve dvou soukromých domech.“

5 V dochované skice Tomáškovy dopisu hraběti Buquoyovi ze 17. 4. 1829 urguje Tomášek slíbené zvýšení renty z roku 1818, uloženo v Národním muzeu – Českém muzeu hudby (CZ-Pnm), inv. č. G 13658. V roce 1844 Buquoy zvyšuje Tomáškovu roční rentu z 500 zlatých na 700 zlatých a závazek vyplácení v případě své smrti přenáší na dědice, uloženo v CZ-Pnm: č. př. 58/1977.

6 Tomášská č. p. 15, ve druhém patře – patro udáno podle Tomáškovy dopisu Ludwigu Augustu Franklovi z 28. 9. 1845 uloženého ve Wienbibliothek im Rathaus, fond Handschriften und Nachlässe, sign. J. N. 102578.

Rodný dům Václava Jana Tomáška ve Skutči / Václav Jan Tomášek's birthplace in Skuteč
Reprodukce fotografie kolem 1900 / Reproduction of a photograph dated ca. 1900, CZ-Pnm: F 967

například František Palacký ve svém každodenníku⁷ nebo Tomáškova korespondence se švagrovou Julií a jejím manželem Rudolfem Glaserem.⁸ Scházely se zde významné osobnosti, z nichž mnozí byli také Tomáškovými přáteli: například Václav Hanka, František Palacký, Leopold Eugen Měchura, Antonín Müller, Václav Alois Svoboda, Josef Dessauer. Tomášek se podílel na aktivitách Spolku pro zvelebení hudby církevní v Čechách (Verein der Kunstfreunde für Kirchenmusik in Böhmen) založeného roku 1826. V roce 1842 se stal členem pražského spolku Žofínská akademie (Sophien Akademie). Je doloženo, že na jejích koncertech byly ve čtyřicátých letech často hrány jeho skladby. Stýkal se také se svým sousedem a vydavatelem Pavlem Aloisem Klarem a redaktorem novin *Ost und West* a svým švagrem Rudolfem Glaserem. Koncem třicátých let přispíval do těchto novin svými zprávami z cest po Čechách, Rakousku a Německu.

7 PALACKÝ, František a NOVÁČEK, Vojtěch Jaromír (ed.). *Františka Palackého korespondence a zápisky. I, Autobiografie a zápisky do roku 1863*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1898; PALACKÝ, František a NOVÁČEK, Vojtěch Jaromír (ed.). *Františka Palackého korespondence a zápisky. II, Korespondence z let 1812–1826*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1902.

8 Uložena v Archivu hlavního města Prahy, ve fondu Glaser Ebert Julie NAD 1216 a Glaser Rudolf, NAD 1198 (Verein für Geschichte der Deutschen in Böhmen).

Tomáškovu manželství prošlo několika těžkými zkouškami. Wilhelmina ztratila během těhotenství na podzim 1824 první dítě.⁹ V roce 1829 se narodila dcera Gabriela, která zemřela 18. února, žila jen tři dny.¹⁰ Po velkém zklamání, které se týkalo jeho manželství, a obzvláště po smrti ženy Wilhelminy v roce 1836 se Tomášek poněkud stáhl ze společenského života. Václav Juda Novotný sděluje,¹¹ že příčinou tohoto zklamání měl být, jak se říkalo, vztah mezi Wilhelminou a jeho žákem Johannem Friedrichem Kittlem. Novotný také uvádí, že si v katalogu žáků, který je dnes bohužel nezvěstný, Tomášek u Kittlova jména poznamenal: „zachoval se ke mně jako ta nejhanebnější a nejnevědnější kreatura“.

Vyučování hudbě se Tomášek věnoval po celý život, obzvláště po svém sňatku v roce 1824. Podle autobiografie však začal dávat hodiny hudby už asi ve svých 21 letech. Zjistil totiž, že hudební hodiny přinášejí větší finanční zisk než „vyučování literní“, s nímž započal už na gymnáziu. Patřil mezi vyhledávané učitele klavíru a hudební teorie, přestože se ve 30. letech jako konkurence objevil významný klavírní ústav Prokschův. Svým žákům dával Tomášek hrát Bachův *Dobře temperovaný klavír*, skladby Beethovenovy, Thalbergovy, Chopinovy, Henseltovy, Lisztovy a samozřejmě vlastní. Vyžadoval hru z paměti i ve skladbách na čtyři ruce. Nauku o harmonii vyučoval podle vlastního systému, na kterém neustále pracoval. Nikdy ale do vyučování nezařazoval historický nebo estetický výklad. O svých žácích si vedl záznamy – o jejich nadání, pílí, někdy i charakteru. Za celý život měl více než 125 žáků. Vychoval mnoho vynikajících hudebníků, především klavíristů, kteří působili téměř po celé Evropě. Patřili mezi ně například klavíristé Alexander Dreyschock, Julius Schulhoff, Ignatius Tedesco, Sigmund Goldschmidt, Wilhelm Kuhé, skladatelé Jan Václav Hugo Voříšek, Johann Friedrich Kittl, Josef Dessauer, Richard Rozkošný, Hans Hampel a významný kritik a estetik Eduard Hanslick. Za své nejlepší žáky považoval Voříška a Dreyschocka. O Tomáškovu vyučování stál v roce 1839 pro svou dceru Claru, vynikající pianistku a budoucí ženu skladatele Roberta Schumanna, významný německý pedagog Friedrich Wieck.¹² Clara se však Tomáškovou žačkou nestala.

Již během života byl Tomášek uznáván doma i v zahraničí. V Praze byl nazýván „hudební papež“ nebo „hudební dalajláma“. Jeho osobnost byla přitažlivá pro hudebníky projíždějící Prahou – navštívili ho např. Richard Wagner (1832), Ole Bull (1839), Clara Wieck (1837) a Hector Berlioz (1846). Podle jeho žáka Hanslicka nebyl Tomášek svými, obzvláště českými současníky dostatečně doceněn, snad proto, že byl vázán službou u hraběte Buquoye. Kdyby totiž mohl po Evropě cestovat jako koncertující klavírista, jak bylo tehdy zvykem, jistě by byl jako interpret i skladatel mnohem známější.¹³ Mezinárodního uznání se Tomáškovu dostalo od několika zahraničních hudebních společností. Podle Gerberova lexikonu byl již roku 1812 jmenován členem švýcarské hudební společnosti.¹⁴ Čestným členem hudebních spolků se stal v Innsbrucku (1831), Vídni (1836), Rotterdamu (1836), Pešti a Budíně (1838), Stuttgartu (1839), Lvově (1849).¹⁵ Až po smrti mu byl v roce 1850 doručen čestný diplom Akademie věd

-
- 9 Vyplývá z dopisu Tomáškovu švagra Karla Egona Eberta Františku Palackému ze 7. 10. 1824, který těhotenství potvrzuje, dítě se však nenarodilo: „Tomaschek ... wird bald Vater werden, in welcher Lage ihn zu sehen, ich wirklich sehr begierig bin...“, PALACKÝ 1902, s. 194.
 - 10 Fakt dcerčina úmrtí zmiňuje Tomášek v *Kurze Skizze entworfen nach der Selbstbiographie*, Benediktinerabtei Göttweig – Musikarchiv (A-GÖ), sign. V D a 51, V D a 1, provenience Sbirka Aloise Fuchse; jméno dítěte a přesná data byla nalezena v matrice zemřelých římskokatolického farního úřadu u kostela sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně z let 1807–1838, sign. MIK Z 9, pag. 499.
 - 11 NOVOTNÝ, Václav Juda. *O Tomáškovu: dle materiálu ze sbírky Mojžíra Urbánka*. Dalibor, 1900, roč. 22, č. 17–18, s. 134.
 - 12 Podle Tomáškovu dopisu Friedrichu Wieckovi z 13. 9. 1839 si Wieck přál, aby u něj Clara studovala kontrapunkt; Staatsbibliothek zu Berlin, Preußischer Kulturbesitz, Musikabteilung mit Mendelssohn Archiv (D-B), sign. N. Mus. Ep. 2654.
 - 13 HANSLICK, Eduard. *Aus meinem Leben*. 2. Aufl. Berlin: Allgemeiner Verein für deutsche Literatur, 1894, s. 24–42; citováno podle českého vydání HANSLICK, Eduard a LUDVOVÁ, Jitka, ed. *Dokonalý antiwagnerián: Paměti, fejetony, kritiky: výbor z díla*. Praha: Supraphon, 1992, s. 52.
 - 14 GERBER, Ernst Ludwig. *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler ... älterer und neuerer Zeit, aus allen Nationen. Vierter Theil*. Leipzig: A. Kühnel, 1814, s. 363–368, odkazuje na *Allgemeine Musikalische Zeitung*, 1812, Nr. 45, zde zpráva nenačtena.
 - 15 Všechny tyto diplomy jsou uloženy v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze, fond Varia (číslo archivního souboru 1843). Musikverein zu Innsbruck (5. 4. 1831), Gesellschaft der Musikfreunde des österreichischen Kaiserstaates – Wien (25. 1. 1836), Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst – Rotterdam (30. 9. 1836), Pesther und Ofner Musik Verein – Pesth (31. 8. 1838), Deutscher National-Verein für Musik und Ihre Wissenschaft (1839), Musik Verein – Lemberg (25. 8. 1841).

Václav Jan Tomášek – portrét / portrait
Litografie/lithography, kresba/ drawing by Leopold Bucher (1797–1858),
tisk/print: Johann Höfelich [1840–1850, Wien], CZ-Pnm: F 11

a umění v Berlíně.¹⁶ V autobiografii Tomášek také uvádí, že byl čestným členem „u Svaté Anny“ ve Vídni – „korrespondierendes Ehren Mitglied bei Sct. Anna“. V Čechách ho poctila pouze Univerzita Karlova, která mu v roce 1811 udělila titul magistra svobodných umění.

O Tomáškově věhlasu svědčí i to, že se jeho jméno objevuje ve významných hudebních lexikonech tehdejší doby a v kritikách tehdejších hudebních časopisů, kde bývá hodnocen pozitivně. Jeho společenský význam dokládá také fakt, že Tomášek patří mezi nejčastěji zobrazované hudebníky v Čechách první poloviny 19. století. Existuje celkem osm portrétů.¹⁷ Podle vzpomínek synovce Hansgirga se Tomášek ke konci svého života více uzavřel společnosti, i když stále vyučoval a pořádal doma hudební akademie. Začal mít zdravotní problémy, které mu znemožňovaly hru na klavír, kvůli dně totiž ztratil pohyblivost svých prstů. Pravidelně zajížděl do západočeských lázní, odkud psal do časopisu *Ost und West* postřehy o tamějším kulturním životě. Velkým povzbuzením byl pro Tomáška pražský koncert ke 100. výročí narození Johanna Wolfganga Goetha, který se konal v Německém domě (Deutsches Haus nebo též Deutsches Cassino) v ulici Na Příkopě 27. 8. 1849. Tomášek svou osobní účastí dodal koncertu společenského lesku, i když pořadatelé v jeho přítomnost kvůli zdravotním potížím nedoufali. S velkým úspěchem byly mimo jiné provedeny Tomáškovy písně na Goethovy texty, takže se večer stal i oslavou Tomáškovou.¹⁸

Na přání svého přítele a souseda Pavla Aloise Klara začal v roce 1844 Tomášek pracovat na své autobiografii, která vycházela na pokračování v Klarově ročence *Libussa* v letech 1845–1850. Životopis uzavírá rokem 1823, kdy se zasnoubil s Wilhelminou Ebertovou. Tomáškovu pojetí autobiografie je poněkud neobvyklé, nelíčí pouze své životní osudy, ale především sděluje svůj pohled na hudební události současného života tak, jak je prožíval on. Své názory sděluje velmi otevřeně – v pozitivním i negativním smyslu, takže se pochopitelně dočkal i negativní kritiky. Tomášкова autobiografie je ale také důkazem o jeho mimořádné pílí, houževnatosti, vytrvalosti a dychtivosti poznávat nové věci a zajímavé osobnosti. Tomášek si velmi zakládal na svém postavení v hudebním světě, kterého dosáhl jako autodidakt. Zemřel 3. dubna 1850 v Praze, pohřben je na Malostranském hřbitově v Košířích.

V roce 2007 požádalo Národní muzeum – České muzeum hudby v souvislosti s výstavou *Tajemství notového rukopisu* o vypracování grafologických rozborů písma několika našich skladatelů, včetně rukopisu Václava Jana Tomáška. Tento posudek,¹⁹ který potvrzuje Tomáškovy charakterové vlastnosti a vyjadřuje jeho některé životní postoje, vznikl naprosto nezávisle, protože posuzovatelé neznali jména posuzovaných osob ani jejich životní osudy: „Skladatel disponuje silnou vůlí, vytrvalostí spojenou s přesností a smyslem pro řád a pořádek. Neobvyklá niterní citlivost a stálá nespokojenost je kompenzována ctížádostivostí a velkou pracovitostí. Některé znaky ukazují na nízké sebevědomí a nedostatečné sebepojetí. Následkem je sklon k zdůraznění materiálních hodnot a jejich preference. Má rád stereotyp, neriskuje, ale touží po změně. Síla jeho tvořivosti je zakotvena přímo v pudové oblasti, nepostrádá neustálou snahu o zlepšení. Jeho láska k hudbě je bytostně instinktivní.“

16 Podle sdělení synovce Karla Viktora Hansgirga, HANSGIRG, Karl Viktor. *Reminiszenzen an Wenzel Johann Tomaschek*. Libussa: Jahrbuch für..., 1855, roč. 14, s. 204–220. V českém překladu jako *Vzpomínky na Václava Tomáška*. In: TOMÁŠEK, Václav Jan. *Vlastní životopis Václava Jana Tomáška*. Přel. Zdeněk Němec. Praha: Topičova edice, 1941, s. 265–281.

17 VOLEK, Tomislav a JAREŠ, Stanislav. *Portréty Václava Jana Tomáška*. Hudební věda, 1975, roč. 12, č. 3, s. 277–288.

18 Prager Zeitung, 1849, Nr. 202, 28. 8. 1849, Beilage zu Nr. 202.

19 Grafologická aliance České republiky, Zdeňka Tušková a kolektiv.

Václav Jan Tomášek jako předmět výzkumu

Základní a zcela mimořádnou pomůckou pro orientaci v textech o Václavu Janu Tomáškově publikovaných od počátku 19. století až do padesátých let 20. století je bibliografie, kterou na počátku šedesátých let sestavil knihovník Národní knihovny České republiky Miroslav Postler.²⁰ Na základě rešerše zdejších fondů sestavil soupis 980 jednotek, které se vztahují k Václavu Janu Tomáškově. Materiál rozčlenil podle publikačních forem chronologicky do těchto skupin:

- knihy: monografie, excerpta, stati a zmínky ve sbornících, sbírkách a hudebních dějinách,
- časopisy: články a korespondence, zprávy a poznámky, beletrie,
- příležitostné tisky a ikonografie.

Záznamy zachycují obsahově i významem velmi rozmanité texty: anonce, recenze, kritiky, zásadní studie, monografie, encyklopedická hesla, ale také vysoký počet fejetonů a krátkých zpráv. Z první poloviny 19. století jsou zahrnuty především anonce a recenze Tomáškových skladeb, zprávy nebo slovníková hesla. Postler cituje také bibliografické údaje o Tomáškových vlastních pracích – autobiografii, kritikách, recenzích, o zprávách z cest nebo oznámeních. Obsah textů vzniklých po skladatelově smrti v roce 1850 souvisí zpravidla s výročími Tomáškovy narození a úmrtí. Kromě odkazů na důležité studie uveřejněné v časopisech nebo na dvě monografie Josefa Klementa Zástěry a Marie Tarantové jsou to zejména zprávy, fejetony či kritiky. Většina z nich se týká provádění Tomáškovy díla.

Hesla v hudebních encyklopediích

Václav Jan Tomášek patří k těm českým hudebníkům, jejichž jméno se objevuje v heslářích významných hudebních encyklopedií z první i druhé poloviny 19. století. Zastoupení ve slovnících první poloviny 19. století dokládá jeho momentální proslulost; výskyt v lexikonech vydaných po jeho smrti v druhé polovině 19. století svědčí o tom, že byl stále považován za významného hudebníka. Tato encyklopedická hesla jsou důležitá nejen kvůli biografickým údajům, ale i soupisům díla, ze kterých lze podle data vydání lexikonu vydedukovat nejzazší časovou hranici zkomponování některých skladeb, protože Tomášek většinu svých kompozic nedatoval. V těchto soupisech zpravidla nejsou zaznamenány skladby bez opusových čísel. Části biografické mají mnoho společného a u některých je možné podle obsahu i formulací předpokládat spolupráci se samotným Tomáškem – to prozrazují zejména pasáže popisující začátky jeho hudebního vzdělávání. Tyto texty jsou nápadně podobné formulacím z Tomáškovy autobiografie, vydávané ale až od roku 1845.

První zmínka o Tomáškově se v lexikografické literatuře objevuje v roce 1796, kdy bylo Tomáškově 22 let – jeho jméno se nachází v soupise hudebníků v ročence *Jahrbuch der Tonkunst von Wien und Prag* 1796. Tomášek je uveden v oddíle „Virtuosen und Dilettanten“ ve velmi krátkém hesle jako dobrý klavírista. Od druhé dekády 19. století se vyskytují již obsáhlé texty v lexikonu Gerberově (1814),²¹ Dlabáčově (1815)²², v Czikan-Gräferově (1836),²³ Schillingově (1838)²⁴ a Gathyho (1840).²⁵ Obsahově nejvýznamnější hesla jsou v lexikonu Gerberově a Schillingově. V Archivu hlavního města Prahy jsou v osobním fondu Wenzel Johann Tomaschek²⁶ uloženy dvě anonymní biografické studie v rukopisné podobě, které textově odpovídají heslům v Gerberově a Schillingově

20 POSTLER, Miroslav (ed.). *Václav Jan Tomášek: bibliografie*. Praha: Státní knihovna ČSR, 1960.

21 GERBER 1814, s. 364–368.

22 DLABÁČ, Johann Gottfried. *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Theil auch für Mähren und Schlesien*. Bd. 3. Prag: Stände Böhmens, 1815, s. 269–270.

23 CZIKANN, Johann Jakob Heinrich a GRÄFER, Franz (ed.). *Oesterreichische National-Encyclopädie, oder alphabetische Darlegung der wissenschaftigsten Eigenthümlichkeiten des österreichischen Kaiserthumes*. Bd. 5. Wien: Friedr. Beck'sche Universitäts-Buchhandlung, 1836, s. 381–382.

24 SCHILLING, Gustav (ed.). *Encyclopädie der gesamten musikalischen Wissenschaften oder Universal-Lexikon der Tonkunst*. Bd. 6. Stuttgart: Verlag von Franz Köhler, 1838, s. 655–656.

25 GATHY, August. *Musikalisches Conversations-Lexikon. Encyclopädie der gesamten Musik-Wissenschaft für Künstler, Kunstfreunde und Gebildete*. 2. Aufl. Hamburg: G. M. Niemeyer, 1840, s. 468–469.

26 Archiv hlavního města Prahy, Osobní fond Václava Jana Tomáška, NAD 1254.

encyklopedii. V textu, který byl identifikován jako heslo z Schillingova lexikonu, je připojen dodatek psaný Tomáškovou rukou o sňatku s Wilhelminou Ebertovou a o jejím úmrtí v roce 1836. V rukopisném textu se podařilo dešifrovat i znění poměrně rozsáhlého textu, který je přeškrtnut. V tištěném vydání tento text není.

Z pozdějších slovníkových hesel z druhé poloviny 19. století je nejvýznamnější text z Wurzbachova lexikonu,²⁷ ostatní slovníky nepřinášejí nové informace a nejsou ničím zvláštní,²⁸ některá hesla dokonce obsahují chyby. Heslo ve Wurzbachově lexikonu je nejen velmi rozsáhlé (17 sloupců), ale pozoruhodné i svou strukturou a bohatým obsahem.²⁹ Některé informace nejsou zcela správné, avšak svým pojetím a shrnutím problematiky je toto heslo zcela mimořádné. Kromě biografie má šest číslovaných oddílů: přehled skladeb (obsahuje soupis skladeb s opusovými čísly a částečně i bez opusových čísel, zmíněny jsou i skladby zničené), Tomáškovu rodinu (odkazuje na vyobrazení v časopise *[Zlatá] Praha* z roku 1869), popisuje Tomáškův hrob na pražském Malostranském hřbitově v Košířích, podává také charakteristiku Tomáškovy osobnosti. V hesle je poměrně bohatý odkaz na použité zdroje informací.³⁰

Časopisecké články, studie a vzpomínky

Již v druhé polovině 19. století se objevilo několik důležitých textů, které přinesly Tomáškův životopis a pokusy se zhodnotit jeho umělecký význam. Většina biografických textů vychází z autobiografie – svá líčení však Tomášek ukončil rokem 1823, proto bývá druhá polovina jeho života pojednávána stručněji. Méně spolehlivá je i časová posloupnost událostí. Některé texty využívaly výpovědí pamětníků nebo pramenů, které jsou dnes nevěstné, ale zdroje informací jsou citovány pouze výjimečně. Autory těchto textů jsou Emanuel Meliš,³¹ August Wilhelm Ambros,³² Jan Kaňka ml. (1772–1865),³³ Karel Hůlka³⁴ a Jaroslav Kamper.³⁵

Méně často se vyskytly články, které popisují prameny vztahující se k Tomáškovi, tyto texty jsou však velmi důležité, jsou totiž mnohdy jediným důkazem o konkrétních pramenech nenotové povahy, z nichž velká část dnes již neexistuje. Materiály z Tomáškovy pozůstalosti popsali Václav Juda Novotný³⁶ a Jaroslav Kamper.³⁷ Velmi důleži-

27 WURZBACH, Constant von. *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*. Bd. 46. Wien: Verlag der Universitäts-Buchdruckerei von L.C. Zamarski, 1882, s. 57–65.

28 Např. BERNSDORF, Eduard. *Neues Universal-Lexikon der Tonkunst*. Bd. 3. Offenbach: Johann André, 1861, s. 738–739; GOLLMICK, Carl. *Handlexicon der Tonkunst*. Bd. 2. Offenbach a. M.: Johann André, 1857, s. 141; MENDEL, Hermann a REISSMANN, August. *Musikalisches Conversations-Lexikon*. Bd. 10, Berlin: Oppenheim, 1878, s. 209–210; EITNER, Robert. *Biographisch-Bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts*. Bd. 9. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1903, s. 420–421.

29 Autor hesla není uveden, Hubert Reitterer (Videň) se domnívá, že by to mohl být přímo Wurzbach, podle jeho zkušenosti jsou hesla, jejichž tvůrcem je Wurzbach, bez šifry – dle ústního sdělení Huberta Reitterera v roce 2009.

30 Wienbibliothek im Rathaus, fond Druckschriftensammlung. Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, složka 45, Tomaschek Wenzel Johann.

31 E. Z. [MELIŠ, Emanuel]. *Václav Jan Tomášek*. Dalibor, 1863, roč. 6, č. 25, s. 93; č. 26, s. 202–204; č. 27, s. 209–210; č. 28, s. 217–219; č. 29, s. 225–234; č. 31, s. 243–244; č. 32, s. 252–253; č. 33, s. 258–274; č. 35, s. 273–274; č. 36, s. 281.

32 AMBROS, August Wilhelm. *Pražské hudební vzpomínky*, Dalibor, 1869, č. 26, s. 188; č. 28, s. 199, (AMBROS 1869); FL. [FLAMIN = pseudonym AMBROS, August Wilhelm]. *Václav Jan Tomášek: životopisný nástin*. Dalibor, 1874, č. 16, s. 121–123; č. 17, s. 129–138; č. 21, s. 161–162; č. 23, s. 177–179.

33 [KAŇKA, Jan ml.]. *Das Triumvirat F.D. Weber, Witasek und Tomaschek: aus dem Gedächtnis-Album eines alten Musikanten*. Bohe-mia, 1873, příl. k č. 27, (31. 1.), s. 1–2; příl. k č. 28 (1. 2.), s. 1; příl. k č. 29 (2. 2.), s. 2; příl. k č. 30 (4. 2.), s. 1; příl. k č. 31 (5. 2.), s. 1–2; příl. k č. 32 (6. 2.), s. 1; příl. k č. 33 (7. 2.), s. 2 (Kaňka 1873); [KAŇKA, Jan ml.]. *Prager Musikleben (1840–1850): aus dem Gedächtnis-Album eines alten Musikanten*, Bohemia, 1874, příl. k č. 25, (25. 1.), s. 1; příl. k č. 41 (11. 2.), s. 3–4; příl. k č. 69 (11. 3.), s. 3–4; příl. k č. 99 (11. 4.), s. 1; příl. k č. 102 (14. 4.), s. 1; příl. k č. 124 (6. 5.), s. 1; příl. k č. 130 (12. 5.), s. 1; příl. k č. 131 (14. 5.), s. 1.

34 HŮLKA, Karel. *O potřebě studia starší české hudby*. Dalibor, 1898, roč. 20, č. 28/29, s. 214; č. 33/34, s. 254–255; č. 37/38, s. 285; č. 39/40, s. 301–302; č. 41/42, s. 317–318; 1899, roč. 21, č. 11, s. 78; HŮLKA, Karel. *K padesáté ročníci úmrtí Václ. Jana Tomáška*. Dalibor, 1900, roč. 22, č. 17/18, s. 130–133; č. 20/21, s. 155–156; č. 26/27, s. 204–205; č. 29, s. 227–228; č. 30, s. 236–237; č. 31, s. 242–243; č. 32, s. 251–252.

35 KAMPER, Jaroslav. *Václav Jan Tomášek: k šedesátému výročí jeho úmrtí*. Hudební revue, 1910, roč. 3, č. 4, s. 199–203.

36 NOVOTNÝ 1900.

37 KAMPER 1910.

tými zdroji informací jsou také texty memoárového charakteru – nejvýznamnější z nich jsou vzpomínky Tomáškovy synovce Karla Viktora Hansgirga³⁸ a Eduarda Hanslicka.³⁹ Hansgirgův osobně laděný text přináší všestrannou charakteristiku Tomáškovy osobnosti, včetně jeho zvyků, zájmů a vzhledu. Hanslick popisuje Tomáškovy pedagogické metody.

Po druhé světové válce vznikají další důležité práce, které jsou dokladem o jeho významu, ale volena byla pouze taková dílčí témata, která bylo možné za daného stavu výzkumu zpracovat. Autoři pociťovali absenci katalogu skladeb a rozsáhlejší monografie, uvědomovali si však nesnáze, které by realizace těchto úkolů přinesla. Texty pojednávají například o konkrétním typu skladeb z hlediska kompozičního nebo estetického (eklogy,⁴⁰ písně,⁴¹ dramatická díla⁴²), opět se vracejí k problematice soupisu Tomáškovy díla, popisují Tomáškovu pozůstalost,⁴³ přinášejí seznam jeho portrétů,⁴⁴ zabývají se problematikou Tomáškových pražských vydavatelů,⁴⁵ jeho autobiografie⁴⁶ a v širších souvislostech významem Tomáškovy osobnosti pro českou hudební kulturu.⁴⁷

Monografie a edice autobiografie

Autorem první monografie o Václavu Janu Tomáškovy je **Josef Klement Zástěra**. Stejně jako Tomášek se narodil ve Skutči a kromě své pedagogické činnosti se věnoval celý život výzkumu a propagaci Tomáškovy díla a jeho osobnosti. První práci o něm vydal ve Výroční zprávě Reálného gymnázia v Kostelci nad Orlicí za školní rok 1911/1912.⁴⁸ Později ji však přepracoval, rozšířil a v roce 1925 vydal ve Skutči pod titulem *Václav Jan Křtitel Tomášek, předchůdce Bedřicha Smetany*.⁴⁹ Tato monografie obsahuje část životopisnou, soupis skladeb a přehled pramenů a literatury. V rámci textu Zástěra neodkazuje na prameny nebo další zdroje, se kterými pracoval, uvádí vše souhrnně v oddíle

-
- 38 Karl Viktor Ritter von Hansgirk (1823–1877), básník, spisovatel, státní úředník – Tomáškův synovec; jeho matka Elisabeth pocházela z významné pražské rodiny Ebertů a měla dvě sestry – Wilhelminu, která se v roce 1824 provdala za Václava Jana Tomáška, a Julii, která se provdala za Rudolfa Glasera. *Mittheilungen des Vereins für Geschichte der Deutschen in Böhmen* 1877, od s. 250, obsahují jeho životopis; HANSGIRG 1855; NĚMEC 1941, s. 265–281; HANSGIRG, Karl Viktor. *Wenzel Johann Tomaschek: Erinnerungsblatt zu seiner hundertjährigen Geburtsfeier*. Bohemia, 1874, příl. k č. 103 (15. 4.), s. 1; příl. k č. 104 (16. 4.), s. 1–2; příl. k č. 105 (17. 4.), s. 1; příl. k č. 106 (18. 4.), s. 2–3.
- 39 HANSLICK, Eduard. *Aus meinem Leben*. Berlin: Allgemeiner Verein für deutsche Literatur, 1894, citováno podle českého vydání HANSLICK, Eduard. *Dokonalý antiwagnerián: paměti, fejetony, kritiky*. Praha: Supraphon, 1992.
- 40 STRAKOVÁ, Theodora. V. J. Tomášek a jeho klavírní eklogy. *Časopis Moravského musea*, 1960, roč. 11, s. 175–198.
- 41 STRAKOVÁ, Theodora. Tomáškovy písně na Goethovy texty, *Časopis Moravského musea*, 1960, roč. 11, s. 214–252; VYSLOUŽILOVÁ, Milena. *Václav Jan Tomascheks Lieder zu tschechischen Texten*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1974, H 9, s. 51–58; DeLONG, Kenneth. *Jan Václav Tomášek's Goethe Lieder*. Kosmas, 1988, roč. 7, s. 71–90.
- 42 HOLUBOVÁ, Eliška. *Václav Jan Tomášeks Oper Serafine als Quelle und Werk*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1973, H 8, s. 51–58; HOLUBOVÁ, Eliška. V. J. Tomascheks Musikdramatische Szene zu Texten Goethes und Schillers. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1975, H 10, s. 35–47.
- 43 BUREŠ, Miroslav. *Památky na Václava Jana Tomáška*. *Časopis Národního musea – Historické museum*, 1943, roč. 143, s. 55–65; KABELKOVÁ, Markéta. *Pozůstalost Václava Jana Tomáška (1774–1850)*. Hudební věda, 2005, roč. 42, č. 2, s. 153–170.
- 44 VOLEK 1975.
- 45 JANÁČKOVÁ, Irena. *Pražští vydavatelé Václava Jana Tomáška*. Hudební věda, 1981, roč. 18, č. 2, s. 171–180.
- 46 PEČMAN, Rudolf. *Tomáškovy autobiografie jako pramen*. Hudební rozhledy, 1976, roč. 29, č. 10, s. 474–475; BERKOVEC, Jiří. *Nově o vlastním životopise Václava Jana Tomáška*. *Opus musicum*, 1992, roč. 24, s. 109–201.
- 47 VYSLOUŽIL, Jiří. *Václav Jan Křtitel Tomášeks Stellung in der tschechischen Musikkultur*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1975, H 10, s. 7–18; FUKAČ, Jiří. V. J. Tomášek a geneze kritického myšlení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 6, s. 166–171; TARANTOVÁ, Marie. *Václav Jan Tomášek ve staropražských hudebních salonech*. Hudební věda, 1976, roč. 13, č. 1, s. 59–79; MIKÁNOVÁ, Eva. *Václav Jan Tomášek v kritikách Allgemeine musikalische Zeitung*. In: Česká hudba světa, svět české hudby: sborník původních statí československých a sovětských hudebních vědců k Roku české hudby. Praha: Panton, 1974; ŠONKA, Jaroslav. *Přátelství Václava Jana Tomáška s Václavem Hankou*. Zprávy z Bertramky, 1967, s. 1–4; TARANTOVÁ, Marie. *Friedrich Schiller a Johann Wolfgang Goethe v hudbě českého obrození*. Zprávy z Bertramky, 1966, s. 1–13.
- 48 ZÁSTĚRA, Josef Klement. *Václav Jan Křtitel Tomášek*. Výroční zpráva Reálného gymnázia v Kostelci nad Orlicí, 1911/1912.
- 49 ZÁSTĚRA 1925.

„Prameny a literatura“.⁵⁰ Zástěrova monografie se stala spolehlivým zdrojem informací o Tomáškově i pro další generace. Autorkou druhé monografie je **Marie Tarantová**, hudební spisovatelka a překladatelka, která se systematicky věnovala hudbě českého národního obrození. Její práce vyšla v roce 1946 v popularizační řadě „Kdo je“, která přinášela životopisy významných osobností z různých oblastí lidského konání. Oproti práci Zástěrově je koncipována zcela jinak, styl jazyka svou velmi čtivou formou odpovídá poslání ediční řady. Tarantová nepřipojila soupis skladeb a neuvádí žádné odkazy na prameny a literaturu, protože publikace tento aparát nevyžadovala. Podle obsahu textu je zřejmé, že pravděpodobně pracovala se stejnými prameny jako Josef Klement Zástěra, kromě toho ale také určité použila prameny, které jsou dnes nezvěstné – v českém překladu například jako jediná cituje první smlouvu mezi hrabětem Georgem Buquoyem a Václavem Janem Tomáškem z roku 1806.

Jedním z nejvýznamnějších počinů pro české publikum však bylo **vydání Tomáškovy vlastního životopisu v českém překladu v roce 1941**.⁵¹ Německý text přeložil a bohatým poznámkovým aparátem opatřil muzikolog Zdeněk Němec. K autobiografii připojil ještě překlady dvou dalších důležitých textů – vzpomínek Karla Viktora Hansgirga a Pamětní list Václava Tomáška od Pavla Aloise Klara.⁵² Publikace také obsahuje soupis skladeb a bodový přehled skladatelova života v souvislostech s hudebními událostmi evropskými. Zpřístupnění autobiografie v češtině bylo velmi záslužné, protože Tomášková němčina je velmi komplikovaná. Tato edice je přínosem nejen pro muzikologii, ale i pro poznání kultury doby přelomu 18. a 19. století a může být i potěšením pro milovníky memoárové literatury. V roce **2017** vyšla **Tomášková autobiografie v anglickém překladu** Stephena Thomsona Mooreho.⁵³ O Tomáškových německých písních s doprovodem klavíru pojednává rozsáhlá monografie **Wolfganga Antesbergera**.⁵⁴ Tato původně disertační práce přináší systematickou analýzu všech Tomáškových písní na německé texty.

Prameny

Většina autorů životopisných textů o Václavu Janu Tomáškově, které byly publikovány v druhé polovině 19. století a na počátku 20. století, neuvádí prameny svých informací. Ze souvislostí lze odhadnout, že hlavními zdroji byly Tomášková autobiografie, vzpomínky jeho synovce Karla Hansgirga, dobové hudební encyklopedie nebo dobový tisk. V mnohých případech však zdroj informací vydedukovat nelze. Na počátku 20. století publikovali Václav Juda Novotný⁵⁵ a Jaroslav Kamper⁵⁶ dvě studie, které stručně přibližují obsah Tomáškovy hudební pozůstalosti. Podle Karla Hůlky⁵⁷ získal hudebniny a cenné předměty Tomáškův synovec Eduard, hotové jmění Tomášková hospodyně Spíková a „klavír od Schwartlinga“ Alexander Dreyschock. Archiválie nenotové povahy, které pocházely zejména z pozůstalosti,⁵⁸ se podle obou autorů vyskytovaly v **Národním muzeu** a ve dvou soukromých sbírkách – **ve sbírce Mojmíra Urbánka a Fritze Donebauera**.⁵⁹

50 Zástěra pracoval s opisy údajů z matrik k prarodičům, rodičům a sourozencům Václava Jana Tomáška a jeho manželky Wilhelminy rozené Ebert, s Tomáškovou autobiografií, se vzpomínkami synovce K. V. Hansgirga, s Každodenníčkem Františka Palackého, s monografiemi o Skutči od K. Adámka, K. V. Adámka a K. Zástěry, s hudebními encyklopediemi, časopiseckými články. Uvádí také, že pracoval se „Zápisky o pozůstalosti Mistrově uložené v archivu Musea království Českého“ – tento pramen se však nepodařilo dohledat.

51 NĚMEC 1941.

52 HANSGIRG, Karl Viktor. *Vzpomínky na Václava Tomáška*. In: NĚMEC 1941, s. 265–281 (v originále jako HANSGIRG 1855) a KLAR, Pavel Alois. *Pamětní list Václava Tomáška*, AutVJT 282–287 (v originále jako KLAR 1859).

53 TOMASCHEK, Wenzel Johann a MOORE, Stephen Thomson, BECKERMAN, Michael (ed.). *Wenzel Johann Tomaschek (1774–1850): An Autobiography*. Studies Czech Music Series, 5. Hillsdale, NY: Pendragon Press, 2017.

54 ANTESBERGER, Wolfgang. *Die deutschsprachigen Lieder für Piano/forte von Johann Wenzel Tomaschek*. St. Otilien: EOS, 2017. Autor měl k dispozici moji nevydanou disertaci z roku 2012, a tím přehled o Tomáškově díle a pramenech. Jazyková bariéra ovšem způsobila v některých případech nepřesný výklad mých závěrů. V titulu své knihy a také v textu uvádí důsledně špatné pořadí Tomáškových křestních jmen.

55 NOVOTNÝ 1900.

56 KAMPER, Jaroslav. *Z pozůstalosti Tomáškovy*. Hudební revue, 1911, roč. 4, s. 271–278.

57 HŮLKA 1900.

58 K Tomáškově pozůstalosti viz KABELKOVÁ 2005.

59 Jádrem sbírky pochází od pražského archiváře Edmunda Schebka. O Donebauerově sbírce vypovídají tři katalogy: 1) *Aus der Musik- und Theater-Welt: beschreibendes Verzeichnis der Autographen-Sammlung Fritz Donebauer in Prag*. Prag: Selbstverlag, 1894; 2) *Beschreibendes Verzeichnis der Autographen-Sammlung Fritz Donebauer in Prag*. 2. Aufl. Prag: Buchdruckerei Löwit & Lamberg, Selbstverlag, 1900; 3) *Sammlung Fritz Donebauer – Prag. Briefe, Musik-Manuscripte, Portraits zur Geschichte der Musik und des Theaters: Versteigerung vom 6. bis 8. April 1908 durch J. A. Stargardt*. Berlin: Verlagsbuchhandlung und Antiquariat, [1908]; pro účely této studie byl k dispozici pouze katalog z roku 1900.

Archiválie převzaté Národním muzeem byly nejprve uloženy v Literárním archivu Národního muzea,⁶⁰ odkud byly na přelomu padesátých a šedesátých let 20. století převedeny do Literárního archivu Památníku národního písemnictví a jsou zpracovány ve fondu Varia. O osudech sbírky Mojžíra Urbánka není známo nic. Část sbírky, která obsahovala významné bohemikální prameny k hudební kultuře přelomu 18. a 19. století včetně bohatého souboru vztahujícího se k Tomáškově, zakoupil od Fritze Donebauera v roce 1908 **Richard Morawetz**, továrník z Úpice. Po druhé světové válce byla tato sbírka zkonfiskována, dostala se do Literárního archivu Národního muzea, odkud byla též v padesátých a šedesátých letech převedena do Literárního archivu Památníku národního písemnictví. Po roce 1989 byla v rámci restitucí navracena dědicům původního majitele. Tuto hudební část se podařilo Národnímu muzeu v letech 2004 a 2008 prostřednictvím Ministerstva kultury ČR zakoupit.⁶¹

V **Urbánkově sbírce** se podle Václava Judy Novotného nacházelo celkem 13 sešitů s katalogy žáků z let 1800–1850, soupis vysvědčení 32 žáků z roku 1830, korespondence, výstřižky o skladbách Václava Jana Tomáška, diplomy zahraničních spolků, smlouva s hrabětem Georgem Buquoyem. Všechny tyto materiály jsou nezvěstné kromě diplomů od hudebních spolků, které se nacházejí ve sbírce Varia v Památníku Národního písemnictví. Tyto diplomy byly původně součástí Tomáškovy pozůstalosti, uloženy v Národním muzeu. Pravděpodobně část z předmětů byla v roce 2002 prodána na aukci v Antikvariátě a aukční síni Václav Prošek rakouskému sběrateli Ekimu Müllerovi ze Salcburku. Jednalo se o jeden katalog žáků, programy a poznámky Lva Thuna k harmonii.

V **Donebauerově sbírce**, jejíž část odkoupil **Richard Morawetz**, se podle Kampera nacházely skici skladeb, kresby V. J. Tomáška (i autoportrét) a cizích autorů (mj. Tomáškův portrét na úmrtním loži), listiny úředního charakteru (9 jednotek) z let 1811–1841, korespondence Tomáškem přijatá i odeslaná, báseň od Heinricha Dambecka, dva dopisy od hraběte Buquoye a programy, letáky výstřižky, aforismy, epigramy. Kamper bohužel materiály blíže nespecifikuje, i když uvádí citace z dopisů, takže není možné s jistotou archiválie identifikovat, lze však s jistotou říci, že do Národního muzea se zkonfiskovanou sbírkou nepřišly všechny vyjmenované materiály. Nezvěstné jsou skici skladeb, kresby, Dambeckova báseň, Buquoyovy dopisy, výstřižky, letáky, epigramy a aforismy. Zdá se, že se některé z těchto postrádaných předmětů nacházejí v **pozůstalosti Vlastimila Blažka**, která se do Národního muzea – Českého muzea hudby dostala v roce 1977.⁶² Je pravděpodobné, že si Blažek tyto materiály od Morawetze vypůjčil a již nevrátil. Kromě toho se měly v Tomáškově pozůstalosti nacházet sešity s jeho vlastní teorií harmonie. Kamper nespecifikuje uložení, osudy tohoto vzácného materiálu jsou také neznámé.

Autorka tohoto katalogu se zabývá systematickým vyhledáváním pramenů nenotové povahy a plánuje jejich edici.⁶³ Nalezeno bylo téměř 200 nenotových archiválií, které jsou většinou doposud neznámé.⁶⁴ Významnými nálezy jsou **Tomášкова závěť a pozůstalostní spisy**,⁶⁵ které vnášejí jasno do rozdělení Tomášкова majetku včetně hudební pozůstalosti. V poslední vůli jsou jako hlavní dědicové jmenováni synovci a neteř (dětí brat-

60 POŠTOLKA, Milan. *Hudební památky Morawtzovy sbírky*. Časopis Národního muzea, 1962–1963, roč. 131–132, s. 89–113; počet archiválií vztahujících se k V. J. Tomáškově v Morawtzově sbírce z Literárního archivu NM je zřejmě nižší, než uvádí katalog Donebauerovy sbírky z roku 1900, chybí ale porovnání s posledním stavem souboru, který je v aukčním katalogu z roku 1908.

61 Sbírkou je téměř celá zpracována a dostupná v online katalogu Národního muzea – Českého muzea hudby [https://cmh.opac.nm.cz/#!/?](https://cmh.opac.nm.cz/#!/). Edice Tomáškovy korespondence VOJTĚŠKOVÁ, Jana. *Dopisy Václava Jana Tomáška z Morawetzovy sbírky*. Musicologica Olomucensia, 2022, roč. 34, č. 2, s. 120–162.

62 Uložena v CZ-Pnm pod č. př. 58/1977.

63 KABELKOVÁ, Markéta. *Václav Jan Tomášek (1774–1850) – evidence nenotových archiválií*. Odborná studie včetně transkripce archiválií je v rukopisné podobě uložena v Národním muzeu – Českém muzeu hudby.

64 Jedná se o krátkou autobiografickou skicu (uložena v A-GÖ), biografické studie, archiválie se vztahem ke Georgu Buquoyovi (smlouva, účty, dohody, doklady ohledně vyplácení penze), Tomášкова vysvědčení a potvrzení o vykonaných zkouškách na univerzitě, katalog Tomáškových žáků, zápisky z harmonie Tomášкова žáka Lva Thuna, soupisy Tomášкова díla, diplomy hudebních společností, doklady k pozůstalostnímu řízení (včetně závěti), úmrtní oznámení, účty, kvitance, korespondenci odeslanou, přijatou a související.

65 Spis je uložen v Archivu hlavního města Prahy, Magistrát hl. m. Prahy I., JUDICIÁLNÍ soud, 1850, sign. III K 260; úředně ověřený opis závěti je součástí pozůstalostního spisu. Pozůstalostní řízení bylo ukončeno až v 80. letech 19. století. Závěť sepsal Tomášek 23. února 1850, krátce před svou smrtí 3. dubna 1850.

ra Jakuba) – Eduard, Alexander, Blanka Tomaschková provdaná Herrmannová; Marie Tomaschková provdaná Storchová – dcera po zemřelém synovci Josefovi (syn bratra Jakuba). Univerzální dědičkou je Anna Zelenková provdaná Spiková (1814–1883), která u Tomášků začala sloužit asi kolem dvacátého roku svého života. Značnou finanční částku věnoval Tomášek na dobročinné účely. Notové rukopisy Tomáškových skladeb, dopisy a rukopisné i tištěné články připadly jeho synovci Eduardu baronu Tomaschkovi.⁶⁶ Ostatní hudebniny z jeho sbírky si měli mezi sebe podělit synovec Eduard a neteř Blanka Tomaschková provdaná Herrmannová; knihy s hudební tematikou měla Anna Zelenková předat Univerzitní knihovně v Praze.⁶⁷ Malý klavírní odkázal svému žákovi Alexandru Dreyschockovi.

Předměty z Tomáškovy vlastnictví, které jako univerzální dědička získala Anna Zelenková-Spiková, byly v roce 1898 předány do Náprstkovy muzea; do Národního muzea byly pak převedeny roku 1944. Jedná se o soubor 60 předmětů,⁶⁸ obsahem jsou například skládací stolní stojánky na noty, skříňky na cestovní potřeby, pečtidla, šachy, kostky, psací mapa, svícny, kratiknoty, pouzdro na hodinky, budíček, stolní teploměr, cukřenka, slánka, struhátka na tabák, skleněné poháry, medaile, křišťálky apod. Eduard baron Tomaschek v roce 1874 věnoval notovou pozůstalost a nespécifikované archiválie nenotové povahy Národnímu muzeu. Není jasné, jak a kdy se ale ta část Tomáškovy pozůstalosti, jež byla přidělena Eduardovi a kterou popisují Kamper a Novotný, dostala do rukou Mojžíra Urbánka a Edmunda Schebka, respektive Fritze Donebauera.

Základním pramenem pro poznání Tomáškovy tvorby a jeho názorů – i když jenom v omezeném časovém úseku – je jeho **autobiografie**. Tomášek na ní začal pracovat na přání svého přítele a souseda Pavla Aloise Klara v roce 1844. Tiskem vycházela na pokračování v Klarově ročence *Libussa* v letech 1845–1850.⁶⁹ Svůj životopis Tomášek uzavřel rokem 1823, kdy požádal o ruku Wilhelminu Ebertovou. Obsahově jsou vzpomínky poněkud nevyrovnané, je ovšem otázkou, co od takového textu očekáváme. Jak autor sám říká, nechce ve svých zápiscích prezentovat především svůj život, ale hudební poměry své doby tak, jak on je prožíval. Čtenáře seznamuje se svými názory na to, co slyšel, viděl a koho potkal. Nepoměrně velkou část vyprávění věnoval dětství a mládí, zejména počátkům svého studia hudby. V rámci chronologického výkladu zařadil Tomášek do textu informace o zkomponování či vytištění svých skladeb. Málokdy ovšem uvedl přesný údaj a dedukce podle ostatních okolností je nespolehlivá, jak se ukazuje ve srovnání s ostatními prameny. Autobiografie je významným dokladem o kulturním životě tehdejší Prahy – Tomášek hodnotil interprety i vyslechnutá díla a velmi pregnančně vyjadřoval své názory. Popisoval také svá setkání s lidmi, zejména hudebníky, kteří ho zajímali, např. s Janem Ladislavem Dusíkem (1802), Georgem Josephem Voglerem (1801–1802), Johannem Nikolausem Forkелеm (1802), Muziem Clementim (1803), Josephem Haydnem (1808), Ludwigem van Beethovenem (1814) a Johannem Wolfgangem von Goethe (1822). Zajímavé jsou také Tomáškovy zážitky z cest. Rozsáhlé pasáže věnoval svému pobytu ve Vídni v době konání Vídeňského kongresu, během něhož se setkal s Ludwigem van Beethovenem.

Svůj text píše Tomášek v první osobě, což bylo neobvyklé, a často zdůrazňuje svůj názor – ať pozitivní, nebo negativní. Uvědomoval si, že takto otevřené sdělení názorů může vyvolat u některých čtenářů nevoli. S jistou pýchou se chlubil, že vše vypráví z paměti a že je překvapen, jak přesně si události pamatuje – skutečnost však ukazuje, že jeho paměť nebyla zcela spolehlivá. Z textu autobiografie vyplývá, že si čas od času psal poznámky deníkového charakteru.

66 Eduard baron Tomaschek (1810–1890) – syn Tomáškovy staršího bratra Jakuba, významný rakouský právník a reformátor právního vzdělávání – žil ve Vídni.

67 KAMPER 1911, s. 271 uvádí, že Eduard zdědil celou knihovnu, ale podle závěti a dalších dokumentů z pozůstalostního řízení zdědila knihovnu Anna Zelenková.

68 BUREŠ 1974 uveřejňuje soupis celého fondu a stručně shrnuje též osudy celé Tomáškovy pozůstalosti – vychází ze zprávy uveřejněné v Časopise Národního muzea v roce 1874. Časopis Českého muzea, 1874, roč. 48, s. 248–249.

69 TOMASCHEK, Wenzel Johann. *Selbstbiographie*. In: *Libussa: Jahrbuch für ...*, 1845, roč. 4, s. 349–398; 1846, roč. 5, s. 321–376; 1847, roč. 6, s. 411–441; 1848, roč. 7, s. 487–494; 1849, roč. 8, s. 485–503; 1850, roč. 9, s. 323–350. Překlady do češtiny a angličtiny viz NĚMEC 1941, MOORE 2017.

K tiskem vydané autobiografii neexistuje autografní předloha. Rozsáhlé torzo opisu⁷⁰ je uloženo v knihovně benediktinského kláštera v Göttweigu, kde se v materiálech z vlastnictví sběratele Aloise Fuchse nalézají také neznámá krátká autobiografická skica psaná Tomáškovou rukou – „Kurze Skizze entworfen nach der Selbstbiographie“.⁷¹ Autobiografická skica úzce souvisí s „velkou autobiografií“ – některé pasáže jsou doslovně přejaté; výstavba textu je shodná, převažující část – sedm stran z celkového počtu deseti a čtvrt strany – je věnována dětství a studiu hudby v dětství a mládí. Zdá se, jako by text „krátké skici“ byl jakýmsi výtahem „velké autobiografie“. Oba texty vznikaly asi současně kolem roku 1844, kdy je datována předmluva autobiografie otištěné v ročence *Libussa*. Autobiografická skica je jediným případem, kdy Tomášek sděluje osobní události, které se staly po roce 1824 – kromě sňatku s Wilhelminou Ebertovou (24. 2. 1824) zmiňuje narození a smrt dcery Gabriely (1829) a smrt ženy Wilhelminy (1836). Zdůrazňuje, že svého vědění a umění dosáhl pouze vlastním studiem a pílí. Protože v dosavadních systémech hudební teorie nachází zásadní rozpory, vytvořil vlastní teorii harmonie, která je založena na přírodních zákonech. Stručně shrnuje své životní umělecké cíle a čeho ve svém životě dosáhl. Za významnou považuje svoji pedagogickou činnost a jmenuje své nejlepší žáky: Alexandra Dreyschocka, Julia Schulhofa, bratry Kuhé, Karla Jeltsche, Leopolda Basche, Příchovského, Adolfa Prosnitze, [Josefa] Lubowského [z Krakowa], [Franze] Tränklera, Bakleta. Nepřerušil ani kontakt s hrabětem Georgem Buquoyem. A stále – tak jako dřív – žije pro umění. Podle textu měl být součástí této skici i soupis skladeb, ten však schází. Za jakým účelem byla tato skica napsaná, není známo – možná byla pořízena přímo pro Aloise Fuchse.

70 A-GÖ: sign. V D 51, popsáno 314 p.

71 A-GÖ: sign. V D a 51, V D a 1, Sbíрка Aloise Fuchse.

Tematický katalog díla Václava Jana Tomáška

Katalog – neboli uspořádaný soupis díla skladatele – je základní pomůckou, která umožňuje orientaci v jeho tvorbě. Cílem je poskytnutí maximální informace k jednotlivým skladbám. Katalog je podkladem pro další výzkum díla skladatele a může také významně přispět k poznání hudební kultury určité doby. Je rovněž důležitým východiskem pro interprety při výběru repertoáru. V případě Václava Jana Tomáška by se mohlo zdát, že pro vytvoření katalogu jsou ideální výchozí podmínky – téměř kompletní skladatelská pozůstalost se nachází na jednom místě,⁷² existují dokonce dva vlastní katalogy skladeb a ve skladatelově autobiografii se nacházejí údaje o zkomponování a případně vydávání skladeb. Sto čtrnácti skladbám přiřadil Tomášek opusová čísla, 92 skladeb opusové číslo nemá (bez 4 skladeb nejistého autorství a 1 skladby připisované Tomáškově). U většiny autografů Tomášek datum vzniku skladeb neuvádí. V autobiografii sice zařazuje díla do určitého časového období, ale tyto údaje jsou často dosti obecné – roky zkomponování je třeba někdy vydedukovat podle obsahu textu, kromě toho autobiografie sahá pouze do roku 1823, takže posledním zařazeným opusem je číslo 71 (VJT 121). Výsledek tedy není úplně spolehlivý a komparací s jinými prameny se potvrzují nepřesnosti. Určení data vzniku skladeb je tedy ve většině případů velmi přibližné.

Tomáškovy vlastní soupisy skladeb

Velmi důležitým zdrojem informací pro orientaci v Tomáškově díle jsou dva soupisy skladeb, které Tomášek sám sestavil – oba jsou psané jeho rukou. První soupis – **Verzeichniss meiner Werke. Welche zum Theil durch den Druck bekannt sind, zum Theil im Manuscript noch liegen** (dále jako **CatVJT I**) – je uložený v Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni.⁷³ Jeho edici vydala Marie Tarantová v roce 1976.⁷⁴ Soupis je koncipován jako seznam řazený podle opusových čísel – končí opusem 78. Obsahuje také údaj o tom, jestli je dílo v rukopise nebo u koho bylo vydáno. Díla bez opusového čísla nejsou zaznamenána. Marie Tarantová se domnívá, že katalog vznikl asi v letech 1822–1823. Bylo to však určitě o více než 10 let později. Tarantová totiž nevzala v úvahu, že v soupise Tomášek poznamenává u skladeb s opusovými čísly 53–62 (VJT 107–113, 134–135, 70), 65–68 (VJT 19, 25, 90, 91), 70 (VJT 171), že je vydal na své náklady, ale nyní jsou k získání u Marca Berry. Berry od Tomáška koupil plotny až v roce 1832. U sbírky písní *Drei Gedichte*, op. 78 (VJT 88), je poznámka „bei Schott et Söhne“ – sbírka byla vydána až v roce 1836. Soupis má podobu velmi úpravného čistopisu, avšak za jakým účelem byl vytvořen, není známo. Názvy skladeb a opusová čísla jsou totožné se soupisy skladeb, které se objevovaly v dobových encyklopediích či studiích až do počátku 20. století.

Druhý soupis – **Chronologisches Verzeichniss(!) aller bisher vom Wenzel Johann Tomaschek verfaßten theils schon im Druck erschienenen, theils noch in Manuscripten bestehenden Tonwerken mit Angabe des Verlegers und Verlags=Ortes**. (dále jako **CatVJT II**) – je součástí sbírek Národního muzea v Praze.⁷⁵ Tento soupis si Tomášek vytvářel pro svou vlastní potřebu, ani v tomto případě nevíme, kdy vznikl – určitě ale později než soupis první. Také tento seznam je uspořádaný podle opusových čísel a často obsahuje údaje o vydání nebo o existenci skladeb v rukopisné podobě. Pravděpodobně byl vytvořen najednou – i když je zřejmé, že jsou údaje doplňované a opravované – a není vyloučeno, že k tomu došlo až po zkomponování opusu 113 (VJT 100). Soupis sice obsahuje ještě číslo 114 (VJT 51), které nese opera Alvaro, na ní však Tomášek podle autobiografie pracoval v roce 1812. Je možné, že v souvislosti s prací na autobiografii, jejíž první část vyšla v ročence *Libussa* v roce 1845, provedl Tomášek revizi svého díla, a proto vytvořil i tento soupis. Podle něj pak opravil opusová čísla na notových autografech a opisech, které měl doma – na některých materiálech jsou zřetelné stopy po vyškrobání a opravě čísla. Číslování skladeb v autobiografii odpovídá číslům v tomto soupise a také ve skutečnosti na hudebních materiálech. Je zajímavé, že skladby, u nichž se opusová čísla v soupisech rozcházejí a které byly později vydány – např. *Te Deum* (VJT 174, podle CatVJT I jako op. 73, podle CatVJT II jako op. 79) nebo *Veni Creator* (VJT 173, podle CatVJT I op. 75, podle CatVJT II jako op. 80) –, mají na tiscích opusová čísla z druhého soupisu

72 V roce 1874 věnoval dědic notové pozůstalosti – Tomáškův synovec Eduard baron Tomaschek – celý soubor Národnímu muzeu v Praze.

73 Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni, sbírka rukopisů, sign. L. IV. 55; 2 fol., pops. 3 p., 357 : 213 mm.

74 TARANTOVÁ 1976, s. 72–74.

75 CZ-Pnm, inv. č. G 4976, autograf, doplňky cizí rukou, 5 fol., popsáno 9 p., 164 : 202 mm; pochází z pozůstalosti Václava Jana Tomáška.

Werk.
 1. X. Variations pour le Clavecin ou P. F. sur un
 Theme de Corelli: il sacrificio interrotto. ^{Erw. Lauer.}
 2. Sechs Lieder ^{Erw. Lauer. und Krieger. in der Folge von Kapellen} mit Engländerung des P. F.
 3. Cantate zur Veranschaulichung der Linderkinder.
 4. Variationen über ein Thema: [O. A. Linb. u. A. G. P. L.]
 5. Rp X. Variationen über ein Thema: [O. A. Linb. u. A. G. P. L.]
 6. Sechs Lieder mit Engländerung des P. F.
 7. Rp Grand Trio pour le P. Violon & Viola. ^{Erw. Lauer.}
 8. Rp X. Variations pour le P. F. ^{Manuscript. 2. u. 3. u. 4. u. 5. u. 6. u. 7. u. 8. u. 9. u. 10. u. 11. u. 12. u. 13. u. 14. u. 15. u. 16. u. 17. u. 18. u. 19. u. 20. u. 21. u. 22. u. 23. u. 24. u. 25. u. 26. u. 27. u. 28. u. 29. u. 30. u. 31. u. 32. u. 33. u. 34. u. 35. u. 36. u. 37. u. 38. u. 39. u. 40. u. 41. u. 42. u. 43. u. 44. u. 45. u. 46. u. 47. u. 48. u. 49. u. 50. u. 51. u. 52. u. 53. u. 54. u. 55. u. 56. u. 57. u. 58. u. 59. u. 60. u. 61. u. 62. u. 63. u. 64. u. 65. u. 66. u. 67. u. 68. u. 69. u. 70. u. 71. u. 72. u. 73. u. 74. u. 75. u. 76. u. 77. u. 78. u. 79. u. 80. u. 81. u. 82. u. 83. u. 84. u. 85. u. 86. u. 87. u. 88. u. 89. u. 90. u. 91. u. 92. u. 93. u. 94. u. 95. u. 96. u. 97. u. 98. u. 99. u. 100. u. 101. u. 102. u. 103. u. 104. u. 105. u. 106. u. 107. u. 108. u. 109. u. 110. u. 111. u. 112. u. 113. u. 114. u. 115. u. 116. u. 117. u. 118. u. 119. u. 120. u. 121. u. 122. u. 123. u. 124. u. 125. u. 126. u. 127. u. 128. u. 129. u. 130. u. 131. u. 132. u. 133. u. 134. u. 135. u. 136. u. 137. u. 138. u. 139. u. 140. u. 141. u. 142. u. 143. u. 144. u. 145. u. 146. u. 147. u. 148. u. 149. u. 150. u. 151. u. 152. u. 153. u. 154. u. 155. u. 156. u. 157. u. 158. u. 159. u. 160. u. 161. u. 162. u. 163. u. 164. u. 165. u. 166. u. 167. u. 168. u. 169. u. 170. u. 171. u. 172. u. 173. u. 174. u. 175. u. 176. u. 177. u. 178. u. 179. u. 180. u. 181. u. 182. u. 183. u. 184. u. 185. u. 186. u. 187. u. 188. u. 189. u. 190. u. 191. u. 192. u. 193. u. 194. u. 195. u. 196. u. 197. u. 198. u. 199. u. 200. u. 201. u. 202. u. 203. u. 204. u. 205. u. 206. u. 207. u. 208. u. 209. u. 210. u. 211. u. 212. u. 213. u. 214. u. 215. u. 216. u. 217. u. 218. u. 219. u. 220. u. 221. u. 222. u. 223. u. 224. u. 225. u. 226. u. 227. u. 228. u. 229. u. 230. u. 231. u. 232. u. 233. u. 234. u. 235. u. 236. u. 237. u. 238. u. 239. u. 240. u. 241. u. 242. u. 243. u. 244. u. 245. u. 246. u. 247. u. 248. u. 249. u. 250. u. 251. u. 252. u. 253. u. 254. u. 255. u. 256. u. 257. u. 258. u. 259. u. 260. u. 261. u. 262. u. 263. u. 264. u. 265. u. 266. u. 267. u. 268. u. 269. u. 270. u. 271. u. 272. u. 273. u. 274. u. 275. u. 276. u. 277. u. 278. u. 279. u. 280. u. 281. u. 282. u. 283. u. 284. u. 285. u. 286. u. 287. u. 288. u. 289. u. 290. u. 291. u. 292. u. 293. u. 294. u. 295. u. 296. u. 297. u. 298. u. 299. u. 300. u. 301. u. 302. u. 303. u. 304. u. 305. u. 306. u. 307. u. 308. u. 309. u. 310. u. 311. u. 312. u. 313. u. 314. u. 315. u. 316. u. 317. u. 318. u. 319. u. 320. u. 321. u. 322. u. 323. u. 324. u. 325. u. 326. u. 327. u. 328. u. 329. u. 330. u. 331. u. 332. u. 333. u. 334. u. 335. u. 336. u. 337. u. 338. u. 339. u. 340. u. 341. u. 342. u. 343. u. 344. u. 345. u. 346. u. 347. u. 348. u. 349. u. 350. u. 351. u. 352. u. 353. u. 354. u. 355. u. 356. u. 357. u. 358. u. 359. u. 360. u. 361. u. 362. u. 363. u. 364. u. 365. u. 366. u. 367. u. 368. u. 369. u. 370. u. 371. u. 372. u. 373. u. 374. u. 375. u. 376. u. 377. u. 378. u. 379. u. 380. u. 381. u. 382. u. 383. u. 384. u. 385. u. 386. u. 387. u. 388. u. 389. u. 390. u. 391. u. 392. u. 393. u. 394. u. 395. u. 396. u. 397. u. 398. u. 399. u. 400. u. 401. u. 402. u. 403. u. 404. u. 405. u. 406. u. 407. u. 408. u. 409. u. 410. u. 411. u. 412. u. 413. u. 414. u. 415. u. 416. u. 417. u. 418. u. 419. u. 420. u. 421. u. 422. u. 423. u. 424. u. 425. u. 426. u. 427. u. 428. u. 429. u. 430. u. 431. u. 432. u. 433. u. 434. u. 435. u. 436. u. 437. u. 438. u. 439. u. 440. u. 441. u. 442. u. 443. u. 444. u. 445. u. 446. u. 447. u. 448. u. 449. u. 450. u. 451. u. 452. u. 453. u. 454. u. 455. u. 456. u. 457. u. 458. u. 459. u. 460. u. 461. u. 462. u. 463. u. 464. u. 465. u. 466. u. 467. u. 468. u. 469. u. 470. u. 471. u. 472. u. 473. u. 474. u. 475. u. 476. u. 477. u. 478. u. 479. u. 480. u. 481. u. 482. u. 483. u. 484. u. 485. u. 486. u. 487. u. 488. u. 489. u. 490. u. 491. u. 492. u. 493. u. 494. u. 495. u. 496. u. 497. u. 498. u. 499. u. 500. u. 501. u. 502. u. 503. u. 504. u. 505. u. 506. u. 507. u. 508. u. 509. u. 510. u. 511. u. 512. u. 513. u. 514. u. 515. u. 516. u. 517. u. 518. u. 519. u. 520. u. 521. u. 522. u. 523. u. 524. u. 525. u. 526. u. 527. u. 528. u. 529. u. 530. u. 531. u. 532. u. 533. u. 534. u. 535. u. 536. u. 537. u. 538. u. 539. u. 540. u. 541. u. 542. u. 543. u. 544. u. 545. u. 546. u. 547. u. 548. u. 549. u. 550. u. 551. u. 552. u. 553. u. 554. u. 555. u. 556. u. 557. u. 558. u. 559. u. 560. u. 561. u. 562. u. 563. u. 564.}

(CatVJT II). Lze tedy vyvodit, že v některých případech, kde se k jedné skladbě vztahují různá opusová čísla, je velmi problematické určit dobu vzniku skladby. Problémem je i to, že v autobiografii končící rokem 1823 a opusem 71 nejsou okomentovány skladby, které měly původně nízké opusové číslo, ale později jim Tomášek přidělil číslo vyšší. Kromě rukopisu Tomáškova se v tomto druhém soupise CatVJT II vyskytuje ještě jedna písářská ruka, kterou se zatím nepodařilo ztotožnit s konkrétní osobou. Není tedy možné určit, jestli se jedná o osobu z Tomáškovy okruhu, nebo o pozdější přípis pracovníka Národního muzea z konce 19. století. Z dalších výzkumů také vyplývá, že ani některá další opusová čísla neodpovídají chronologii vzniku díla.

Porovnání obou vlastních soupisů díla / Comparison of the composer's own two lists of works

Podbarvením polí jsou označeny položky, kde jsou pod jedním opusovým číslem uvedena různá díla. V přepisu je zachován způsob psaní dle originálu – s pravopisnými odchylkami např. u osobních jmen, zeměpisných názvů, ve francouzských výrazech, v koncovech aj. V přepisu nejsou zaznamenány pozdější poznámky, jejichž písáři se nepodařilo určit.

Shaded fields indicate items under which different works are listed under the same opus number. The transcriptions preserve the spelling of the original. For example, there are differences of spelling of people's names, place names, French expressions, grammatical endings etc. The transcription does not record later comments, the authors of which have not been successfully identified.

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
1	Werk 1. X Variations pour le Clavecin ou Pianoforte sur un Thème de l'opera: Il sacrificio interrotto. Prag auf eigene Kosten.	1. Variations pour le Clavecin ou P.F. sur un Thème de l'Opera: Il sacrificio interrotto. Bei Berra.
2	Werk 2. Sechs Lieder mit Begleitung des Pianoforte. Prag auf eigene Kosten.	2. Sechs Lieder mit Begleitung des P. F. Prag b. Widtmann.
3	Werk 3. Cantate zur Vermählung der Fürstin Kinski. Noch Manuscript.	3. Cantate zur Vermählung der Fürstin Kinsky.
4	Werk 4. Variationen über das Thema: O, du lieber Augustin. Prag.	4. Variationen über das Thema: (O, du lieber Augustin.)
5	Werk 5. X Variationen über ein Thema aus dem Ballett „Das Waldmädchen“. Prag.	5. X.Variationen über ein Thema: (aus dem Waldmädchen. Berra.)
6	Werk 6. Sechs Lieder mit Begleitung des Pianoforte. Prag. Auf eigene Kosten.	6. Sechs Lieder mit Begleitung des P.F. ?
7	Werk 7. Grand Trio pour le Pianoforte, Violon e Viola. Leipcik (!) bei Breitkopf.	7. Grand Trio pour le Pf, Violon & Viola. Breitkopf u. Härtel.
8	Werk 8. X Variations pour le Pianoforte. Noch Manuscript.	8. X. Variations pour le Pf. Manuscript? wo ist?
9	Werk 9. Fantasia Patetica per il Pianoforte. Zürich bei Naguelly.	9. Fantasia Patetica per il Pf. Zürich Nagely.
10	Werk 10. Sonate in Bes pour le Pianoforte. Zürich bei Negally.	10. Sonate in Bes pour le Pf. Nægely.
11	Werk 11. Rondeau in G pour le Pianoforte. Zürich bei Negally.	11. Rondeau in G pour le Pf solo.
12	Werk 12. Bürgers Lenore mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Haas.	12. Leonore von Bürger. Prag bei Haas.

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
13	Werk 13. Grande Sonate in Es pour le Pianoforte. Zürich bei Negälly.	13. Grande Sonate in Es pour le Pf. Manuscript.
14	Werk 14. Grande Sonate in C pour le Pianoforte. Zürich bei Negälly.	14. Grande Sonate in C pour le Pf. Zürich Nägely.
15	Werk 15. Grande Sonate in G pour le Pianoforte. Leipsik bei Kühnel.	15. Grande Sonate in B pour le Pf. Leipzig Khünel.
16	Werk 16. Variations in G pour le Pianoforte. Prag.	16. Variations in G pour le Pf. ⁷⁶
17	Werk 17. Sinfonie in A pour grande Orchestre. Manuscript.	17. Sinfonie in C pour grande Orchestre. Manuscript.
18	Werk 18. Concert in C pour le Pianoforte avec grande orchestre. Wien bei Steiner.	18. Concert in C, pour le Pianoforte avec deux Violons, Alte, Basse, et Violoncelle, Flute, deux Hautbois, deux Clarinettes, deux Bassons, deux Cors, deux Trompettes et Timbales. Steiner u. Comp. Wien.
19	Werk 19. Sinfonie a grand Orchestre. Leipsic bei Breitkopf.	19. Sinfonie in Es a grand Orchestre. Leipzig. Breitkopf.
20	Werk 20. Grande Concert pour le Pianoforte avec grande Orchestre. Manuscript.	20. Grand Concert in Es pour le Pianoforte avec deux Violons, Alte, Basse et Violoncelle, Flute, 2 Hautbois, 2 Clarinettes, deux Bassons, 2 Cors, 2 Trompettes et Timbales.
21	Werk 21. Grande Sonate in F pour le Pianoforte. Vien (!) bei Steiner.	21. Grande Sonate in F pour le Pf. (in Boleschowitz ⁷⁷ b. d. Gräfin Brechanwille) gedr. Bei Steiner, Marco Berra.
22	Werk 22. Quatuor in C pour le Pianoforte. Violin, Viola et Basse. Leipsic Breitkopf.	22. Quatuor in Es pour le Pianoforte, Violon, Viola et Violoncelle. Breitkopf.
23	Werk 23. Cantate zur Vermählung des Kaisers Franz I. und der Ludovica Beatrice, mit ganzem Orchester. Manuscript.	23. Cantate zur Vermählung der Kaisers Franz I. mit der Ludovica Beatrice.
24	Werk 24. Hector und Andromache mit Begleitung des Pianoforte. Manuskript.	24. Deutscher Rundgesang mit Begleitung des Pf. Manuscript.
25	Werk 25. Schillers Leichenfantasie mit Begleitung des Pianoforte. Wien bei Steiner.	25. Schillers Leichenfantasie mit Begleitung des Pf.?
26	Werk 26. Sonate in A pour le Pianoforte. Leipsic bei Hofmeister.	26. Sonate (in A) dediée a Mr. Le comte L. Kaunitz. Prag. Hofmeister.
27	Werk 27. Busslied mit Begleitung des Pianoforte. Leipsic bei Kühnel.	27. Busslied mit Begleitung des Pf. Leipsic bei Khünel.
28	Werk 28. An Laura mit Begleitung des Pianoforte. Manuskript.	28. Quattro Canzoni con accompagnamento di Pianoforte. ⁷⁸
29	Werk 29. Heloise mit Begleitung des ganzen Orchesters. Manuskript.	29. Canzonette per il Basso con accompagnamento di Pianoforte. Gedr. in Wien.

76 U tohoto záznamu poznámka cizí rukou „? pochybné“. / Next to this entry is a comment written in a foreign hand that reads “? Doubtful”.

77 Bolechovice u Sedlčan. / Bolechovice bei Sedlčany.

78 Pozdější přípis / Later inscription: „Také s českým a německým textem. Gewidmet der Fräulein Julie von Lämmel“.

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
30	Werk 30. Sinfonie in D a grande Orchestre. Manuskript.	30. Sinfonie in D a grand orchestre. Manuscript.
31	Werk 31. Schillers Elegie auf den Tod des Jünglings mit Begleitung des Pianoforte. Manuskript.	31. Schillers Elegie auf den Tod des Jünglings. ?
32	Werk 32. Fantasie für die Harmonika am Grabe der Kirchgessner. Leipsic. Breitkopf.	32. Fantasie für die Harmonika am Grabe der Demoiselle Kirchgessner. Leipzig. Musikzeitung.
33	Werk 33. III. Gesänge mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Enders.	33. Gesänge mit Begleitung des Pf. Prag Enders.
34	Werk 34. III. Gesänge mit Begleitung des Pianoforte.	34. Gesänge mit Begleitung des Pf. Leipzig Khünl (!)
35	Werk 35. Six Eglogues pour le Pianoforte, Livre I bei Kühnel in Leipsic.	35. Six Eglogues pour le Pf. Livr. I. (1810). Leipzig Kh[ünel] (Kühnel in Leipzig.)
36	Werk 36. Seraphine oder Grossmuth und Liebe, eine heroisch komische Oper in 2 Aufzügen. Ist im Jahre 1812 und 1813 mehrmal in Prag gegeben worden.	36. Seraphine oder Großmuth und Liebe. Eine Oper in zwei Aufzügen. Manuscript.
37	Werk 37. Der Taubstumme mit Begleitung des Pianoforte. Manuscript.	37. Friedrich Schillers Gedichte. Die Erwartung, und das Lied mit Begleitung des Pf.
38	Werk 38. Ouverture a grand orchestre. Manuscript.	38. Ouverutre a grand orchestre (1811). Manuscript.
39	Werk 39. Six Eglogues pour le Pianoforte. Liv. II. Leipsic bei Kühnel.	39. Six Eglogues pour le Pf. Livr. II. (Peters in Leipzig).
40	Werk 40. Six Rapsodies pour le Pianoforte. Prag bei Haas.	40. Six Rapsodies pour le Pf. (Berra Prag).
41	Werk 41. Six Rapsodies pour le Pianoforte. Leipsic bei Kühnel.	41. Six Rapsodies pour le Pf (bei A. Kühnel in Leipzig).
42	Werk 42. Zwey Gesänge für drey und Ein Gesang für vier Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Enders.	42. Zwei Gesänge für drei und 1 Gesang für vier Singstimmen mit Begleitung des Pf. Prag Enders.
43	Werk 43. Zwey Gesänge für drey und Ein Gesang für fünf Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte.	43. 2 Gesänge für drei, und ein Gesang für fünf Singstimmen mit Begleitung des Pf. Manuscr.
44	Werk 44. III. Gesänge mit Begleitung des Pianoforte.	44. 3 Gedichte von Tiedge für eine Singstimme mit Begleitung des Pf. Schott in Mainz.
45	Werk 45. III. Gesänge mit Begleitung des Pianoforte.	45. 3 Gesänge mit Begleitung des Pf. Manuscr. ? ⁷⁹
46	Werk 46. Missa sacra per il Canto, Alto, Tenore, Basso, con accompagnamento 2 Violini, Viola e Basso, Corni, Clarini, Timpani, Flauto, Oboi, Fagotti, et Organo, Prag auf eigene Kosten.	46. Missa sacra ⁸⁰ per il Canto, Alto, Tenore, Basso, con accompagnamento 2 Violini, Viola e Basso, Corni, Clarini, Timpani e Organo. (la Missa e finita 22.Septembris 1813.)

79 Pozdější přips / Later inscription: „Im Geiste der Troubadours (Sopran und Tenor)“.

80 Pozdější přips / Later inscription: „Con Graduale et Offertorio“.

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
47	Werk 47. Six Eglogues pour le Pianoforte. Leipsic bei ⁸¹	47. Six Eglogues pour le Pianoforte, dédiées a son ami le Docteur Ph. Jungk. (Peters Leipzig) Livr. III.
48	Werk 48. Šestero pisnj w hudbu uwedenich. Prag bei Enders.	48. Šestero pjsnj, w hudbu uwedených a Wysoce Urozeným Slečnám Augustě a Krystyaně Hraběnkám ze Sternberků. Prag Enders.
49	Werk 49. Marie Stuarts Abschied von Frankreich, im poetischen Nachlass dieser unglücklichen Königin, für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Enders.	49. Marie Stuarts Abschied von Frankreich, ein poetischer Nachlaß dieser unglücklichen Königin. Für eine Singstimme mit Begl. des Pf. gesetzt.
50	Werk 50. Šestero Pjsnj pro jeden hlas při Fortepianu mit unterlegtem deutschen Text. Prag bei Enders.	50. Šestero pjsnj pro jeden hlas při Forte=Pianu. Mit unterlegtem deutschen Text. Prag. Enders.
51	Six Eglogues pour le Pianoforte. Liv. IV. Leipsic bei ⁸²	51. Six Eglogues pour le Pianoforte Livr. IV. (Peters Leipzig).
52	Werk 52. Tre Allegri di Bravura per il Pianoforte. Leipsic bei Hofmeister.	52. Tre Allegri capricciosi di bravura per il Pianoforte dedicati ai perfetti suonatori. (Hofmeister in Leipzig).
53	Werk 53. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	53. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, gewidmet Sr. Durch. dem regierenden Herzog von Arenberg Recklinghausen etc. etc. I.Heft.
54	Werk 54. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Zweites Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	54. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, II Heft.
55	Werk 55. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Drittes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	55. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, III Heft (Marco Berra in Prag).
56	Werk 56. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Viertes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	56. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, IV Heft.
57	Werk 57. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Fünftes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	57. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, V Heft.
58	Werk 58. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Sechstes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	58. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, VI Heft.
59	Werk 59. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Siebentes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	59. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, VII Heft.
60	Werk 60. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Achtes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	60. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, VIII Heft.

81 Nedokončený záznam. / Incomplete entry.

82 Nedokončený záznam. / Incomplete entry.

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
61	Werk 61. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Neuntes Heft. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	61. Gedichte von Göthe für den Gesang mit Begleitung des Pf, IX Heft.
62	Werk 62. Die Entstehung der Cisterzienser Abtey Hohenfurth in Böhmen, eine Ballade für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte. Auf eigene Kosten, nun zu haben bei Marco Berra in Prag.	62. Die Entstehung der Cisterzienser Abtey Hohenfurth in Böhmen. Ballade von Caroline Pichler geb. von Greiner. (Marco Berra in Prag).
63	Werk 63. Six Eglogues pour le Pianoforte. Liv. IV. Leipsic bei Hofmeister.	63. Six Eglogues pour le Pianoforte. (Hofmeister in Leipzig)
64	Werk 64. Vier Lieder mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Rudel.	64. Vier Lieder mit Begleitung des Pf. (Rudel in Prag).
65	Werk 65. Drey Ditiramben für das Pianoforte. Prag bei Marco Berra	65. Drei Dithiramben für das Pf. (Marco Berra in Prag).
66	Werk 66. Six Eglogues pour le Pianoforte. Leipsic bei Hofmeister.	66. Six Eglogues pour le Pf. (Hofmeister in Leipzig).
67	Werk 67. Drey Gesänge mit Begleitung des Pianoforte 1tes Heft. Auf eigene Kosten nun bei Marco Berra zu haben.	67. Drei Gesänge mit Begleitung des Pf. 1tes Heft.
68	Werk 68. Drey Gesänge mit Begleitung des Pianoforte 2tes Heft. Auf eigene Kosten nun bei Marco Berra zu haben.	68. Drei Gesänge mit Begleitung des Pf. 2tes Heft.
69	Werk 69. Fünf Gedichte für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte. Prag bei Kronberger et Weber.	69. Fünf Gedichte für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte. (Kronberger in Prag).
70	Werk 70. Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti, pleno concentu musico reddit. Prag auf eigene Kosten, nun bei Marco Berra zu haben.	70. Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti, pleno concentu musico reddit (bei Marco Berra Prag).
71	Werk 71. Šestero pjsnj pro geden hlas při Fortepiano. Prag bei Enders.	71. Šestero pjsnj pro geden hlas při Forte = Pianu. (Marco Berra in Prag).
72	Werk 72. Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti, quatuor vocum concentu fidibus barytonis adjuto reddit. Bei Schott et Söhne.	72. Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti quatuor vocum concentu fidibus barytonis adjuto reddit. (bei Schott in Mainz).
73	Werk 73. Te Deum Hymnus divi Ambrosii pleno concentu musico redditus. Manuscript.	73. Preghiera per una voce coll' accompagnamento di due Violini, Viola, Violoncello e Violone. Schott in Mainz.
74	Werk 74. Sechs Gesänge aus Carl Egon Ebert böhmisch nationalem Epos Wlasta mit Begleitung des Pianoforte. In Prag.	74. Sechs Gesänge aus C. E. Eberts böhmisch nationalem Epos Wlasta mit Begleitung des Pf. Gedruckt. Prag.
75	Werk 75. Veni Creator Spiritus, Hymnus pleno concentu musico redditus. Manuscript.	75. Die Nacht von Tieck mit Begleitung des Pf. (in London).
76	Werk 76. Vaterunser von Zimmermann mit Begleitung des Pianoforte. Manuscript.	76. Vater unser von Zimmermann. (Schott in Mainz).
77	Werk 77. Drey Gesänge von Schutt mit Begleitung des Pianoforte. Manuscript.	77. Drei Gesänge von Schutt. (bei Cranz in Hamburg).

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
78	Werk 78. Drey Gedichte von Heine für Gesang mit Begleitung des Pianoforte. Bei Schott et Söhne.	78. Drei Gedichte von Heine für Gesang mit Begleitung des Pianoforte. (Bei Schott in Mainz.)
79	[op. 79–114 nejsou zaznamenány / does not record opus numbers 79–114]	79. Te Deum. Hymnus divi Ambrosii (Bei Schott in Mainz)
80		80. Veni Creator Spiritus (Berlin bei Guttentag).
81		81. Missa bei Hoffman. Krönungsmesse.
82		82. Starožitné Pjsně kralodvorskeho rukopisu, pro geden hlas při F.P (Hoffmann in Prag).
83		83. Six Dances Pastorales pour le Pf.
84		84. Allegri capricciosi di bravura per il Pf. Prag Hoffmann.
85		85. 1tes Heft von Schiller. Das Geheimniß. Amalia. Sehnsucht. Mit Begleitung des Pf.
86		86. 2tes Heft von Schiller. Das Mädchen aus der Fremde. Des Mädchens Klage. Der Pilgrim. Mit Begleitung des Pf.
87		87. 3tes Heft von Schiller. Der Jüngling am Bache. Thekla, Eine Geisterstimme. Die Entzückung an Laura. Mit Begleitung des Pf.
88		88. 4tes Heft von Schiller. Fischer Knabe. Hirt auf dem Berge. Alpenjäger. Mit Begleitung des Pf.
89		89. 5tes Heft von Schiller. Hektors Abschied. An den Frühling. Hoffnung. Hamburg bei Kranz. Mit Begleitung des Pf.
90		90. 6tes Heft von Schiller. Dithirambe. Punschlied. Nadowesische Totenklage. Mit Begleitung des Pf.
91		91. An die Freude. Mit Begleitung des ganzen Orchesters.
92		92. Drei Gedichte für Gesang und Begleitung des Pianoforte. Manuscript.
93		93. Tischlied von Göthe für Tenor und Chor mit Begleitung des Pf. Gedruckt im Album von Pott.
94		94. Drei Kriegslieder mit Begleitung des Pf.
95		95. Kleine Lieder von Uffo Horn mit Begleitung des Pf. Singquartett ohne Begleitung. Manuscript.
96		96. Drei Lieder mit Begleitung des Pf. An Madonna. Das Alpenmädchen, die Milde Stunde. Album von Hirsch.
97		97. Lied beim Auszug zur Jagd. Von Heinrich Laube für Gesang und Chor mit Begleitung des ganzen Orchesters. (Manuscript).
98		98. Krähwinklerlied von Hoffmann von Fallersleben. (Manuscript).

opus	Cat VJT I	Cat VJT II
99		99. Scene aus Maria Stuart von Schiller mit Begleitung des Orchesters. (Manuscript.)
100		100. Scene aus Wallensteins=Tod von Schiller mit Begleitung des ganzen Orchesters. (Manuscript.)
101		101. Heloisens Gesang von Mahlmann mit Begleitung des ganzen Orchesters. (Manuscript.)
102		102. Gretchen aus Göthes Faust mit ganzem Orchesters. (Manuscript.)
103		103. Scene mit Requiem aus Göthes Faust mit Begleitung des ganzen Orchesters. (Manuscript.)
104		104. Scene aus der Braut von Messina von Schiller mit ganzem Orchester. (Manuscript.)
105		105. Gretchen im Kerker von Göthe mit Begleitung des Pf. Dann der Klausnerin Letztes und Tscherkesisches Lied. (Manuscript.)
106		106. Frühlingslied ein Terzett für 3 Sopranen (!) mit Begleitung des Pf. (Manuscript.)
107		107. Drei Lieder. Weh. Wiegenlied, Ständchen mit Begleitung des Pf. (Manuscript.)
108		108. Drei Lieder. Die Waise. Erinnerung. Hochzeitsmorgen mit Begleitung des Pf. Manuscript.
109		109. Sehnsucht von Göthe. Wiegenlied von Ebert. Die Fahrt von R. Glaser mit Begleitung des Pf (Manuscript).
110		110. Rapsodies pour le Pianoforte. (Hoffmann in Prag).
111		111. Klage für den Sopran mit Begleitung des Pianoforte. (Manuscript)
112		112. Zigeuner Nacht=Lied von Hoffmann von Fallersleben für Sopran, Alt, Tenor, Bass, jede Stimme 6 Fach besetzt, und mit Begleitung des Pf. (Manuscript.) auch mit ganzem Orchester.
113		113. Drei Lieder mit Begleitung des Pf. enthaltend: Frage und Antwort (von Rudolf Hirsch), das Gelübde (von Anna Zinggeller) und Allein von Eduard Silesius.
114		Requiem /:figural:/ ⁸³
		Requiem /:vocal:/ ⁸⁴
		114. Alvaro – unvollendete Oper.
		Selizo von Grünbaum – Oper fragmente.

83 Přeškrtný text. Jedná se o op. 70. / The text is crossed out. This is Op. 70.

84 Jedná se o opus 72. / This is Op. 72.

Porovnáním těchto soupisů vycházejí nesrovnalosti v názvech děl u šesti opusových čísel:

- Pod opusovým číslem 24 je v CatVJT I *Hector und Andromaché*, kdežto v CatVJT II je pod tímto opusem *Deutscher Rundgesang*. *Hector und Andromaché* se v CatVJT II nachází pod číslem 89.
- Pod opusovým číslem 28 je v CatVJT I píseň *Laura* (na autografu toto číslo sice není, ale popis odpovídá), kdežto v CatVJT II je pod tímto opusem sbírka písní *Quattro Canzoni*. Píseň *Laura* se v CatVJT II nenachází.
- Pod opusovým číslem 29 je v CatVJT I je uveden zpěv *Heloise mit Begleitung*, kdežto v CatVJT II je pod tímto opusem *Canzonette per il Basso*.
- Pod opusovým číslem 37 je v CatVJT I píseň *Der Taubstumme*, kdežto v CatVJT II jsou pod tímto opusem *Schillers Gedichte Band I*.
- Pod opusovým číslem 73 je v CatVJT I hymnus *Te Deum*, kdežto v CatVJT II je pod tímto opusem zpěv *Preghiera*. *Te Deum* se v CatVJT II nachází pod číslem 79.
- Pod opusovým číslem 75 je v CatVJT I hymnus *Veni Creator*, kdežto v CatVJT II je pod tímto opusem zpěv *Die Nacht von Tieck*. *Veni Creator* se v CatVJT II nachází pod číslem 80.

U skladeb, u kterých bylo změněno opusové číslo na vyšší, doba vzniku odpovídá řazení podle CatVJT I.

A comparison of these lists reveals discrepancies in the titles of six works for six opus numbers:

- Op. 24 in CatVJT I is *Hector und Andromaché*, while Op. 24 in CatVJT II is *Deutscher Rundgesang*. *Hector und Andromaché* appears in CatVJT II as Op. 89.
- Op. 28 in CatVJT I is the song *Laura* (the number does not appear on the autograph, but the description matches), while Op. 28 in CatVJT II is the song collection *Quattro Canzoni*. The song *Laura* does not appear in CatVJT II.
- Op. 29 in CatVJT I is the song *Heloise mit Begleitung*, while Op. 29 in CatVJT II is *Canzonette per il Basso*.
- Op. 37 in CatVJT I is the song *Der Taubstumme*, while Op. 37 in CatVJT II is *Schillers Gedichte Band I*.
- Op. 73 in CatVJT I is the hymn *Te Deum*, while Op. 73 in CatVJT II is the song *Preghiera*. The *Te Deum* appears in CatVJT II as Op. 79.
- Op. 75 in CatVJT I is the hymn *Veni Creator*, while Op. 75 in CatVJT II is the song *Die Nacht von Tieck*. *Veni Creator* appears in CatVJT II as Op. 80.

For compositions where the opus number has been changed to a higher number, the dating corresponds to the ordering given in CatVJT I.

Dosavadní soupisy Tomáškovy díla

Již za Tomáškovy života vznikaly první soupisy jeho díla. Uveřejňovány byly zejména v hudebních lexikonech a svou formou odpovídaly tehdejšímu zvyklostem, ač i mezi nimi se najdou velké rozdíly – některé uvádějí celý soupis, jiné různě obsažný výběr skladeb, některé obsahují opusová čísla, jiné nikoliv. Žádný soupis však neobsahuje údaje o době vzniku skladeb, jen v některých případech jsou uvedeni vydavatelé. Datum vydání lexikonu může být nejzazší časovou hranicí pro zkomponování skladeb s nejvyššími opusovými čísly v soupise. Soupisy vydané až do počátku 20. století obsahují skladby s těmi údaji, které odpovídají prvnímu Tomáškovu vlastnímu soupisu. Teprve od druhé dekády 20. století začínají hudební historici pracovat i s Tomáškovou pozůstalostí, objevují se pokusy o detailnější soupisy díla v monografiích, ve studiích a lexikonech, ale i tyto soupisy narážejí na nesrovnalosti v názvech, opusových číslech a nemožnosti skladby datovat.

První soupis Tomáškových skladeb uveřejnil v roce **1814** ve svém lexikonu Gerber.⁸⁵ Zachycuje celkem 41 položek s uvedením pořadového čísla, totožného s číslem opusovým, jež však uvedeno není. U tisků bývá uvedeno místo vydání a vydavatel, datace uvedena není. I když se předpokládá, že mezi dokončením rukopisu encyklopedie a jejím vytištěním je určitá časová prodleva, takže obsah hesla nemůže být zcela aktuální, Dlabáčovo heslo o Tomáškově⁸⁶ z roku **1815** se zdá být značně povrchní. Do konce roku 1814 dokončil Tomášek určité padesát skladeb, Dlabáč jich však uvádí pouze sedm. Ve Strahovské knihovně⁸⁷ se sice vyskytuje rukopisná ver-

85 GERBER 1814, 4/367–368.

86 DLABAČ 1815, 3/270.

87 Královská kanonie premonstrátů na Strahově, fond Josef Bohumír Dlabáč.

ze hesla, ale neobsahuje žádné podklady jako v některých jiných heslech. Heslo v rukopisné podobě se velmi liší od verze vytištěné. Rukopisná verze obsahuje zjevné chyby. Tři listy s textem jsou součástí vázaného svazku a zdá se, že text není kompletní. Mimo soupis Dlačač navíc uvádí, že byla v místním klášteře s velkým úspěchem provedena mše [op. 46], která byla podle údajů druhého Tomáškovy vlastního katalogu skladeb zkomponována v září roku 1813. Ostatní Tomáškovy skladby shrnuje Dlačač pod „und andere desgl. musikalische Stücke“. Pozoruhodná je informace o existenci koncertu pro „violon“, která se však nikde jinde nevyskytuje – v žádném soupise, slovníku ani v autobiografii není toto dílo uvedeno. Tento údaj lze považovat za chybný. Možná mýnil kadenci k Durandovu houslovému koncertu, která je ztracená (VJT 197). Tomášek si pak na kvalitu hesla ostře stěžoval v dopise ze dne 6. 6. 1819 Josephu Sonnleithnerovi.⁸⁸

V roce 1825 Rittersberg ve své studii *Die Tonkunst in Böhmen*⁸⁹ zahrnul do pojednání o Tomáškovy i seznam jeho díla. Rittersberg podotýká, že se jedná o díla vydaná, což samozřejmě ve všech případech neplatí – v tuto dobu nebyla vytištěna např. tato díla: op. 3 (VJT 60), 8 (VJT 40), 9 (VJT 31), 13 (VJT 34), 23 (VJT 59), 24 (VJT 128), 28 (VJT 79 a VJT 123), 29 (VJT 75 a VJT 187), 31 (VJT 73), 43 (VJT 151), 45 (VJT 130). V soupise je jmenovitě uvedeno 66 skladeb; za soupisem je připojena poznámka, že kromě těchto vyjmenovaných skladeb existují ještě další rukopisy, mezi nimiž je i „velké requiem“,⁹⁰ které je připraveno k tisku. Tento Rittersbergův soupis skladeb odpovídá svým obsahem Tomáškovu prvnímu vlastnímu soupisu skladeb **CatVJT I**. Ve srovnání se skutečným stavem a druhým Tomáškovým vlastním katalogem **CatVJT II** se vyskytují stejné odlišnosti u těchto opusových čísel: 17 (VJT 1), 24 (VJT 128), 28 (VJT 79 a VJT 123), 29 (VJT 75 a VJT 187), 37 (VJT 190 a VJT 117). Seznam neobsahuje opusová čísla ani údaje o vydavatelích nebo době vzniku.

V roce 1838 vyšlo heslo o Tomáškovy⁹¹ v **Schillingově lexikonu**.⁹² Zde uveřejněný soupis je bez opusových i pořadových čísel a je ukončen sdělením celkového počtu skladeb – „zusammen 78 Werke“, je v něm však jmenovitě uvedeno pouze 55 položek a některé z nich mají vyšší opusová čísla (nad 78), například mše op. 81. Soupis uvádí, že se jedná o skladby vydané i o skladby v rukopise. Také v tomto seznamu se objevují stejné odlišnosti u opusových čísel 17 (VJT 1), 24 (VJT 128), 28 (VJT 79 a VJT 123), 29 (VJT 75 a VJT 187), 37 (VJT 190 a VJT 117) – jako v uveřejněných soupisech předchozích a v prvním vlastním Tomáškově soupise **CatVJT I**. V případě tohoto slovníku je rovněž dosti velký odstup mezi datem vydání encyklopedie a vyšší opusového čísla, které by pro tuto dobu teoreticky mohlo přicházet v úvahu. **Gathyho lexikon** z roku 1840⁹³ neobsahuje soupis Tomáškových skladeb a uvádí pouze počet kompozic (80) a stručnou charakteristiku díla. V **Gaßnerově lexikonu**⁹⁴ z roku 1849 také není obsažen soupis díla. Vedle chybné informace, že se Tomášek stal proslulým díky své činnosti na konzervatoři (!) a svým skladbám, se dočteme, že jejich šíření nevěnoval tolik pozornosti, kolik by si byly zasloužily (s. 831).

Zajímavý pohled na Tomáškovy dílo přinášejí soupisy v encyklopediích či studiích, které vyšly po Tomáškově smrti. Nemůžeme je už použít pro dataci, ale jsou dokladem o vnímání skladatele. Dost často je důraz kladen na jeho díla duchovní. **Gollmickův lexikon**⁹⁵ z roku 1857 uvádí pouze velmi stručné heslo bez soupisu díla; Tomášek psal skladby zejména pro kostel a jeho dílu se prý po zásluze dostalo málo uznání. Je to jedno z mála negativních hodnocení. V **Bernsdorfově lexikonu**⁹⁶ z roku 1861 je uveden pouze velmi stručný a shrnující výčet díla – zvláštní důraz je kladen na jeho díla duchovní (zejména requiem a mše) a klavírní. Pozornost je věnována Tomáškovým operním dílům – *Seraphine* prý nebyla úspěšná kvůli špatnému textu, dvě další opery *Alvaro* a *Sakontala* nebyly dokončeny. Toto heslo jako první zmiňuje operu *Sakontala*, o které se ale ani dnes mnoho neví. Lexikon **Mendel-Reissmannův**⁹⁷ z roku 1878 zachycuje pouze výběr z díla a autor lituje, že Tomáškovy skladby

88 Gesellschaft der Musikfreunde in Wien, Bibliothek (A-Wgm), Wenzel Johann Tomaschek an Joseph Sonnleithner, 6. 6. 1819, bez inv. čísla.

89 z RITTERSBERGU, Johann Ritter. *Die Tonkunst in Böhmen*. Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst, 1825, roč. 15, s. 168–169.

90 Určitě bylo míněno *Requiem*, op. 70 skladatelem zvané *Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti, pleno concentu musico redditi* pod značkou „-d.“

92 SCHILLING 1838, 6/656.

93 GATHY 1840, s. 468.

94 GASSNER 1849, p. 831.

95 GOLMICK 1857, p. 141.

96 BERNSDORF 1831, p. 738–739.

97 MENDEL 1870, s. 209–210.

nevešly ve větší všeobecnou známost: „Seine Compositionen, einige 80 Werke für Kirche, Orchester, Gesang, Clavier, sind eigenthümlich, leider nicht allgemeiner bekannt geworden.“ Také první vydání **Riemannova Musiklexikonu** z roku **1882** uvádí pouze velmi stručný výběr Tomáškových děl.

Heslo v tzv. **Wurzbachově** lexikonu⁹⁸ z roku **1884** obsahuje seznam uspořádaný podle opusových čísel, hvězdičkou jsou označeny skladby nevydané, u vydaných skladeb ale nejsou uvedeni vydavatelé. Soupis je doveden pouze do čísla 79, o skladbách dalších (opusech 80–81 a 85–109) není autor hesla podle svých slov schopen nic sdělit. Tato problematická opusová čísla sice zmiňuje, ale neuvádí u nich názvy děl: „Was für eine Bewandtniß es mit den Opera 80 und 81 und 85–109 hat, ob es Werke aus seinem ungedruckten Nachlasse sind, bin ich nicht im Stande zu sagen.“ Wurzbach jako první jmenuje značný počet děl neoznačených opusovým číslem. U problematických opusových čísel 23, 28, 29, 37 uvádí skladby podle prvního Tomáškovy soupisu skladeb (CatVJT I) nebo soupisů zveřejněných v předchozích hudebních encyklopediích. K opusu 28, kde je v souvislém výčtu uvedena „Laura“ (VJT 79), podotýká na konci tohoto přehledu, že se pod tímto číslem vyskytují také *Quattro Canzoni* (VJT 123). Opus 37 – *Der Taubstumme* (VJT 191) – není označen hvězdičkou jako nevytištěný. Ve skutečnosti nese opusové číslo 37 píseň *Die Erwartung* (z VJT 118), Schillers lyrische Gedichte), zatímco píseň *Der Taubstumme* se zatím nepodařilo identifikovat. Autor hesla také zmiňuje, že například op. 71 (121) identifikoval až po namáhavých výzkumech v mnohých hudebních katalozích a jiných zdrojích. Autor hesla určitě znal Tomáškovu autobiografii (AutVJT), ale označení děl opusovými čísly, které se v ní objevuje, nebere v úvahu.

Svým obsahem výjimečný seznam přinesl **Eitner** ve svém slovníku hudebních pramenů,⁹⁹ v jehož hesle z roku **1903** je ve výčtu kompozic vůbec poprvé uvedeno kromě eventuálního vydavatele i uložení skladeb v tehdejších knihovnách v Amsterdamu, Berlíně, Darmstadtu, Drážďanech, Klosterneuburgu, Lipsku, Mnichově, Salzburku a Vídni. O hudební sbírce Národního muzea nevěděl, ačkoliv v jeho době již měla několik tisíc jednotek, včetně Tomáškovy skladatelské pozůstalosti.¹⁰⁰

První, kdo postavil svůj soupis na Tomáškově autobiografii, druhém Tomáškově vlastním soupise (CatVJT II) a na práci se skladbami z Tomáškovy notové pozůstalosti uložené v Národním muzeu v Praze, byl **Alois Hnilička**. V roce **1910** publikoval první stručný soupis děl vypracovaný na základě Tomáškovy pozůstalosti.¹⁰¹ Ve svém soupise úmyslně neuvedl Tomáškovy skladby s opusem 1–11. Soupis je stručný – obsahuje pouze název skladby (zpravidla v původním jazyce), opusové číslo, v některých případech vydavatele (zcela pomíjí vydání vlastním nákladem), u písňových sbírek názvy jednotlivých písní, pokud je uveden autor textu, tak i jeho jméno, výjimečně se objevuje datum vydání. Hnilička si všímá nesrovnalostí v opusových číslech uvedených na dílech a srovnává je s autobiografií i s Tomáškovým druhým vlastním soupisem. Pozastavuje se nad těmito nedostatky a ptá se, jak je možné, že jinak pedantický Tomášek byl v označování svých děl tak nedůsledný. Skladby bez opusového čísla Hnilička ve svém soupise neuvádí, protože Tomáškovy skladby ještě nejsou zcela přesně identifikovány.

Josef Klement Zástěra je autorem prvního soupisu Tomáškovy díla, který svou úrovní zpracování převyšuje soupisy dosavadní. Je součástí druhého rozšířeného vydání monografie o Václavu Janu Tomáškovy vydané roku **1925**.¹⁰² Seznam je řazen chronologicky se snahou o synchronizaci opusových čísel s rokem vzniku skladby. Zástěra vychází z dochovaného díla, ale přihlíží k Tomáškovu „druhému“ vlastnímu katalogu (CatVJT II) a autobiografii. Ve zvláštní řadě jsou také uvedeny skladby bez opusových čísel. Část – skladby z mládí – je však sestavena chronologicky, zde ovšem Zástěra neoznačil ty skladby, které Tomášek zničil nebo se ztratily, takže se do následující lexikografické literatury dostaly jejich názvy jako skladby existující.¹⁰³ Ostatní skladby bez opusových čísel jsou řazeny systematicky. Názvy skladeb cituje v původních jazycích, ve zkratce uvádí obsazení a údaje o vydání (rozlišuje také vlastní náklad se subskripcí nebo bez ní) nebo existenci skladby pouze v rukopise, neuvádí datace. Souhrnně uvádí zdroje informací: Tomáškův vlastní katalog (CatVJT II), pozůstalost v Národním muzeu v Pra-

98 WURZBACH 1882, s. 61–63.

99 EITNER 1903, p. 420–421.

100 Z pražských sbírek uvádí EITNER 1903 v přehledu institucí pouze Univerzitní knihovnu.

101 HNILIČKA, Alois. *Skladby Václ. Jana Tomáška: (studie k jejich determinaci)*. Hudební revue, 1910, roč. 3, č. 4, s. 203–208.

102 ZÁSTĚRA 1925.

103 Podle AutVJT se jedná o skladby z let 1791–1793. Drei Quartetten (VJT 202), Elf Lieder (192), Zwölf ungarische Tänze (VJT 201).

ze, Pruskou státní knihovnu, Archiv berlínské konzervatoře, Archiv der Gesellschaft der Musikfreunde ve Vídni a Sbírku Dr. L. Scheiblera v Godesbergu (nepodařilo se najít). Zástěrův soupis se stal významným a spolehlivým zdrojem pro další lexikony.

Soupis skladeb připojil i Zdeněk Němec ke svému překladu Tomáškovy autobiografie.¹⁰⁴ Vycházel přitom zejména z autobiografie. Seznam je založen na názvech skladeb a opusových číslech a podle autobiografie určil Němec i datum vzniku. Názvy skladeb a jejich částí jsou důsledně přeloženy do českého jazyka. Je uváděno i jméno autora textu, pokud se vyskytovalo. Po roce 1823, kdy končí Tomášková autobiografie a posledním jmenovaným dílem je opus 71, neuvádí Němec u dalších skladeb žádné konkrétní datum a oddíl seřazený podle opusových čísel uvádí takto: „1823 a v letech potomních“. Němec připojil také abecední soupis skladeb bez opusových čísel z Tomáškovy pozůstalosti uložené v Národním muzeu v Praze včetně signatur.

V roce **1950** byl ve věstníku Mozartovy obce otištěn soupis Tomáškovy díla od **Ludvíka Boháčka**.¹⁰⁵ Tento soupis je sestaven podle opusových čísel a podle sdělení jeho autora je založen na přepisu Tomáškovy druhého vlastního katalogu díla. Boháčkovi se ale daří systematictěji doplňovat vydavatele jednotlivých děl nežli Hnilíčkoví v roce 1910. Neuvádí však tisky skladeb, které Tomášek vydal vlastním nákladem. K názvům v původních jazycích přidává český překlad, aby mohl soupis sloužit i praktickému využití. Stručně charakterizuje předchozí vydané soupisy, u svého si nečiní nároky na kompletnost a konstatuje, že jeho doplnění je otázkou dalšího nesnadného výzkumu. V roce **1952** sestavil **Josef Klement Zástěra** lístkový katalog Tomáškovy díla.¹⁰⁶ Vychází z vlastní katalogizace Tomáškovy pozůstalosti uložené v Národním muzeu, pouze ve dvou případech odkazuje na pramen uložený v Národní knihovně ČR. Katalog je rukopisný, každé dílo je popsáno na zvláštní kartě, která obsahuje notové incipity ve dvou systémech ke všem částem konkrétních skladeb. **Zástěra** je také autorem seznamu skladeb v Československém hudebním slovníku osob a institucí z roku **1965**. Ostatní soupisy skladeb otištěných v moderních lexikonech vznikly především na základě prací Josefa Klementa Zástěry, protože spolehlivější zdroj informací neexistoval.¹⁰⁷

Autorka této práce vytvořila v letech 2001–2004 na základě grantu Ministerstva kultury ČR první verzi katalogu Tomáškovy díla. Podnikla rozsáhlý výzkum v evropských sbírkách, který zahrnoval rešerše v šedesáti institucích a jehož výsledkem byl seznam 1107 jednotek. Tento systematicky uspořádaný katalog shromáždil velké množství informací k uložení notových pramenů. Z časových důvodů však nebylo možné zařadit notové incipity, rejstříky textových incipitů, soupis autorů textů nebo bibliografii; nepodařilo se také určit data tisků. Na základě tohoto výzkumu pak autorka předkládané práce vytvořila soupis skladeb pro heslo o Tomáškově v encyklopedii **Musik in Geschichte und Gegenwart**, ale ani zde nejsou zcela vyřešeny veškeré problematické otázky – zejména ohledně určení data vzniku skladeb a vydání díla tiskem.¹⁰⁸

Notové prameny

Notová pozůstalost Václava Jana Tomáška

Tomášková notová pozůstalost je nejvýznamnějším souborem skladeb jeho díla – v nějaké formě je v ní obsažena většina jeho skladeb, některé z nich se dokonce vyskytují pouze v tomto celku.¹⁰⁹ Ze 207 evidovaných skladeb (nejsou započítány skladby nejistého autorství a 1 připisovaná) jich 56 není v pozůstalostním fondu doloženo v žádné podobě. Jak již bylo uvedeno výše, po Tomáškově smrti byla podle poslední vůle a pozůstalostního řízení¹¹⁰ notová pozůstalost

104 NĚMEC 1941, s. 343–355.

105 BOHÁČEK Ludvík. *Poznámky k bibliografii J. V. Tomáška*. Bertramka: věstník Mozartovy obce, 1950, roč. 2, č. 2, s. 4–6; č. 4, s. 9–14.

106 Tyto karty jsou uloženy v Národním muzeu – Českém muzeu hudby, katalog nebyl nikdy publikován.

107 BUŽGA, Jaroslav. *Tomášek, Václav Jan*. In: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Bd. 13. Kassel: Bärenreiter, 1966, s. 369–472; ROCHE, Jerome. *Tomášek, Václav Jan Křtitel*. In: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Vol. 19. London: Macmillan, 1980, s. 33–35; DELONG, Kenneth a SIMPSON, Adrienne. *Tomášek, Václav Jan Křtitel*. In: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Vol. 25. 2nd ed. London: Macmillan, 2001, s. 557–560.

108 KABELKOVÁ, Markéta. *Tomášek Václav Jan*. In: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart: allgemeine Enzyklopädie der Musik*. Bd. 16. Kassel: Bärenreiter, 2006, s. 900–906.

109 Srov. KABELKOVÁ 2005.

110 Pozůstalostní spis – viz poznámka č. 65.

Václav Jan Tomášek. Sei Menuetti (VJT 14)

autograf/autograph, 15. 12. 1795, partitura/score, CZ-Pnm: III E 121

Tomášekova nejstarší dochovaná skladba. / Tomášek's oldest preserved composition

rozdělena mezi děti jeho bratra Jakuba¹¹¹ – synovce Eduarda Tomaschka¹¹² a neteř Blanku Tomaschkovou¹¹³ provdanou Herrmannovou. Notové rukopisy odkázal Tomášek synovci Eduardovi, ostatní hudebniny si měli mezi sebe Eduard s Blankou rozdělit: „15. Alle etwa vorfindigen Compositionen noch als Manuskripte vermache ich meinem Neffen Eduard Tomaschek, welchem allein das Recht zustehen soll, sie einem Musikalienhändler zu verkaufen, u. mit dem dafür erhaltenen Honorar zu verfügen [...] Ueber alle meine Musikalien, die sich in meinem Musikalienkasten von Kirschholz vorfinden, haben Eduard u. Blanka zu verfügen oder halbe unter sich zu theilen.“¹¹⁴

Co soubor hudebních rukopisů a tištěných hudebnin přesně obsahoval, není známo, součástí pozůstalostních spisů nejsou žádné soupisy. V roce 1874 věnoval Eduard baron Tomaschek pozůstalost svého strýce Václava Jana Tomáška Národnímu muzeu. Ani tentokrát ale nevíme, co všechno tento dar zahrnoval, protože se nepodařilo dohledat dokumenty, které by obsah deklarovaly. Je také možné, že žádný soupis neexistoval. Známe pouze záznam v přírůstkové knize k hudební sbírce a zprávy z dobového tisku, které o daru referují. V přírůstkové knize je v roce 1874 jako první položka zaznamenán tento zápis: „Hudební pozůstalost po V. Tomáškově (bedna vážící 200 liber)“.¹¹⁵ V Archivu Národního muzea byl k této akvizici nalezen zatím jediný doklad, Jednatelská zpráva hudebního odboru muzea Království českého ze září 1874,¹¹⁶ ve které jsou velmi

111 Jakub Tomaschek (1767–1819).

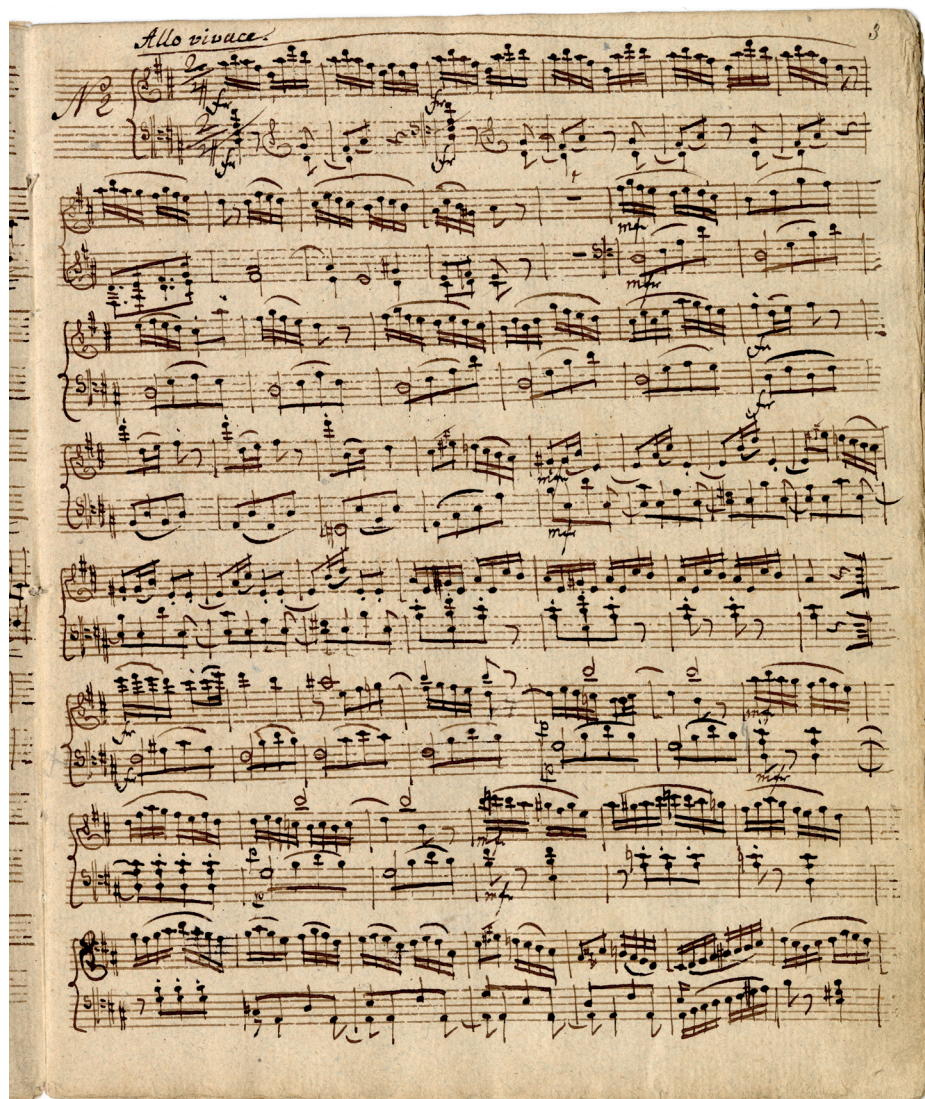
112 Eduard baron Tomaschek (1810–1890) – viz poznámka č. 66.

113 Blanka Herrmann-Tomaschek, data narození a úmrtí nejsou známá, její manžel byl kontrolorem ve Vídeňské nemocnici.

114 Pozůstalostní spis – viz poznámka č. 65.

115 CZ-Pnm: č. př. 16/1874 – jedná se o 16. položku od zavedení samostatné přírůstkové knihy od roku 1867, teprve později se zavedlo přírůstkování od čísla 1 v každém kalendářním roce.

116 Jednatelská zpráva hudebního odboru Musea království českého z 24. 9. 1874, ANM. RNM 1874, bez č. kart.

Václav Jan Tomášek. Six Eglogues pour le piano-forte op. 51, no. 2 (VJT 23)
autograf/autograph, [1815], CZ-Pnm: III E 90

stručně zaznamenána jednání z let 1873 a 1874. Z této zprávy vyplývá, že iniciativa o předání pozůstalosti vyšla ze strany Národního muzea – dne 18. března 1873 se výbor totiž usnesl obrátit se na dvorního radu Tomáška ve Vídni, kterého chybně označují za skladatelova bratra, jestli by Národnímu muzeu nevěnoval hudební pozůstalost po Václavu Janu Tomáškově. Výbor považuje sbírku za velmi cennou a doufá, že se brzy stane muzejním majetkem. Na schůzi hudebního odboru dne 23. února 1874 projednával výbor pouze oslavu 100. výročí Tomáškova narození – termín byl stanoven na 17. dubna. O předání pozůstalosti, ke kterému došlo v lednu téhož roku, se zpráva nezmiňuje.

Jedinou, i když stručnou a obecnou charakteristiku přijaté pozůstalosti podává Časopis Českého musea z roku 1875¹¹⁷ v přehledu přírůstků hudební sbírky za rok 1874: fond obsahuje písně na texty Goethovy, Schillerovy, Heineho, Tieckovy, Bürgerovy, Hankovy a z Královédvorského rukopisu, opery *Serafína* a *Alvaro*, scény z dram

117 Valné shromáždění společnosti Musea r. 1874. Časopis Českého musea, 1874, roč. 48, s. 248–249.

Schillerových a Goethových, dvě mše, requiem¹¹⁸ a „velký počet hymen“. Skladby instrumentální jsou vyjmenovány pouze paušálně prostřednictvím názvů zastoupených forem: koncert, sonáta, symfonie, fantazie, rondo, variace a formy taneční. Podle záznamu v přírůstkové knize převzal notovou pozůstalost knihovník Antonín Jaroslav Vrtátka. Fond byl zkatalogizován, uložen pod signaturami III E a III F a označen podélným červeným razítkem s textem „Eduard baron Tomášek“. Značení nebylo provedeno zcela důsledně, ale příslušnost hudebnin k pozůstalosti je možné potvrdit podle jiných vnějších znaků. Některá díla jsou v pozůstalosti zastoupena v autografech, v opisech i v tiscích. Opisy lze považovat za „autorizovaný“ materiál. Často na nich nalezneme i Tomáškův rukopis – v titulních textech, v tempových označeních a v dynamice. Veškerý materiál k jednomu dílu byl zpravidla uložen pod jednu signaturu. V nejasné době byla provedena redukce zdánlivých duplikátů, které našťastí nebyly skartovány – asi v polovině 30. let byly podruhé zapsány a uloženy do signaturní řady XV C, přičemž původní signatura z řady III je přeškrtnutá. Kritéria tehdejšího výběru nejsou jasná, občas byl totiž vyčleněn autograf a na místě byl ponechán graficky hezčí opis.

Charakteristika notového materiálu

Autografy

Většina autografů je obsažena v Tomáškově notové pozůstalosti, která je archivována v Národním muzeu – Českém muzeu hudby. Ze 110 doložených autografů je jich 97 v pozůstalosti ve sbírce Národního muzea. V ostatních sbírkách se Tomáškovy autografy vyskytují jako jednotliviny. Pozoruhodný je výskyt pěti Tomáškových autografů pocházejících ze sbírky Aloise Fuchse, která je dnes uložena v různých sbírkách.¹¹⁹ Ke 108 skladbám se v Tomáškově pozůstalosti autografy nedochovaly – například k nejvýznamnějším Tomáškovým skladbám, jako jsou písně na Goethovy básně nebo eklogy (op. 35/VJT/20 a 39/VJT 21), Rapsodie (op. 40/VJT 27 a 41/VJT 28), a všechny sonáty a variace. V pozůstalosti se často vyskytuje neobvyklý formát autografů (ale i opisů) skladeb 225 : 190 mm (výška : šířka). Prochází Tomáškovým dílem od jeho raných děl až do posledních opusů. Je celkem snadné rozeznat Tomáškův běžný pracovní autograf. V pozůstalosti se však vyskytují kaligrafické rukopisy, které se autografu velmi podobají, ale nelze s jistotou určit, jestli se skutečně jedná o Tomáškův rukopis. Některé hudebniny sloužily jako notový materiál k interpretaci a zde je míra stylizace a úhlednosti o něco vyšší.

Opisy

Celkem bylo doposud zjištěno 253 opisů. Nejčastěji je evidována mše op. 81 (VJT 170), op. 46 (VJT 169) a requiem op. 72 (VJT 172). Ostatní Tomáškovy populární skladby – písně na Goethovy texty a eklogy – se šířily spíše ve formě tisků. Opisy tvoří významnou skupinu v pozůstalosti. Vyskytuje se zde několik charakteristických písáckých rukou, které se zatím bohužel ani po několikaletém úsilí nepodařilo ztotožnit s konkrétní osobou. Nejvýraznější je rukopis „B“, který se vyskytuje hlavně u nižších opusových čísel, ale i u materiálů uložených v jiných institucích (např. v CZ-Pu, A-Wgm, A-Wn). Druhým typickým rukopisem je rukopis „C“, který se nachází pouze v pozůstalosti. Vypadá to, že si Tomášek nechával systematicky kopírovat své skladby právě tímto písařem. Nelze stanovit, kdy toto opisování započalo, nedaří se ani určit identitu písaře: byl to někdo z Tomáškovy okoli, třeba nějaký žák či přítel (Leopold Eugen Měchura nebo Václav Emanuel Horák?), nebo se jednalo o profesionálního písaře? Podobně jako mnohé autografy v Tomáškově pozůstalosti mají tyto opisy specifický formát 225 : 190 mm. Tomášek pouze jednou zmiňuje v autobiografii otázku pořizování opisu. V souvislosti s kompozicí *Requiem*, op. 70 (VJT 171), píše: „Dílo bylo poněkud hotovo a sotvaže jsem se uklidnil, podrobil jsem je velmi přísnému přezkoumání, abych je mohl dát opsat ...“¹²⁰ V pozůstalosti se však žádný opis tohoto requiem nevyskytuje, takže zatím není možné zjistit, jestli by se mohlo jednat právě o tento pořizovaný opis,

118 Z citace vyplývá, že se míní pouze *Requiem*, op. 70, nikoliv obě, tedy včetně opusu 72.

119 [Drei Lieder] op. 44 (CZ-Pnm: Tr B 625), Die Entstehung der Cisterzienser Abtey Hohenfurth op. 62 (F-Pn: D 8929), Auf dem Leichenfeld op. 94 No.III (D-B: Mus ms. autogr. Tomaschek 1 N), Spinnerlied (CZ-Bm: A 79250), Dreistimmiger Canon (F-Pn: MS 2207).

120 NĚMEC 1941, s. 213.

a porovnat písarské ruce v ostatních materiálech. Obě písarské ruce, B i C, jsou celkovým rázem rukopisu a psaním not velmi podobné autografu, zásadní odlišnosti jsou patrné v klíších a v pomlčkách.

Některé opisy v pozůstalosti obsahují různé množství autografních přípisů – např. titulní text, vepsané texty u vokálních skladeb, tempové a dynamické označení nebo označení opusového čísla. V katalogu jsou zařazeny tyto materiály mezi opisy, ale autografní přípisy jsou popsány. V pozůstalosti se některé opisy vyskytují ve více exemplářích nebo v provozovacích hlasech – pravděpodobně sloužily jako provozovací materiál k hudebním produkcím v Buquoyanském paláci, v Tomáškově salonu v Praze na Malé Straně, ale možná i na veřejných koncertech pražské Žofínské akademie. Opisy z pozůstalosti – obzvláště rukopis C – lze považovat za autorizované opisy. Byly pořizovány systematicky, někdy Tomášek zasáhl svým přípisem do titulní strany, která byla vytvářena zvlášť.

Tisky skladeb Václava Jana Tomáška

Tomáškovy dílo patří mezi hojně vydávané. Z celkového počtu 207 skladeb bylo za Tomáškovy života vydáno celkem 112 titulů. Čtyřicet osm děl bylo vydáváno v 19. i ve 20. století, 61 děl nikdy tiskem nevyšlo.

S Tomáškovým jménem je spojeno mnoho nakladatelů nebo distributorů – vydával své dílo u většiny tehdejších středoevropských vydavatelů. V některých případech však nelze zcela spolehlivě určit, jestli dotyčná firma skladbu vydala, nebo pouze distribuovala. U více titulů docházelo k předávání (tj. odkoupení) nákladu mezi nakladateli. Nesnadné je určování těchto posloupností a vztahů a v závislosti na tom i určování doby vydání. V češtině však pro tyto skutečnosti – tj. převzetí nákladu nebo vytvoření dalších vydání a jejich dalšího šíření – schází odpovídající jednoznačná terminologie. Tisky málokdy obsahují přesné datum vydání, nejspolehlivější orientací k určení datace jsou zprávy v dobovém tisku, které zveřejňovaly inzerci nakladatelů nebo recenze skladeb. Jedná se nejen o tisk odborný, ale i o běžné noviny a časopisy orientované zejména na kulturu. Zdrojem informací jsou samozřejmě také nakladatelské a veletržní katalogy nebo dochovaná korespondence. Velkou pomůckou je elektronická databáze hudebních vydavatelů přístupná na IMSLP.¹²¹ Důležitým dokladem o vztahu Tomáška a nakladatelů je částečně dochovaná korespondence z let 1801–1835. Jedná se o korespondenci s těmito firmami: A. Kühnel, Peters, Haslinger, Hofmeister, Breitkopf und Härtel, Schott. Ze strany Tomáškovy jsou obsahem korespondence nabídky skladeb hotových nebo zamýšlených, diskuse ohledně honoráře, pokyny k titulní straně, požadavky na korektury či na kvalitu tisku.

Velký podíl na vydávání skladeb měl sám Tomášek – vlastním nákladem vydal celkem čtyřadvacet titulů, přičemž pouze u tří titulů je zachován soupis předplatitelů. Většinu z nich posléze prodal jiným nakladatelům, zejména Marcu Berrovi. V obou Tomáškových vlastních katalozích díla je u sonáty opus 9 (VJT 31) uvedeno, že ji vydal Nägeli v Curychu, tisk se však nikde nedochoval. V druhém Tomáškově katalogu (CatVJT II) je u opusu 75 *Die Nacht von Tieck* (VJT 141) uvedeno, že skladba byla vydána v Londýně („in London“), avšak nepodařilo se identifikovat vydavatele a tisk najít. Pozoruhodné jsou tisky písní, které vyšly v anglických překladech v Londýně asi v druhé polovině třicátých let 19. století u nakladatele Wessel and Co. Jedná se o výběr z písní na Goethovy texty (z opusu 53/VJT 107, 56/VJT 110, 58/VJT 112, 59/VJT 113), píseň *Little Ida's Song* z op. 44 (VJT 95) a píseň *Hark there sings a nightingale* z op. 71 (VJT 121).

Textové předlohy Tomáškových skladeb¹²²

Tomáškovy vokální dílo představuje více než polovinu jeho tvorby, v níž převažují písně. Už samotný výběr textů je dokladem o Tomáškově obdivuhodném rozhledu po tehdejší literatuře. Sice preferuje zejména dva básníky – Johanna Wolfganga von Goethe a Friedricha von Schiller, v jeho díle se však objevuje ještě mnoho dalších autorů, i když často zhudebnil třeba jenom jednu jejich báseň. Tomášek nejčastěji zhudebňuje německy píšící básníky a básníky české. Mezi písněmi se v německém překladu objevují i texty skotského básníka Roberta

121 *International Music Score Library Project: Music publishers*. Online. Dostupné z: https://imslp.org/wiki/IMSLP:Music_Publishers [cit. 2023-08-21].

122 Přehled autorů textových předloh s odkazem na katalogové číslo je v tomto katalogu uveden na s. X.

Burnse a ruského básníka Alexandra Sergejeviče Puškina; v originální italštině pak text Pietra Metastasia (op. 28), Giuseppe Carpaniho, latinsky text Publia Syra, v řečtině básníka Anakreóna. Mezi autory básní jsou i ženy – Carolina Pichler-Greiner, Sofie Mereau, Anna Zinggeler, Tomášková švagrová Julie Glaserová-Ebertová, která se vyskytuje pod oběma jmény, a pod pseudonymem Heinrich Paris (Henri Pâris) nalezneme Jeanette von Haza. V 68 případech Tomášek jméno autora textu neuvádí, v 22 případech se podařilo autora textu identifikovat. Pokud jde o duchovní skladby, zhudebnil Tomášek dvakrát texty mešního ordinaria a dvakrát text requiem neboli mše za zemřelé a tradiční latinské hymny Te Deum a Veni Creator Spiritus. U drobnějších skladeb se jedná o texty liturgické nebo o citáty z biblických knih, případně o české a německé texty uměle vytvořené.

Velmi obtížné bylo vyhledávání předloh básní, určování doby jejich vzniku a jejich vydání. Významným zdrojem byly edice původních básní v podobě e-knih a elektronické databáze německého básnictví, které zveřejňují texty básní, a někdy dokonce i datum jejich vzniku a publikování.¹²³ Kromě elektronických zdrojů byly využívány také fondy Národní knihovny v Praze a Knihovny Národního muzea v Praze, kde je bohatě zastoupena básnická literatura první poloviny 19. století. Mnoho informací k určení básní poskytli Eberhard Köstler a Barbara van Benthem z Tutzingu. Velkou pomocí při identifikaci básnických textů, jejich vzniku a zveřejňování je publikace Wolfganga Antesbergera.¹²⁴ Antesberger se primárně zabývá hudební analýzou Tomáškových písní na německé texty s doprovodem klavíru, přináší však také přesné informace právě ohledně identifikace textů a Tomáškovy práce s nimi. Porovnává původní znění básně a Tomášková zpracování a dochází k závěru, že Tomášek prováděl výběr veršů nebo do textu zasahoval.

Je otázkou, odkud Tomášek čerpal texty pro své vokální skladby. O jeho knihovně bohužel nevíme nic – v poslední vůli ani v pozůstalostním protokolu nejsou o knihách, kromě knih o hudbě, žádné zmínky. O zdrojích můžeme pouze spekulovat: Tomášek pravděpodobně mohl využívat knihovnu svého „zaměstnavatele“ hraběte Georga Buquoye, která se však dochovala pouze jako torzo. Také si je mohl půjčovat od svých přátel, nebo v tehdejší Univerzitní knihovně – podle výročních zpráv patřily v první polovině 19. století knihy s básněmi mezi nejpůjčovanější.¹²⁵ Básně byly publikovány také v novinách a časopisech. S některými básníky byl v osobním, nebo alespoň v písemném kontaktu – byli to například Václav Hanka, Josef Krasoslav Chmelenský, švagrová Julie Glaserová-Ebertová, synovec Karl Viktor Hansgirt, švagr Karl Egon Ebert, Hofmann von Fallersleben nebo Ludwig August Frankl von Hochwart.

Struktura katalogu

Úkolem každého tematického katalogu je přinést maximální a utříděné informace o díle konkrétního skladatele. Výsledná podoba katalogů je však velmi různorodá. Pro jejich vytváření neexistuje obecná norma, i když se předpokládá splnění náročných standardů kladených na jejich obsah. Také se v nich otiskuje jedinečný charakter tvorby konkrétního skladatele. Uspořádání nejen katalogu, ale i jedné popisné jednotky díla je ovlivněno rovněž množstvím a charakterem pramenů, jež jsou k dispozici, a podstatný je také přístup autora katalogu, který musí stanovit pravidla pro vybudování přehledné a funkční struktury.

V případě katalogu díla Václava Jana Tomáška je zásadním problémem vytvoření systému vnitřního řazení hlavní části katalogu, která obsahuje základní jednotky popisu (hesla). Tomáškovu dílo je rozsáhlé – obsahuje celkem 207 děl, z toho 114 kompozic je označeno opusovými čísly a 92 drobnějších kompozic je přidělené nemá. U naprosté většiny skladeb neuvádí Tomášek datum vzniku a nelze je ani spolehlivě vydedukovat z jiných zdrojů, proto není možné uspořádat katalog chronologicky. Pro hlavní katalog bylo zvoleno řazení systematické, i když ani zde není snadné najít přehlednou strukturu. Největší problém pro nalezení systému řazení způsobují písně. Tomáškovu dílo obsahuje mnoho písní pro jeden či více hlasů v různých jazycích, s opusovými čísly i bez nich. V katalogu z roku 2004, který byl řazen systematicky, byly vokální skladby řazeny podle obsazení a jazyka, což

123 *Die Deutsche Gedichtebibliothek: Gesamtverzeichnis deutschsprachiger Gedichte*. Online. Dostupné z: <http://gedichte.xbib.de> [cit. 2023-09-01]; *Liste der Gedichte*. Online. Dostupné z: <http://de.wikisource.org/wiki/Hauptseite> [cit. 2023-09-01].

124 ANTESBERGER 2017.

125 Archiv Národní knihovny v Praze, Výroční zprávy z let 1815–1850.

přineslo vytváření mnoha skupin a způsobovalo nepřehlednost. V předkládaném katalogu je primární řazení vokálních skladeb podle obsazení bez ohledu na jazyk. V celém katalogu je vnitřní řazení v rámci jednotlivých skupin podle abecedy. Pro zjednodušení orientace v katalogu jsou na všech stranách živá záhlaví přinášející informaci o oddíle katalogu, katalogovém čísle a názvu právě pojednávané skladby.

Katalog je rozčleněn do poměrně složité struktury, ale každá skladba dostává svoje jedinečné číslo. Souvislá číselná řada prochází celým základním katalogem a umožňuje rychlé vyhledávání. Samostatné číslo a druhové zařazení dostávají skladby, které jsou součástí větší skladby, ale Tomášek je později sám záměrně vyčlenil. Jedná se například o skladby z opery *Serafina* (op. 36/VJT 52) – *Ouverture* (VJT 45), *Cavatine* (VJT 63), *Romanze* (VJT 87), *Marsch der Marokkaner* (VJT 46), *Marsch der Spanier* (VJT 47). Jednotlivá čísla jsou ovšem proodkazovaná. Zařazení jsou také skladby zničené, ztracené a sporné.

Způsob popisu děl a pramenů je podrobně rozepsán v následujícím textu o struktuře hesla. Při katalogizaci pramenů nebyly sledovány vodoznaky. Jejich náročná evidence v tomto případě totiž nepřináší zásadní pomoc pro zpřesňování datací a proveniencí.

Katalog je v hybridní česko-anglické podobě, překládány jsou pouze ty údaje, které jsou nutné k pochopení. Je vybaven pomocnými soupisy a rejstříky.

Václav Jan Tomášek. *Tre Dithyrambi* op. 65, no. 1 (VJT 19)
autograf/autograph, [1818], CZ-Pnm: III E 127

Dies irae *Alto risoluto* *Mulgar. 116* 216

Tempo in l.

Clarinete in C
Corni in E
Fagotti
Clarinete in Bb
Oboe
Flauto
Fagotti
Violino I
Violino II
Viola
Canto
Alto
Tenore
Basso
Violone I
Violoncello

Choro
Dies irae
Choro
Dies irae
Choro
Dies irae
Choro
Dies irae

15

Václav Jan Tomášek. Requiem op. 70 (VJT 171), část/part: Dies irae
autograf/autograph, [1820], partitura/score, CZ-Pnm: III F 89

písařská ruka / handwriting of copyist B

Václav Jan Tomášek. X. Variazioni per il Forte-piano. sopra il gradito Thema di Baletto.
Das Waldmädchen. op: 4.(!) CZ-Pnm: XXV A 293

písařská ruka / handwriting of copyist B

Václav Jan Tomášek. Laura [op. 28] (VJT 79), CZ-Pnm: III E 65

034 16

Andante.

Singstimme.

Piano Forte

Ein liebl, ein liebl — ein liebl.

rüßl. In! Ein für: gel kam von ihm in der Hand

lie: gel ein in: güßl. In Ein lie: für einigym

ein, Ein lie: für einig: gnu ein.

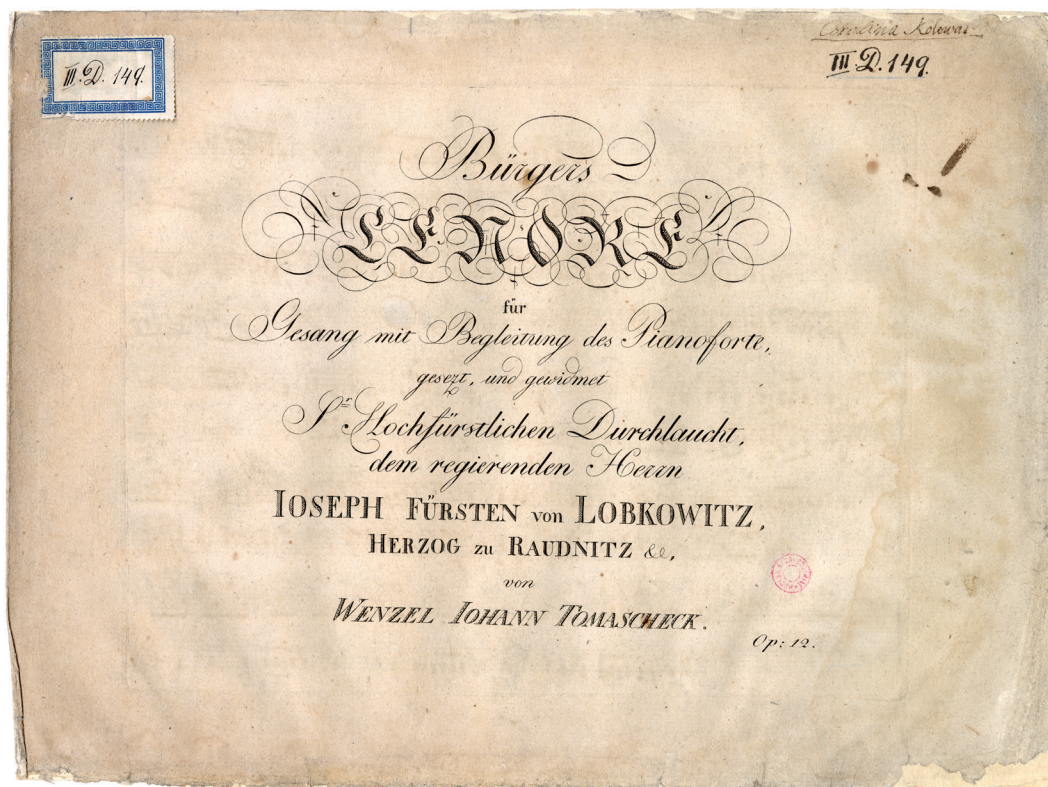
pisarska ruka / handwriting or copyist C

Václav Jan Tomášek. Drey Gesaenge mit Begleitung des Pianoforte Werk 34 (VJT 117), CZ-Pnm: XV C 298

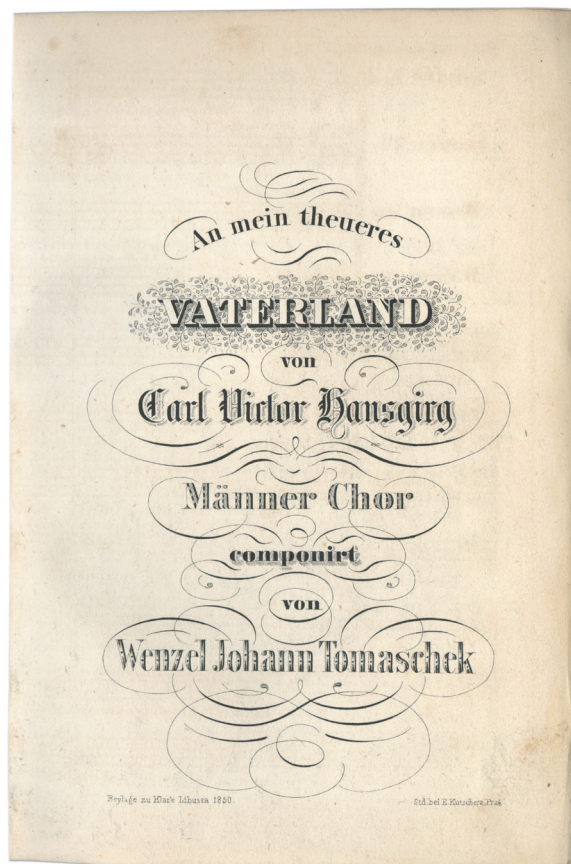
písařská ruka / handwriting of copyist C

Václav Jan Tomášek. X Variationen für Piano= | über ein Thema aus dem beliebten Balett
„das Waldmädchen“ op. 5 (VJT 44), CZ-Pnm: XV C 317

Václav Jan Tomášek. *Bürgers Lenore* für Gesang mit Begleitung des Pianoforte op. 12 (VJT 81)
tisk/print: [Praha, vlastním nákladem / at own expense], [1805–1806], CZ-Pnm: III D 149

Václav Jan Tomášek. *Six Eglogues pour le piano-forte* op. 35, no. 1 (VJT 20)
tisk/print: Ambrosius Kühnel, Bureau de Musique, Leipzig [1810], CZ-Pnm: XXX B 125

Václav Jan Tomášek. An mein teures Vaterland (VJT 126)
tisk/print: Libussa. Jahrbuch für 1850, P. A Klar, Prag 1850,
partitura/score
Tomášekova poslední skladba z roku 1849 / Tomášek's last
composition dated 1849, CZ-Pn: 70 G

Feierlich bewegt Mälzl 92 Chor.

Tenore 1mo
O schö-nes wunder-reiches
Land, dich hält ein Ber-gekrantz um-spannt, und
mitten drin lacht helle Saat, winkt goldnes Kornu, heitre

Tenore 2do
O schö-nes wunder-reiches
Land, dich hält ein Ber-gekrantz um-spannt, und
mitten drin lacht helle Saat, winkt goldnes Kornu, heitre

Basso 1mo
O schö-nes wunder-reiches
Land, dich hält ein Ber-gekrantz um-spannt, und
mitten drin lacht helle Saat, winkt goldnes Kornu, heitre

Basso 2do
O schö-nes wunder-reiches
Land, dich hält ein Ber-gekrantz um-spannt, und
mitten drin lacht helle Saat, winkt goldnes Kornu, heitre

Math; wer hat nicht glücklich dich ge-
nannt, o Böhmen du mein Vaterland, o
Böhmen du mein Va-terland, mein Va-ter-land.

Math; wer hat nicht glücklich dich ge-
nannt, o Böhmen du mein Vaterland, o
Böhmen du mein Va-terland, mein Va-ter-land.

Math; wer hat nicht glücklich dich ge-
nannt, o Böhmen du mein Va-terland, o
Böhmen du mein Va-terland, mein Va-ter-land.

Math; wer hat nicht glücklich dich ge-
nannt, o Böhmen du mein Va-terland, o
Böhmen du mein Va-terland, mein Va-ter-land.

Václav Jan Tomášek. Šestero písní v hudbu uvedených / Six Songs for solo voice and piano, op. 48 (VJT 122)

tisk/print: K.W. Enders, Praha [1816], CZ-Pnm: XXIV D 96

Tomášekova první sbírka písní na české texty. / Tomášek's first collection of songs to Czech texts.

Nº I. Erbkönig. * Das ganze Heft kann auch von einer Bass-Stimme vorgetragen werden.

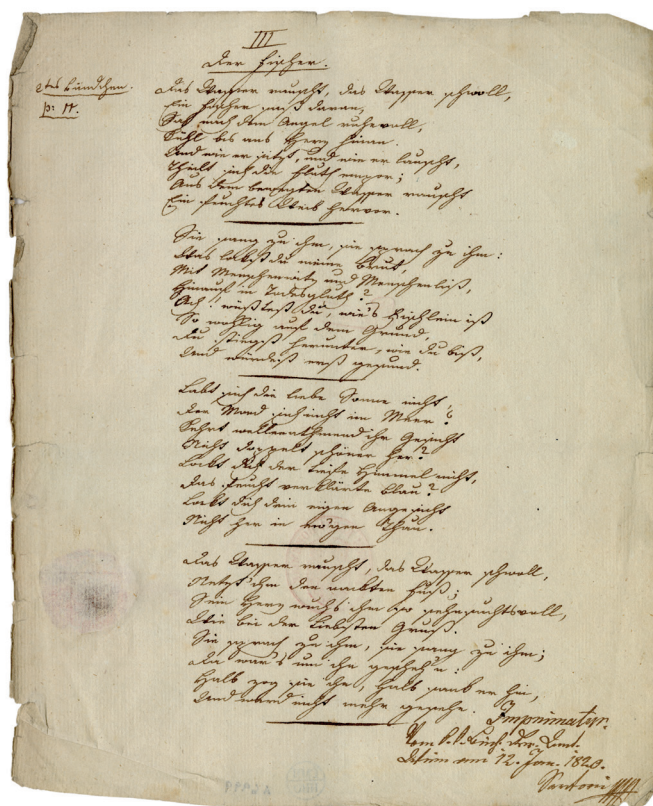
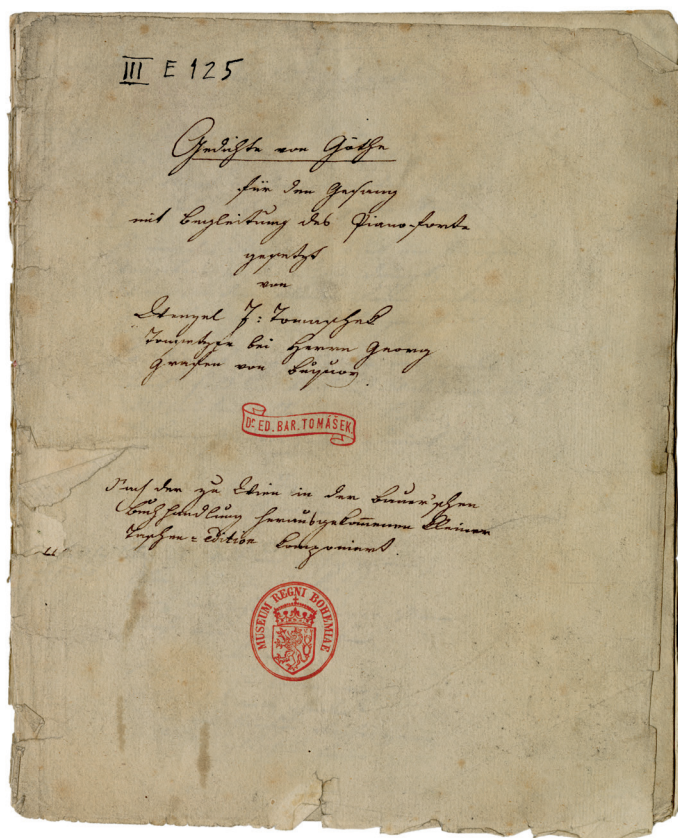
Allo. Mälzel 104.

Singstimme. Wer reitet so spät durch Nacht und Wind? Es ist der Vater mit seinem Kind; er hat den Knaben wohl in dem Arm, er faßt ihn sicher, er hält ihn warm. Mein Sohn, mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht? Siehst Vater, du den Erlkönig nicht? den Erlkönig mit Kron' und Schweif? Mein

Pianoforte.

mf mf mf

Václav Jan Tomášek. Gedichte von Goethe op. 59, Vlltes Heft (VJT 107)
tisk/print: vlastním nákladem / at own expense, [Prag, 1820?], CZ-Pnm: III E 75
Sedmý sešit věnoval Tomášek J. W. Goethovi. / Tomášek dedicated the seventh volume to J. W. Goethe.

Gedichte von Goethe für Gesang mit Begleitung des Pianoforte gesetzt
von Wenzel J. Tomaschek (VJT 107–VJT 113, 134, 135)
ms. V. J. Tomášek, [1820], CZ-Pnm: III E 125

Struktura a schéma hesla

Heslo je souhrnem informací k jednotlivým skladbám, rozčleněno je do tří částí: první obsahuje základní data k identifikaci skladby včetně notových incipitů, druhá přináší údaje k historii skladby s uvedením zdrojů, ve třetí jsou zpracovány prameny ke skladbě (notové autografy, opisy a tisky včetně popisů a uložení). U každého hesla je uvedeno katalogové číslo. Číselná řada prochází souvisle celým katalogem.

Důležité grafické značky používané v katalogu:

- / za lomítkem je uveden překlad českého pojmu do angličtiny
- graficky odděluje různé údaje
- za tímto znakem následuje informace o uložení jednotlivých hudebnin, v případě tisků údaje o provenienci, formátu, nebo další relevantní údaje.

Schéma hesla

Název

katalogové číslo VJT

Podnázev

Název a podnázev ve standardizované podobě vycházejí z názvu díla, který vytvořil skladatel, jen výjimečně jsou vytvořeny ze zaužívaného názvu. Jako zdroj je preferováno první vydání, které vyšlo za autorovy asistence. Název lze považovat za autorem schválený, a také bývá díky tištěné podobě skladby nejrozšířenější. Pokud neexistuje tento tisk, je název převzat z autografu, nebo z autorizovaného opisu. Pokud skladba vlastní název nemá, je vytvořený. Jazyk katalogového názvu odpovídá jazyku zdroje, ze kterého byl převzat. Do angličtiny jsou přeloženy pouze původní názvy v češtině. Číselky v názvu jsou převedeny do slovní podoby.

Výjimka ve vytvoření katalogového názvu byla učiněna pouze u op. 70 (VJT 171) a 72 (VJT 172), kdy je použit jako hlavní zaužívaný název „requiem“ a ne Tomáškův vlastní název *Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti*. V případě instrumentálních skladeb je vedle názvu uvedena tónina. Pokud skladba vlastní podnázev nemá a pro snazší orientaci by byl užitečný, je vytvořen uměle.

V názvech i podnázvech bylo provedeno sjednocení pravopisu podle dnešních norem.

Opusové číslo

Je převzaté z čísla, které je uvedeno na skladbě, nebo z Tomáškovy vlastní katalogu skladeb (CatVJT II).

Obsazení

Obsazení je uvedené v pořadí: **sólové hlasy, vokální hlasy, instrumentální hlasy**.

Notové incipity

Předlohou pro notové incipity byly primárně dobové tisky Tomáškových skladeb, protože je možné předpokládat, že se jednalo o poslední znění díla. Pokud skladby nebyly vydány, podkladem byly pokud možno autografy nebo opisy z Tomáškovy pozůstalosti.

Klavírní skladby jsou přepisovány do dvou systémů, písně do tří systémů (vokální hlas + klavír). Skladby s větším vokálním obsazením jsou přepsány do výtahu ve dvou systémech, stejný vzor platí pro skladby instrumentální. Pro díla s velkým vokálně-instrumentálním obsazením je vytvořen dvouřádkový výtah pro vokální hlasy a dvouřádkový výtah pro instrumentální hlasy.

Zachycen je počátek skladby a v případě rozsáhlých a formálně výrazně členěných skladeb jsou zapsány i začátky těchto částí, takže je možné si vytvořit alespoň přibližnou představu o struktuře díla.

Texty

U vokálních skladeb jsou uvedeni autoři textů, doba vzniku a zveřejnění textu, případně překladatel. Pokud je třeba, je uvedena bibliografie.

Historie

Souvislý text obsahuje informace ke vzniku díla s odkazem na zdroje (tj. doba a místo vzniku), případnou dedikaci a všechny další informace ke skladbě a komentáře ke zdrojům.

Vlastní katalogy a autobiografie

CatVJT I: citace údajů z prvního Tomáškovy vlastního katalogu skladeb *Verzeichniss meiner Werke. Welche zum Theil durch den Druck bekannt sind, zum Theil im Manuscript noch liegen* (A-Wn).¹²⁶

CatVJT II: citace údajů z druhého Tomáškovy vlastního katalogu skladeb *Chronologisches Verzeichniss(!) aller bisher vom Wenzel Johann Tomaschek verfaßten theils schon im Druck erschienenen, theils noch in Manuscripten bestehenden Tonwerken mit Angabe des Verlegers und Verlags=Ortes*. (CZ-Pnm).¹²⁷

AutVJT

Citace textové pasáže z autobiografie, vydávané německy v ročence *Libussa* v letech 1845–1850. Texty jsou upravené do současné němčiny. Citováno jako LIBUSSA, rok, číslo stránky. Dále jsou uvedeny také odpovídající překlady do češtiny (NĚMEC 1941, texty jsou přepsány podle současných jazykových norem) a angličtiny (MOORE 2017).

reference: odkazy na dobové zdroje – např. noviny, časopisy, korespondence, dobové katalogy

bibliografie: odkazy na literaturu, katalogy apod.

Autografy

Tento oddíl obsahuje výčet autografů, jejich popis a uložení.

název: úplný přepis (transliterace) titulního textu v kurzivě

datace: Tomášek datuje velmi zřídka, datace uváděna odhadem v hranatých závorkách s otazníkem, alespoň na desetiletí; určována podle dalších zdrojů: zejména podle AutVJT ▪ **lokace** ▪ **forma hudebniny (partitura, hlasy)** ▪ **obsazení:** v pořadí, v jakém je v prameni ▪ **rozsah:** počet číslovaných pagin nebo počet fol. ▪ **formát:** výška : šířka mm ▪ **provenience:** pokud je známa

reference: odkazy na dobové zdroje – např. noviny, časopisy, korespondence, dobové katalogy

bibliografie: odkazy na literaturu, katalogy apod.

► **uložení:** zkratka instituce podle zkratk RISM, signatura

Opisy z pozůstalosti

Výčet opisů z pozůstalosti, jejich popis a uložení.

název: úplný přepis (transliterace) titulního textu v kurzivě

ms. ▪ **datace:** prameny datovány velmi zřídka, datace uváděna odhadem v hranatých závorkách s otazníkem, alespoň na desetiletí ▪ **lokace** ▪ **forma hudebniny (partitura, hlasy)** ▪ **obsazení:** v pořadí, v jakém je v prameni ▪ **rozsah:** počet číslovaných pagin nebo počet fol. ▪ **formát:** výška : šířka mm

► **uložení:** Cz-Pnm, signatura

126 Viz pozn. č. 72, č. 73 TARANTOVÁ 1976.

127 Viz pozn. č. 75.

Opisy

Výčet opisů, jejich popis a uložení.

název: úplný přepis (transliterace) titulního textu v kurzivě

ms. ▪ **datace:** prameny datovány velmi zřídka, datace uváděna odhadem v hranatých závorkách s otazníkem, alespoň na desetiletí ▪ **lokace** ▪ **forma hudebniny (partitura, hlasy) a obsazení:** v pořadí, v jakém je v prameni ▪ **formát:** výška : šířka mm ▪ **rozsah:** počet číslovaných pagin nebo počet fol. ▪ **provenience:** pokud je známá

► **uložení:** zkratka instituce podle zkratk RISM, signatura

Tato část obsahuje výskyt opisů přibližně do konce 19. století

Dobové tisky

Tato část obsahuje výčet tisků, jejich popis a uložení. **Výčet je strukturován podle vydavatelů, ke kterým jsou přiřazovány** konkrétní tisky a jejich výskyt.

název: úplný přepis (transliterace) titulního textu v kurzivě

datace: na hudebnině přesná datace uvedena málokdy; většinou odhadem v hranaté závorce; **datace určovaná podle dalších zdrojů:** např. dobového tisku, korespondence, podle nakladatelských katalogů nebo podle IMSLP (viz výše, pozn. 121) ▪ **číslo plotny** ▪ **vnější forma hudebniny:** hlasy nebo partitura **s výčtem hlasů.** **V případě písní je uváděna** „partitura“ pouze jako C+pf ▪ **rozsah:** rozsah číslovaných pagin

reference: odkazy na dobové zdroje – např. noviny, časopisy, korespondence, dobové katalogy

bibliografie: odkazy na literaturu, katalogy apod.

▪ **uložení:** zkratka instituce podle zkratk RISM, signatura; ▪ **formát** pouze u jednoho exempláře: výška : šířka mm
▪ **provenience:** pokud lze určit

Tato část obsahuje výskyt tisků přibližně do konce 19. století.

Novodobé edice

Tato část obsahuje výčet edic od konce 19. století. Edice jsou citovány ve formě standardního bibliografického záznamu, není uváděno uložení.

Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost / Overview of his works and their presence in and apart from his estate

Vysvětlivky: A – autograf, B – písar označený B, C – písar označený C, ms. – blíže neurčený rukopis. Jestliže je mezi údaji +, jedná se o kombinaci rukopisů v rámci jednoho exempláře, pokud je mezi údaji čárka, jedná se různé exempláře. Podbarvením polí jsou označeny skladby, které se v pozůstalosti nevyskytují. V případě, že skladba nebyla za Tomáškovy života vydána tiskem, je ve sloupci „Dochováno v pozůstalosti – tisky“, poznámka „nevydáno“.

Legend: A – autograph, B – copyist designated as B, C – copyist designated as C, ms. – unspecified manuscript. If the symbol + appears between these data items, there is a combination of manuscripts within a single specimen, and if there is a comma, there are different specimens. Shaded fields indicate compositions that do not appear in the estate. If a composition did not appear in print during Tomaschek's lifetime, the comment “not published” appears in the column “Preserved in the estate – printed editions”.

Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 1	Dix Variations pour le Clavecin, ou Piano-forte sur un Thème d'opéra Il sacrificio interroto	VJT 39	–	C	–	–	+	+	
Op. 2	Sechs Lieder fürs Klavier	VJT 115	–	–	–	–	+	+	
Op. 3	Vermählungsfeier dem Hochgebohrnen Reichsfräulein Karoline v. Kerpen bei Gelegenheit Ihrer Verehelichung / mit seiner Hochfürstlichen Gnaden Ferdinand Kinski	VJT 60	A	B	Nevydáno / not published	–	–		
Op. 4	Neuf Variations sur la chanson allemande: O Du lieber Augustin pour le Clavecin	VJT 41	–	B	+	–	+	+	+
Op. 5	Zehn Variationen für das Piano-forte aus dem beliebten Balett Waldmädchen	VJT 44	–	B, C	–	–	+	+	
Op. 6	Sechs Lieder mit Klavierbegleitung	VJT 116	–	–	–	–	–	+	
Op. 7	Grand Trio pour le Piano-forte, Violino e Viola	VJT 9	A	C	–	–	–	+	+
Op. 8	Dix Variations pour le Clavecin ou Piano-forte	VJT 40	–	B	Nevydáno / not published	–	–		

Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost /
 Overview of his works and their presence in and apart from his estate
 Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 9	Fantasia patetica et Sonate per il Fortepiano	VJT 31	–	B	Naiguelli? ¹²⁸	–	–	–	
Op. 10	Sonate – in B pour le Pianoforte	VJT 37	–	C	–	–	+	+	
Op. 11	Grand Rondeau – in G pour le Pianoforte	VJT 30	–	–	–	–	–	+	
Op. 12	Lenore Ballade für Gesang und Klavier	VJT 81	pouze část / only part	C, B (2x)	–	–	+	+	+
Op. 13	Grande Sonate – in Es pour le Pianoforte	VJT 34	–	ms.	Naiguelli? ¹²⁹	–	–	–	
Op. 14	Grande Sonate – in C pour le Pianoforte	VJT 33	–	A?, C	–	–	+	+	
Op. 15	Grande Sonate – in G pour le Piano	VJT 35	–	C	–	–	+	+	
Op. 16	Sechs Variationen über ein bekanntes Thema	VJT 43	–	C	–	–	–	+	+
Op. 17	Sinfonie in C pour grand Orchestre	VJT 1	A	C	Nevydáno / not published	–	–		+
Op. 18	Concert in C pour le Pianoforte	VJT 6	A	C	–	–	–	+	
Op. 19	Sinfonie in Es a grand Orchestre	VJT 3	A	C	–	–	–	+	+
Op. 20	Grand Concert pour le Pianoforte – in Es avec grand Orchestre	VJT 7	A	–	Nevydáno / not published	–	–	–	+
Op. 21	Grande Sonate – in F pour le Pianoforte	VJT 32	–	C (2 x)	+	–	–	–	+
Op. 22	Quartetto per il Fortepiano, Violino, Viola d'Alto e Violoncello	VJT 10	A	C	–	–	+	+	
Op. 23	Cantate zur Vermählung des Kaisers Franz I. und der Ludovica Beatrice	VJT 59	A	–	Nevydáno / not published	–	–		
Op. 23	Ouverture in D a grand orchestre	VJT 4	A	–	Nevydáno / not published	–	–	–	
Op. 24	Deutscher Rundgesang	VJT 128	A	–	Nevydáno / not published	–	–		
Op. 25	Leichenpantomie für Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 80	A	–	–	–	–	+	
Op. 26	Sonate – in A op. 26 (!) / 48 pour le Pianoforte	VJT 36	–	–	–	–	+	+	

128 Nepodařilo se dohledat. / Has not been found.

129 Nepodařilo se dohledat. / Has not been found.

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 27	Gellert's Bußlied für Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 74	–	+	–	–	+	+	
Op. 28	Laura píseň pro soprán a pianoforte	VJT 79	–	ms. + A (?)	nevydáno / not published	–	–		
Op. 28	Vier italienische Canzonetten mit deutschem und böhmischen Text für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 123	–	ms.	–	–	–	+	
Op. 29	In questa tomba oscura. Arietta con accompagnamento di Pianoforte	VJT 75	–	B +A, C	–	–	–	+	+
Op. 29	Zwei religiöse Lieder mit Orgelbegleitung	VJT 187	A	+	nevydáno / not published	–	+		
Op. 30	Sinfonie in D a grand Orchestre	VJT 2	A	B	nevydáno / not published	–	–		+
Op. 31	Elegie auf den Tod eines Jünglings	VJT 73	A	–	nevydáno / not published	–	–		
Op. 32	Fantasie für die Harmonika am Grabe de Demoselle Kirchgessner	VJT 49	–	ms. +A, C	–	–	+	+	+
Op. 33	Drei Gesänge mit Begleitung des Pianoforte	VJT 94	–	C	–	–	–	+	
Op. 34	Selma von Voß und zwei Gesänge mit Begleitung des Pianoforte	VJT 117	–	C	+	–	+	+	
Op. 35	Six eglogues – I. pour le Pianoforte	VJT 20	–	–	–	–	+	+	+
Op. 36	Cavatine aus der Oper Seraphine	VJT 63	–	–	–	–	–	+	
Op. 36	Marsch der Marokkaner aus der Oper Seraphine	VJT 46	–	+	–	–	–	+	
Op. 36	Marsch der Spanier aus der Oper Seraphine	VJT 47	–	–	–	–	–	+	
Op. 36	Ouverture aus der Oper Seraphine	VJT 45	–	–	–	–	–	+	
Op. 36	Romanze aus der Oper Seraphine	VJT 87	–	–	–	–	–	+	
Op. 36	Seraphine heroisch – komische Oper in zwei Aufzügen	VJT 52	+	ms.+A, C, ms.	libreto/libretto	–	+	–	
Op. 37	Der Taubstumme	VJT 191	ztracené/lost						
Op. 37	Schillers Lyrische Gedichte – I.	VJT 118	A	C	–	–	–	+	+

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 38	Ouverture in Es a grand Orchestre	VJT 5	A	C + A, C (2x)	–	–	+	+	
Op. 39	Six eglogues – II. pour le Pianoforte	VJT 21	–	–	–	–	+	+	+
Op. 40	Six rapsodies – I. pour le Pianoforte	VJT 27	A	–	–	–	+	+	
Op. 41	Six rapsodies – II. pour le Pianoforte	VJT 28	A	–	+	–	+	+	+
Op. 42	Zwei Gesänge für drei und ein Gesang für vier Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte	VJT 152	–	C + ms.	+	–	–	+	
Op. 43	Zwei Gesänge für drei und ein Gesang für fünf Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte	VJT 151	A	C	Nevydáno / not published	–	+		
Op. 44	Drei Gesänge mit Begleitung des Pianoforte	VJT 95	A	–	–	A	–	+	
Op. 45	Drei Gesänge im Geiste der Troubadours mit Begleitung des Pianoforte	VJT 130	A, ms. + A, C	+	Nevydáno / not published	A	–	–	
Op. 46	Missa con Graduale ed Offertorio – in Es a quattro Voci coll'accompagnamento d'Orchestra (Es)	VJT 169	A	C + A, ms. A	+	–	+	+	
Op. 47	Six eglogues – III. pour le Pianoforte	VJT 22	A	–	–	–	+	+	+
Op. 48	Šestero písní v hudbu uvedených / Six Songs pro jeden hlas při fortepiano / for solo voice and piano	VJT 122	A (2x)	–	+	–	+	+	
Op. 49	Maria Stuarts Abschied von Frankreich und Klage aus dem Kerker – Marie Stuartské loučení s Francií a nářek z vězení	VJT 82	–	C	+	–	+	+	
Op. 50	Šestero písní – Sechs Böhmische Lieder / Six Czech Songs	VJT 120	A (2x)	–	–	–	–	+	
Op. 51	Six eglogues – IV. pour le Pianoforte	VJT 23	A	–	–	–	+	+	+
Op. 52	Tre allegri capricciosi di bravura – I. per il Pianoforte	VJT 17	A	–	–	–	–	+	

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 53	Gedichte von Goethe – 1tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 107	–	–	–	–	–	+	+
Op. 54	Gedichte von Goethe – 2tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 108	–	–	–	–	+	+	+
Op. 55	Gedichte von Goethe – 3tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 109	–	–	–	–	+	+	+
Op. 56	Gedichte von Goethe – 4tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 110	–	–	–	–	–	+	+
Op. 57	Gedichte von Goethe – 5tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 111	–	–	–	–	–	+	+
Op. 58	Gedichte von Goethe – 6tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 112	–	–	–	–	–	+	+
Op. 59	Gedichte von Goethe – 7tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 113	–	–	–	–	–	+	+
Op. 60	Gedichte von Goethe – 8tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 134	–	–	–	–	–	+	+
Op. 61	Gedichte von Goethe – 9tes Heft für den Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 135	+	–	–	–	–	+	+
Op. 62	Die Entstehung der Zisterzienser Abtei Hohenfurth in Böhmen Ballade für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 70	–	–	–	A	+	+	
Op. 63	Six eglogues – V. pour le Pianoforte	VJT 24	A	–	–	–	+	+	+
Op. 64	Vier Lieder mit Begleitung des Pianoforte	VJT 124	–	C	–	–	–	+	
Op. 65	Tre ditirambi per il Pianoforte	VJT 19	A	–	–	–	+	+	+

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 66	Six eglogues – VI. pour le Pianoforte	VJT 25	A	–	–	–	+	+	
Op. 67	Drei Gesänge für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 90	–	+?	–	–	+	+	+
Op. 68	Drei Gesänge für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 91	–	–	–	–	+	+	
Op. 69	Fünf Gedichte von Karl Egon Ebert für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 102	A	C	–	–	–	+	
Op. 70	Requiem – in c Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti	VJT 171	A	–	x	–	+	+	
Op. 71	Šestero písní Hankových – Sechs böhmische Lieder von Hanka / Six Hanka Songs	VJT 121	–	–	x	–	–	+	+
Op. 72	Requiem – in h Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti	VJT 172	A	+	–	+	+	+	+
Op. 73	Preghiera per una voce coll acompanamento	VJT 54	A	C	nevydáno / unpublished	A	–	–	
Op. 74	Sechs Gesänge aus K. E. Eberts böhmisch- nationalem Epos Wlasta mit Begleitung des Pianoforte	VJT 114	A	+	+?	–	+	+	+
Op. 75	Nacht von Tieck für eine Singstimme und Chor mit Begleitung des Pianoforte	VJT 142	A	ms. + A, C	nevydáno / unpublished	–	+	libretto/ libretto	
Op. 76	Das Gebet des Herrn in Liedern mit einleitenden Chören mit Begleitung des Pianoforte	VJT 178	A pouze obal	C + A (?), ms.	–	–	+	+	
Op. 77	Drei Gesänge gedichtet von Schutt, componiert für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 93	A	–	–	–	–	+	
Op. 78	Drei Gedichte von Heine für Gesang mit Begleitung des Pianoforte	VJT 88	A	ms. + A	–	–	–	+	
Op. 79	Te Deum Hymnus divi Ambrosii	VJT 174	A pouze obal	C, ms.	–	A	+	+	
Op. 80	Hymnus de Spiritu Sancto	VJT 173	A	ms. + A	+	–	–	+	

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 81	Missa solemnis – Krönungsmesse	VJT 170	A	C + A	+	–	+	+	
Op. 82	Starožitné písně Králodvorského rukopisu – Altböhmische Lieder aus der Königinhofer Handschrift / Songs from the Old Bohemian Dvůr Králové Manuscript	VJT 119	–	+	–	–	+	+	
Op. 83	Six eglogues en forme des Danses pastorales – VII.	VJT 26	A	+	–	–	–	+	+
Op. 84	Tre Allegri capricciosi di bravura – II. per il Pianoforte	VJT 18	A	–	–	–	–	+	+
Op. 85	Gedichte von Friedrich Schiller – 1tes Heft	VJT 103	A	–	–	–	+	+	
Op. 86	Gedichte von Friedrich Schiller – 2tes Heft	VJT 104	A	–	–	–	–	+	
Op. 87	Gedichte von Friedrich Schiller – 3tes Heft	VJT 105	A	–	–	–	–	+	
Op. 88	Gedichte von Friedrich Schiller – 4tes Heft	VJT 106	A	–	–	–	–	+	+
Op. 89	Gedichte von Friedrich Schiller – 5tes Heft	VJT 132	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		+
Op. 90	Gedichte von Friedrich Schiller – 6tes Heft	VJT 133	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 91	Gedichte von Friedrich Schiller – 7tes Heft	VJT 125	A	–	nevydáno / unpublished	–	+		
Op. 92	Drei Gesänge für eine Singstimme und Begleitung des Pianoforte	VJT 92	A	–	–	–	+	+	
Op. 93	Tischlied von Goethe für Tenor und Chor mit Begleitung des Pianoforte	VJT 146	A	C + ms.	–	A	+	+	
Op. 94	Drei Kriegslieder mit Begleitung des Pianoforte	VJT 96	–	–	–	A	–	+	
Op. 95	Kleine Lieder als Singquartett ohne Begleitung	VJT 139	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 96	Drei Lieder mit Begleitung des Pianoforte	VJT 101	A	ms., C. C + A	–	A	+	+	+
Op. 97	Lied beim Auszug zur Jagd für Bariton und Chor mit Begleitung zweier Hörner und des Pianoforte	VJT 141	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 98	Krähwinkler Lied als Singquartett mit Begleitung des Pianoforte	VJT 140	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 99	Schillers Maria Stuart Erster Auftritt des III. Aufzuges – für Gesang mit Begleitung des Orchesters	VJT 57	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 100	Theckla 9. Auftritt des III. Aufzuges aus Schillers Piccolomini für Gesang mit Begleitung des großen Orchesters	VJT 58	A	C	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 101	Heloisens Gesang mit Chor bei Abélards Leiche mit Begleitung des großen Orchesters	VJT 137	A	C+A, C + ms.	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 102	Gretchen am Spinnrade aus Goethes Faust für Gesang mit Begleitung des Orchesters	VJT 53	A	C + ms. (2x)	nevydáno / unpublished	–	–		+
Op. 103	Szene mit Requiem aus Goethes Faust mit Begleitung des Orchesters	VJT 56	–	C (2), ms. + C	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 104	Szene aus der Braut von Messina von Schiller mit Begleitung des Orchesters	VJT 55	A	C, C + ms.	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 105	Drei Gesänge für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 89	A	–	–	–	–	+	
Op. 106	Frühlingslied für zwei Soprane und Alt mit Begleitung des Pianoforte	VJT 131	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 107	Drei Lieder für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 97	A	C + A	–	–	–	+	
Op. 108	Drei Lieder für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 98	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 109	Drei Lieder für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 99	A	C + A	–	A	+	+	
Op. 110	Trois rapsodies – III. pour le Pianoforte	VJT 29	A	–	–	–	–	+	
Op. 111	Klage für Sopran mit Begleitung des Pianoforte	VJT 78	A	C + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Op. 112	Zigeuner Nachtlid für 2 Soprane, Tenor und Bass mit Begleitung des Orchesters	VJT 149	–	+	+	–	–	–	

Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost /
 Overview of his works and their presence in and apart from his estate
 Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers

	název skladby / title of the composition	číslo/Nr. VJT	Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky Modern editions
			autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	autografy autographs	opisy copies	tisky printed editions	
Op. 113	Drei Lieder für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 100	-	+	nevydáno / unpublished	-	+		
Op. 114	Alvaro oder die Sucht nach überirdischen Dingen – torzo Eine romantische Oper in zwei Aufzügen	VJT 51	A	+	-	-	-	-	

Soupis skladeb bez opusového čísla – abecední řazení / List of compositions without an opus number – alphabetical order

		Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky / Modern editions
		autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	
Abschiedslied mit Chor von achtstimmiger Harmonie	VJT 188	Ztracené / lost		nevydáno / unpublished				
Adagio pro klavír / Adagio for piano	VJT 49	–	–	nevydáno / unpublished	A	–	–	
Altvatertanz	VJT 11	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
An die Harmonica	VJT 61	–	–	–	–	–	+	
An mein teures Vaterland Männerchor	VJT 126	–	–	–	–	+	+	+
Anacreontis Carmen zpěv pro 3 mužské hlasy / song for 3 male voices	VJT 127	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Angelus Domini (Neděle velikonoční • liturgie officia / liturgy of the hours	VJT 175	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Auf den Bergen	VJT 62	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Božena. Kněžna česká / Božena, Princess of Bohemia zpěvohra / singspiel	VJT 205	–	–	nevydáno / unpublished	–	+	(text)	
Canon a 3 Canti Alleluja, das neue Jahr ist da	VJT 153	–	+	nevydáno / unpublished	–	–		
Canon a 3 Canti Misericordia et veritas obviaverunt sibi	VJT 154	–	+	nevydáno / unpublished	–	–	–	+
Canon a 3 Voci Láska k vlasti / Love for the Homeland	VJT 155	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Canon a 4 Canti Aufs alte Jahr folgt neues Jahr	VJT 156	–	+	nevydáno / unpublished	–	+	–	
Canon a 4 Canti Jede Krankheit ist dem Menschen stets ein Kelch	VJT 157	–	+	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Canon aenigmaticus per 3 Voces Ernst ist das Leben – heiter ist die Kunst	VJT 158	A	–	nevydáno / unpublished	–	–	–	
Canon aenigmaticus per 3 Voci Fürchte Gott!	VJT 159	–	–	nevydáno / unpublished	+	–		
Canon für 4 Singstimmen Das Hirten Leben hat viel Freud'	VJT 160	–	–	–	–	–	+	+
Canone Enigmatico per tre voci Dem Jehova Ruhm und Ehre	VJT 161	–	–	nevydáno / unpublished	+	–	–	
Canone Enigmatico per tre voci vizitka VJT – bez textu / VJT's visiting card – no text	VJT 162	–	–	–	–	–	+	
Canone per 3 Voci Qui cito dat, bis dat	VJT 163	–	–	nevydáno / unpublished	+	–	–	
Canone per 4 Voci Schöner Zukunft Bilder	VJT 164	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
D' Lied – Auf'n Stuhl bin i gstieg'n píseň s doprovodem pianoforte / song with piano accompaniment	VJT 64	–	–	nevydáno / unpublished	–	+		

Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost /
Overview of his works and their presence in and apart from his estate

Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers
Soupis skladeb bez opusového čísla – abecední řazení / List of compositions without an opus number – alphabetical order

		Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky / Modern editions
		autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	
Der Einspruch Singspiel von Michaelis	VJT 189	ztracené / lost						
Der Frohsinn. Ein Lied mit Klavierbegleitung	VJT 65	–	–	–	–	–	+	
Der Liebe Lied	VJT 66	–	–	–	–	–	+	
Der Schwur der Studierenden	VJT 190	ztracené / lost						
Des Hauses letzte Stunde. Gedicht von Saphir	VJT 67	–	–	–	–	–	+	
Die arme Waise. Ein Lied.	VJT 68	–	–	–	–	+	+	
Die Enkelin am Namenstage ihres Großvaters Lied für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 69	–	–	–	–	–	+	
Die Kinder bei der Krippe	VJT 179	–	–	–	–	–	+	
Die Lüfte zpěv pro 3 mužské hlasy / song for 3 male voices	VJT 129	–	–	–	–	–	+	
Die nächtliche Heerschau Lied für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte	VJT 71	–	–	–	–	–	+	
Die Wahlsprüche der Studierenden	VJT 192	ztracené / lost						
Doppelmarsch	VJT 208	nejisté autorství / doubtful authorship	–	nevydáno / unpublished	–	+		
Drei Quartetten für zwei Violinen, Viola und Violoncell	VJT 203	zničené / destroyed						
Dreistimmiger Kanon So, steh doch Michel auf!	VJT 165	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Dreistimmiger Kanon für Männerstimmen – Mir tuts so weh	VJT 166	–	–	nevydáno / unpublished	A	–	–	
Dreistimmiger Rätselkanon Schön willkommen!	VJT 167	–	–	nevydáno / unpublished	A	–		
Du liebes Bächlein	VJT 72	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Dum transisset Sabbathum (liturgie officia / liturgy of the hours)	VJT 176	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Důvěrnost k prozřetelnosti Božské / Trust in God's Providence Píseň / Song	VJT 180	–	–	–	–	–	+	
Elf Lieder	VJT 193	ztracené / lost						
English	VJT 12	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Festgesang für vier Männerstimmen I.	VJT 194	ztracené / lost	–	text				
Festgesang für vier Männerstimmen II.	VJT 195	ztracené / lost	–	text				
Fuga	VJT 50	–	–	–	–	+	+	
Gesellschaftliches Lied	VJT 136	–	–	–	+	–	–	
Gesellschaftslied mit Begleitung der sechsstimmigen Harmonie	VJT 195	ztracené / lost						

		Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			
		autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	Novodobé tisky / Modern editions
Ich komme vor dein Angesicht	VJT 181	–	–	–	–	+	–	
In te Domine speravi	VJT 209	–	–	–	–	+	–	
Jaro lásky / Spring of Love	VJT 76	–	–	+	–	–	+	+
Jesus holder Freund der Kinder duchovní píseň pro tři zpěvní hlasy a varhany / sacred song for three singers and organ	VJT 182	–	–	–	–	+	+	
Kadence k Durandovu koncertu pro housle / Cadenza to Durand's Violin Concerto	VJT 197	ztracené / lost						
Karl ist wieder da! píseň pro soprán, dětský sbor, dva klarinety, dva lesní rohy a fagot / song for soprano, children's choir, two clarinets, two French horns, and bassoon	VJT 138	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Kennst du den tiefsten Seelenschmerz	VJT 77	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Kommt ihr, die beladen Zur Feier des heiligsten Altarsacramentes	VJT 183	–	ms. + A	–	–	+	+	
Koncert pro klarinet / Clarinet Concerto	VJT 207	zamýšlené / contemplated						
Lied	VJT 198	ztracené / lost						
Marcia funebre	VJT 8	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Mignonina tužba / Mignon's Desire	VJT 83	–	–	–	–	–	+	
Píseň českého národu / Song of the Czech Nation Bože, vyslyš prosby vroucí, krále Ferdinanda chraň! / O God, hear our fervent prayers, save King Ferdinand!	VJT 84	–	–	+	–	+	+	
Píseň k svatému Janu Nepomuckému / Song for Saint John Nepomucene	VJT 184	–	–	–	–	+	+	
Píseň postní k Panně Marii bolestné / Lenten Song for Our Lady of Sorrows	VJT 185	–	–	nevydáno / unpublished	–	+		
Píseň při víně / Song with Wine	VJT 85	–	–	+	–	–	+	+
Polonaise Variation	VJT 42	–	–	–	A	–	+	+
Polonaise	VJT 13	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
První láska	VJT 86	–	–	–	–	–	+	
Radovánky a díkůčinění / Rejoicing and Thanksgiving	VJT 199	ztracené / lost					+ text	
Rätselkanon Saepe fit	VJT 168	–	–	nevydáno / unpublished	A	–		
Sakontala Oper in zwei Aufzügen	VJT 206	zamýšlené / contemplated						
Sei Menuetti	VJT 14	A	ms + A	nevydáno / unpublished	–	–		
Selizo von Grünbaum opera – fragmenty / fragments	VJT 200	ztracené / lost			–	–	–	
Singterzett Wiegenlied	VJT 143	–	–	nevydáno / unpublished	–	+		

Václav Jan Tomášek – přehled díla a jeho zastoupení v pozůstalosti a mimo pozůstalost /
Overview of his works and their presence in and apart from his estate

Soupis skladeb s opusovým číslem / List of compositions with opus numbers
Soupis skladeb bez opusového čísla – abecední řazení / List of compositions without an opus number – alphabetical order

		Dochováno v pozůstalosti / Preserved in the estate			Dochováno mimo pozůstalost / Preserved apart from the estate			Novodobé tisky / Modern editions
		autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	autografy / autographs	opisy / copies	tisky / printed editions	
Sonatine tres facile pour le Pianoforte	VJT 38	–	–	–	–	–	+	+
Sonst und jetzt	VJT 210	–	–	?	–	+	–	
Spinnerlied für drei Männerstimmen	VJT 144	–	–	nevydáno / unpublished	A	–		
St. Nepomuk von Goethe zpěv pro soprán, alt, tenor, bas / song for soprano, alto, tenor, bass	VJT 145	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Surrexit (Neděle velikonoční • matutinum – antifona) liturgie officia / liturgy of the hours	VJT 177	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Taneční suita / Dance Suite	VJT 15	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Trennung und Wiedersehen	VJT 201	ztracené / lost			–	–	+ text	
Umschlungen ist der beste Vater zpěv pro soprán, alt, bas a pianoforte / song for soprano, alto, tenor, bass	VJT 147	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Walzer instrumentoval VJT / orchestrated by VJT	VJT 211	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Weihnachtsgesang	VJT 186	–	–	–	–	+	+	
Worte des Dankens für vier Männerstimmen	VJT 148	A	–	+	–	–	+	
Zum 7. September 1819 zpěv pro soprán, alt, tenor, bas / song for soprano, alto, tenor, bass	VJT 150	A	–	nevydáno / unpublished	–	–		
Zwölf Ländler samt Coda	VJT 16	A	B + A	–	–	+	+	
Zwölf ungarische Tänze	VJT 202	ztracené / lost						
Zwölf Walzer	VJT 204	zničené / destroyed						

Wenzel Johann Tomaschek – Biography

Wenzel Johann Tomaschek (Václav Jan Tomášek) was born on 17 April 1774 in Skuteč.¹³⁰ He came from the middle-class family of the textile merchant Jakub Tomášek. He was born as the last of 13 children. He was strongly drawn to music from childhood. According to a housemaid, at four years of age he began singing his own original melodies, and he himself recollected that he was fascinated by the organ at the age of six. He obtained training in the fundamentals of music between 1783 and 1785 in Chrudim from the choirmaster Pavel Josef Wolf, learning to sing and play the violin. After he returned home, his brother Antonín acquired a small, portable piano for him. He appeared successfully as a soloist in Skuteč in productions at the church, and he was also invited to perform in nearby villages. In 1787, he was accepted as a vocalist at the Minorite monastery in Jihlava, where he remained until 1790. That year, he went to Prague, where he studied at a grammar school thanks to the support of this brother Jakub. From 1797, he studied law at Charles University and also involved himself with philosophy, mathematics, aesthetics, history, anatomy, and surgery. His hobbies including drawing.

From his time at the grammar school in Prague, he devoted himself to music intensively, systematically familiarising himself with the musical literature, studying the theoretical writings of Johann Joseph Fux, Friedrich Wilhelm Marpurg, Johann Philipp Kirnberger, Johann Mattheson, Georg Simon Löhlein, and Daniel Gottlog Türk, and playing the piano. Soon after arriving in Prague, he discovered that as a self-taught pianist he had acquired faulty playing technique, but with his typical determination and tenacity, he began relearning to play the piano using textbooks by Wolf and Türk, and he soon successfully overcame this handicap. In Prague, Tomaschek already had a good reputation as a pianist by 1795, appearing in household concerts, establishing contacts, and becoming a sought-after teacher in bourgeois and aristocratic circles. We find his name in the yearbook *Jahrbuch der Tonkunst von Wien und Prag 1796*, where he is called a good pianist. At the time, he also began writing his first compositions, but he later destroyed those attempts in a fit of self-criticism.

After completing his legal studies, Tomaschek wavered between a career as a lawyer or as a musician. He did not decide for music definitively until 1806, when Count Georg Buquoy offered him material provisions if he would enter into the count's service as a musician. Under the contract, Tomaschek's duties were to accompany the count on his journeys, to stay with him at his estates from May until October and secure musical productions there, to teach music to the children, and to give the count the first copies of newly composed works; separate compensation was to be paid for compositions written directly for the count.¹³¹ Tomaschek was allowed to teach privately in Prague from November until March. Buquoy undertook to pay an allowance even when Tomaschek married in 1824 and moved into his own flat. Payment was to be secured even if Buquoy were to die before Tomaschek. Over the years, the two men engaged in various negotiations over the amount to be paid.¹³² According to the 1806 contract, all his life Tomaschek was to write beside his name in his compositions that he was a composer and musician to Count Georg Buquoy, even though he was not living in the count's home.

130 Unless stated otherwise, the source of information is Tomášek's autobiography (AutVJT).

131 TARANTOVÁ, Marie. *V. J. Tomášek. Kdo je*, 14–15. Praha: Orbis, 1946, p. 21. Marie Tarantová gives the text of the first contract in Czech, and the original contract has not been preserved: "Count Georg Buquoy contractually undertakes to accept Václav Jan Křt. Tomášek into his home as a composer for an annual salary of 400 florins in addition to free housing, food, firewood, and lighting, and Tomášek undertakes to accompany the count on his journeys, to spend the period from the beginning of May until the end of October at the count's estate, organising the musicians there and preparing them for performances of larger compositions, teaching music to the children if any, and giving the count the first copies of all compositions newly created by Tomášek. Separate, appropriate compensation shall be paid for compositions written directly for the count. In the winter (from 1 November until 1 March) Tomášek may give lessons in two private homes in Prague."

132 In a preserved draft of Tomášek's letter to Count Buquoy dated 17 April 1829, Tomášek presses the count for an increase of his allowance promised in 1818; kept at the National Museum – Czech Museum of Music (CZ-Pnm), inv. no. G 13658. In 1844, Buquoy raised Tomášek's annual allowance from 500 gulden to 700 gulden, with the obligation of payment passing to his heirs in case of his death; documented in CZ-Pnm: acquisition no. 58/1977.

Tomaschek's marriage to Wilhelmine Ebert on 24 February 1824 at St Thomas's Church in Prague meant a major change to his life. They moved into their own flat at the address Tomášská ulice 15,¹³³ which soon became an important cultural centre. Wilhelmine was an enchanting hostess, a capable housewife, and also an outstanding singer. Household concerts were held regularly in their salon, often even several times a week, and the music played was by mostly by Tomaschek. There is evidence of this, for example, in František Palacký's diary¹³⁴ and in Tomaschek's correspondence with his sister-in-laws Julie and her husband Rudolf Glaser.¹³⁵ Attending these gatherings were important figures, many of whom were Tomaschek's friends, such as Václav Hanka, František Palacký, Leopold Eugen Měchura, Antonín Müller, Václav Alois Svoboda, and Josef Dessauer. Tomaschek took part in the activities of the Society for the Friends of Sacred Music in Bohemia (Verein der Kunstfreunde für Kirchenmusik in Böhmen), established in 1826. In 1842 he became a member of a Prague singing academy known as the Žofínská akademie or Sophien Akademie. It is documented that his compositions were often played at their concerts in the 1840s. He was also in contact with his neighbour, the publisher Pavel Alois Klar, editor of the newspaper *Ost und West*, and his brother-in-law Rudolf Glaser. In the late 1830s he made contributions to the newspaper about his travels in Bohemia, Austria, and Germany.

Tomaschek's marriage underwent several severe trials. Wilhelmine miscarried her first child in the autumn of 1824.¹³⁶ A daughter Gabriela was born in 1829, but she died on 18 February, having lived only three days.¹³⁷ After a great disappointment involving his marriage and especially after the death of his wife Wilhelmine in 1836, Tomaschek withdrew somewhat from social life. Václav Juda Novotný reported¹³⁸ that the cause of disappointment was rumoured to have been an affair between Wilhelmine and Tomaschek's pupil Johann Friedrich Kittl. Novotný also stated that in a catalogue of his pupils (now lost, unfortunately), Tomaschek commented beside Kittl's name: "he behaved towards me like a most shameful and ungrateful monster".

Tomaschek taught music all his life and especially after his marriage in 1824, but according to his autobiography he had begun giving music lessons already at age 21, having found that teaching music was more profitable than "teaching letters", which he had already begun as a grammar school pupil. He was a sought-after teacher of piano and music theory, although Proksch's important piano institute emerged as a competitor in the 1830s. Tomaschek had his pupils play Bach's *Well-Tempered Clavier*, compositions by Beethoven, Thalberg, Chopin, and Henselt, and his own compositions, of course. He demanded memorisation even of pieces for piano four-hands. To teach harmony, he used a system of his own that he was constantly developing. However, he never incorporated historical or aesthetic interpretations into his teaching. He kept records of his pupils, noting their talent, industriousness, and sometimes their character. Over his lifetime, he had more than 125 pupils. He trained many outstanding musicians, and especially pianists who were active almost everywhere in Europe. Among them were the pianists Alexander Dreyschock, Julius Schulhoff, Ignatius Tedesco, Sigmund Goldschmidt, and Wilhelm Kuhé, the composers Jan Václav Hugo Voříšek, Johann Friedrich Kittl, Josef Dessauer, Richard Rozkošný, and Hans Hampel, and the important music critic and aesthete Eduard Hanslick. He regarded Voříšek and Dreyschock as his best pupils. In 1839, the important German pedagogue Friedrich Wieck was interested in

133 Tomášská 15, on the second storey – the storey has been identified based on Tomášek's letter to Ludwig August Frankl dated 28 Sept. 1845, kept at the Wienbibliothek im Rathaus in the collection Handschriften und Nachlässe, shelf mark J. N. 102578.

134 PALACKÝ, František and NOVÁČEK, Vojtěch Jaromír (ed.). *Františka Palackého korrespondence a zápisky. I, Autobiografie a zápisky do roku 1863*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1898; PALACKÝ, František and NOVÁČEK, Vojtěch Jaromír (ed.). *Františka Palackého korrespondence a zápisky. II, Korrespondence z let 1812–1826*. Praha: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1902.

135 Kept at the Prague City Archives in the collection Glaser Ebert Julie NAD 1216 and Glaser Rudolf, NAD 1198 (Verein für Geschichte der Deutschen in Böhmen).

136 This is implied in a letter from Tomášek's brother-in-law Karel Egon Ebert to František Palacký dated 7 Oct. 1824, which confirms the pregnancy, but the child was not born: "Tomaschek ... wird bald Vater werden, in welcher Lage ihn zu sehen, ich wirklich sehr begierig bin...", PALACKÝ 1902, p. 194.

137 Tomášek mentions his daughter's death in *Kurze Skizze entworfen nach der Selbstbiographie*, Benediktinerabtei Göttweig – Musikarchiv (A-GÖ), shelf mark V D a 51, V D a 1, provenience Sbirka Aloise Fuchse; the child's name and the exact dates were found in the records of deaths of the Roman Catholic parish office at St Nicholas's Church in Prague – Malá Strana for the years 1807–1838, shelf mark MIK Z 9, p. 499.

138 NOVOTNÝ, Václav Juda. *O Tomáškově: dle materiálu ze sbírky Mojžíra Urbánka*. Dalibor, 1900, vol. 22, Nos. 17–18, p. 134.

having Tomaschek teach his daughter Clara, an outstanding pianist and the future wife of the composer Robert Schumann.¹³⁹ However, Clara did not become Tomaschek's pupil.

Already during his lifetime, Tomaschek received recognition at home and abroad. In Prague he was called the "musical Pope" or the "musical Dalai Lama". He attracted visits from musicians passing through Prague including Richard Wagner (1832), Ole Bull (1839), Clara Wieck (1837), and Hector Berlioz (1846). According to his pupil Hanslick, Tomaschek was underappreciated by his contemporaries, and especially by the Czechs, possibly because he was bound to the service of Count Buquoy. If he had been free to tour Europe as a concert pianist, as was then customary, he certainly would have been far better known as a performer and a composer.¹⁴⁰ Tomaschek received international recognition from several foreign musical societies. According to Gerber's lexicon, in 1812 he was already appointed a member of a Swiss musical society.¹⁴¹ He became an honorary member of musical societies in Innsbruck (1831), Vienna (1836), Rotterdam (1836), Pest and Buda (1838), Stuttgart (1839), and Lviv (1849).¹⁴² He was delivered an honorary diploma from the Academy of Arts and Sciences in Berlin posthumously in 1850.¹⁴³ In his autobiography, Tomaschek also says he was an honorary member "at St Anne's" in Vienna ("korrespondierendes Ehren Mitglied bei Sct. Anna"). In Bohemia, he was honoured only by Charles University, which conferred on him the title of Master of the Liberal Arts in 1811.

Tomaschek's fame is also shown by the appearance of his name in important musical lexicons of the day and in reviews of period musical journals, where he tended to get positive reviews. Tomaschek's societal importance is also documented by the fact that he was one of the most frequently portrayed musicians in Bohemia of the first half of the 19th century. There are eight extant portraits.¹⁴⁴ According to the recollection of the composer's nephew Hansgirk, Tomaschek was more isolated from society towards the end of his life although he was still teaching and giving household concerts. He began to have health problems that prevented him from playing the piano; gout had caused him to lose the mobility of his fingers. He made regular visits to the spas of western Bohemia, sending reports to the journal *Ost und West* commenting on cultural life there. Tomaschek received great encouragement from the Prague concert for the 100th anniversary of Johann Wolfgang von Goethe's birth, held at the German House (Deutsches Haus or Deutsches Cassino) at the address Na příkopě in Prague on 27 Aug. 1849. Tomaschek lent societal prestige to the concert by taking part in person, although the presenters had had little hope that he would attend because of his ill health. Among other things, the performance of Tomaschek's songs to texts by Goethe was very successful, so the evening also became a tribute to Tomaschek.¹⁴⁵ At the request of his friend and neighbour Pavel Alois Klar, in 1844 Tomaschek began work on his autobiography, which was published serially in Klar's yearbook *Libussa* from 1845 to 1850. The biography concludes in 1823 with his betrothal to Wilhelmine Ebert. Tomaschek conceived his autobiography rather unusually, not only retelling the story of his life, but also, most importantly, expressing his views about musical events of the day as he him-

139 According to a letter from Tomášek to Friedrich Wieck dated 13 Sept. 1839, Wieck wanted him to teach Clara counterpoint; Staatsbibliothek zu Berlin, Preußischer Kulturbesitz, Musikabteilung mit Mendelssohn Archiv (D-B), shelf mark N. Mus. Ep. 2654.

140 HANSLICK, Eduard. *Aus meinem Leben*. 2. Aufl. Berlin: Allgemeiner Verein für deutsche Literatur, 1894, pp. 24-42; quoted from the Czech edition HANSLICK, Eduard and LUDVOVÁ, Jitka (ed.). *Dokonalý antiwagnerián: Paměti, fejetony, kritiky: výbor z díla*. Praha: Supraphon, 1992, p. 52

141 GERBER, Ernst Ludwig. *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler ... älterer und neueren Zeit, aus allen Nationen. Vierter Theil*. Leipzig: A. Kühnel, 1814, pp. 363-368, referring to the *Allgemeine Musikalische Zeitung* 1812, No. 45; the report is not found there.

142 Všechny tyto diplomy jsou uloženy v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze, fond Varia (číslo archivního souboru 1843). Musikverein zu Innsbruck (5 Apr. 1831), Gesellschaft der Musikfreunde des österreichischen Kaiserstaates – Wien (25 Jan. 1836), Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst – Rotterdam (30 Sept. 1836), Pesther und Ofner Musik Verein – Pesth (31 Aug. 1838), Deutscher National-Verein für Musik und Ihre Wissenschaft (1839), Musik Verein – Lemberg (25 Aug. 1841).

143 According to his nephew Karl Viktor Hansgirk, HANSGIRG, Karl Viktor. *Reminiszenzen an Wenzel Johann Tomaschek*, *Libussa* : Jahrbuch für..., 1855, vol. 14, pp. 204-220. Translated into Czech as *Vzpomínky na Václava Tomáška*. In: TOMÁŠEK, Václav Jan. *Vlastní životopis*. Translated by Zdeněk Němec. Praha: Topič, 1941, pp. 265-281.

144 VOLEK, Tomislav and JAREŠ, Stanislav. *Portréty Václava Jana Tomáška*. Hudební věda, 1975, vol. 12, No. 3, pp. 277-288.

145 Prager Zeitung, 1849, No. 202, 28 Aug. 1849, Beilage zu Nr. 202.

self experienced them. He states his opinions, both positive and negative, very openly, so his writings met with some criticism, naturally. However, Tomaschek's autobiography is also evidence of his extraordinary industriousness, determination, perseverance, and eagerness to learn new things and meet interesting people. Tomaschek was very proud of the standing he had achieved in the music world as a self-taught musician. He died on 3 April 1850 in Prague and was buried at the Lesser Town Cemetery in Košíře.

In 2007, in connection with the exhibition *Tajemství notového rukopisu* (The Mystery of the Musical Manuscript), the National Museum – Czech Museum of Music ordered graphological analysis of the writing of several composers, including a manuscript by Wenzel Johann Tomaschek. That assessment,¹⁴⁶ which correctly identifies Tomaschek's character traits and expresses some of his outlook on life, was done completely independently; the experts analysing the writing were unaware of the identities and life's stories of the persons being evaluated: "The composer possesses will power, perseverance combined with precision, and sense of order and neatness. Unusual internal sensitivity and constant dissatisfaction are compensated by ambition and great industriousness. There are some signs of a low level of confidence and a lack of self-esteem. The result is a tendency to emphasise and give preference to material values. He likes routine and does not take risks, but he desires change. The power of his creativity is grounded directly in his primal urges, and there is no lack of a constant effort towards improvement. His love of music is essentially instinctive."

146 Grafologická aliance České republiky, Zdeňka Tušková et col.

Wenzel Johann Tomaschek as the subject of research

The bibliography compiled in the early 1960s by Miroslav Postler, librarian of the National Library of the Czech Republic, is of fundamental importance and is extraordinary helpful for orientation in texts about Wenzel Johann Tomaschek published from the early 19th century until the 1950s.¹⁴⁷ On the basis of research of the collections of the National Library in Prague, he put together a list of 980 items that relate to Wenzel Johann Tomaschek. He arranged the material chronologically, categorised into the following groups:

- books: monographs, excerpts, treatises, and mentions in colloquia, collections, and music history books
- periodicals: articles and correspondence, reports and commentary, belles-lettres
- occasional prints and iconography.

These records include texts with a great diversity of content and importance: announcements, reviews, major studies, monographs, encyclopaedia entries, and a large number of feuilleton articles and brief reports. The entries from the first half of the 19th century are mostly announcements and reviews of Tomaschek's compositions, reports, or encyclopaedia entries. Postler also cites bibliographical data about Tomaschek's own works: the autobiography, reviews, travel reports, and announcements. The content of texts written after the composer's death in 1850 are generally connected with anniversaries of Tomaschek's birth and death. Besides references to important studies published in periodicals or to the two monographs by Josef Klement Zástěra and Marie Tarantová, there are mainly reports, feuilleton articles, and reviews. Most of them concern performances of Tomaschek's works.

Entries in music encyclopaedias

Wenzel Johann Tomaschek is one of the Czech musicians whose name appears as an entry in important music encyclopaedias of both the first and second halves of the 19th century. The entries in lexicons from the first half of the 19th century document his monumental fame; entries in encyclopaedias published after his death in the latter half of the 19th century show that he was still regarded as an important musician. These encyclopaedia entries are important not only for the biographical information they contain, but also for lists of works that enable deducing the *terminus ante quem* for the composing of certain works based on the publication date of the encyclopaedia. This is useful because Tomaschek did not date most of his compositions. Opus numbers usually are not given for the compositions recorded in these lists. The biographical sections have much in common, and based on their content and formulations, some of them may be assumed to have been written in cooperation with Tomaschek himself. This is revealed in particular by passages describing the beginnings of his musical education. The formulations of these texts bear a striking resemblance to the content of Tomaschek's autobiography, although it did not begin to be published until 1845.

The first mention of Tomaschek in lexicographical literature appears in 1796, when Tomaschek was 22 years old. His name is found in a list of musicians in the yearbook *Jahrbuch der Tonkunst von Wien und Prag* 1796. Tomaschek is listed in the section "Virtuosen und Dilettanten" in a very short entry describing him as a good pianist. From the second decade of the 19th century, extensive entries begin to appear in encyclopaedias by Gerber (1814),¹⁴⁸ Dlabáč (1815),¹⁴⁹ Czikan-Gräfer (1836),¹⁵⁰ Schilling (1838),¹⁵¹ and Gathy (1840).¹⁵² The entries with the most important content are in Gerber's and Schilling's encyclopaedias. In the Wenzel Johann Tomaschek

147 POSTLER, Miroslav (ed.). *Václav Jan Tomášek: bibliografie*. Praha: Státní knihovna ČSR, 1960.

148 GERBER 1814, pp. 364–368.

149 DLABÁČ, Johann Gottfried. *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Theil auch für Mähren und Schlesien*. Vol. 3. Prag: Stände Böhmens, 1815, pp. 269–270.

150 CZIKANN, Johann Jakob Heinrich and GRÄFER, Franz (ed.). *Oesterreichische National-Encyclopädie, oder alphabetische Darlegung der wissenschaftigsten Eigenthümlichkeiten des österreichischen Kaiserthumes*. Vol. 5. Wien: Friedr. Beck'sche Universitäts-Buchhandlung, 1836, pp. 381–382.

151 SCHILLING, Gustav (ed.). *Encyclopädie der gesamten musikalischen Wissenschaften oder Universal-Lexikon der Tonkunst*. Vol. 6. Stuttgart: Verlag von Franz Köhler, 1838, pp. 655–656.

152 GATHY, August. *Musikalisches Conversations-Lexikon: Encyclopädie der gesamten Musik-Wissenschaft für Künstler, Kunstfreunde und Gebildete*. 2nd ed. Hanburg: G.M. Niemeyer, 1840, pp. 468–469.

personal collection at the Prague City Archives,¹⁵³ there are two anonymous biographical studies in manuscript form with texts that correspond to the entries in Gerber's and Schilling's encyclopaedias. In the text identified as the entry in Schilling's encyclopaedia, there is an addendum written in Tomaschek's hand about his marriage to Wilhelmine Ebert and about her death in 1836. The content of a relatively lengthy text in the manuscript that was crossed out has been successfully deciphered. That text does not appear in the printed edition.

Of the later encyclopaedia entries from the second half of the 19th century, the most interesting text is from Wurzbach's lexicon.¹⁵⁴ The other lexicons offer no new information and do not stand out in any way,¹⁵⁵ and some of them even contain errors. The entry in Wurzbach's lexicon is not only very extensive (17 columns), but also noteworthy for its structure and wealth of content.¹⁵⁶ Some of the information is not entirely correct, but the entry is quite exceptional for its conception and summary of the subject matter. Besides a biography, it contains six numbered sections: an overview of compositions (containing a list of compositions with opus numbers and a partial list of works without opus numbers while also mentioning compositions that were destroyed), Tomaschek's birthplace (there is a reference to a depiction published in the journal *[Zlatá] Praha* in 1869), a description of Tomaschek's tomb at the Lesser Town Cemetery in Prague-Košíře, and a characterisation of Tomaschek's personality. The entry is relatively plentiful with references to the sources of information used.¹⁵⁷

Articles in periodicals, studies, and memoirs

Already in the latter half of the 19th century, several important texts appeared that presented Tomaschek's biography and attempted to evaluate his artistic importance. Most of the biographical texts were based on the autobiography, but Tomaschek's narrative ends in 1823, so the second half of his life tends to be covered much more briefly. The chronological sequence of events is also less reliable. Some texts used eyewitness accounts or sources that are now lost, but sources of information are cited only in exceptional cases. The authors of these texts are Emanuel Meliš,¹⁵⁸ August Wilhelm Ambros,¹⁵⁹ Jan Kaňka Jnr. (1772–1865),¹⁶⁰ Karel Hůlka,¹⁶¹ and Jaroslav Kamper.¹⁶²

153 Archiv hlavního města Prahy, Osobní fond Václava Jana Tomáška, NAD 1254.

154 WURZBACH, Constant von. *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*. Vol. 46. Wien: Verlag der Universitäts-Buchdruckerei von L.C. Zamarski, 1882, pp. 57–65.

155 Např. BERNSDORF, Eduard. *Neues Universal-Lexikon der Tonkunst*. Vol. 3. Offenbach: Johann André, 1861, pp. 738–739; GOLLMICK, Carl. *Handlexikon der Tonkunst*. Vol. 2. Offenbach a. M.: Johann André, 1857, p. 141; MENDEL, Hermann and REISSMANN, August. *Musikalisches Conversations-Lexikon*. Vol. 10, Berlin: Oppenheim, 1878, pp. 209–210; EITNER, Robert. *Biographisch-Bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts*. Vol. 9. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1903, pp. 420–421.

156 The author of the entry is not identified. Hubert Reitterer (Vienna) believes it may have been Wurzbach himself; according to his experience, entries that lack the initials of an author were written by Wurzbach. This information was conveyed to the author in person by Hubert Reitterer in 2009.

157 Wienbibliothek im Rathaus, Druckschriftensammlung. *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*, file No. 45, Tomaschek Wenzel Johann.

158 E. Z. [MELIŠ, Emanuel]. *Václav Jan Tomášek*. Dalibor, 1863, vol. 6, No. 25, p. 93; No. 26, pp. 202–204; No. 27, pp. 209–210; No. 28, pp. 217–219; No. 29, pp. 225–234; No. 31, pp. 243–244; No. 32, pp. 252–253; No. 33, pp. 258–274; No. 35, pp. 273–274; No. 36, p. 281.

159 AMBROS, August Wilhelm. *Pražské hudební vzpomínky*, Dalibor, 1869, No. 26, p. 188; No. 28, p. 199, (AMBROS 1869); FL. [FLAMIN = pseudonym AMBROS, August Wilhelm]. *Václav Jan Tomášek: životopisný nástin*. Dalibor, 1874, No. 16, pp. 121–123; No. 17, pp. 129–138; No. 21, pp. 161–162; No. 23, pp. 177–179.

160 [KAŇKA, Jan ml.]. *Das Triumvirat F.D. Weber, Witasek und Tomaschek: aus dem Gedächtnis-Album eines alten Musikanten*. Bohemia, 1873, supplement to No. 27, (31. Jan.), pp. 1–2; supplement to No. 28 (1. Feb.), p. 1; supplement to No. 29 (2. Feb.), p. 2; supplement to No. 30 (4. Feb.), p. 1; supplement to No. 31 (5. Feb.), pp. 1–2; supplement to No. 32 (6. Feb.), p. 1; supplement to No. 33 (7. Feb.), p. 2 (Kaňka 1873); [KAŇKA, Jan ml.]. *Prager Musikleben (1840–1850): aus dem Gedächtnis-Album eines alten Musikanten*, Bohemia, 1874, supplement to No. 25, (25. Jan.), p. 1; supplement to No. 41 (11. Feb.), pp. 3–4; supplement to No. 69 (11. Mar.), pp. 3–4; supplement to No. 99 (11. Apr.), p. 1; supplement to No. 102 (14. Apr.), p. 1; supplement to No. 124 (6. May), p. 1; supplement to No. 130 (12. May), p. 1; supplement to No. 131 (14. May), p. 1.

161 HŮLKA, Karel. *O potřebě studia starší české hudby*. Dalibor, 1898, vol. 20, No. 28/29, p. 214; No. 33/34, pp. 254–255; No. 37/38, p. 285; No. 39/40, pp. 301–302; No. 41/42, pp. 317–318; 1899, vol. 21, No. 11, p. 78; HŮLKA, Karel. *K padesáté ročníci úmrtí Václ. Jana Tomáška*. Dalibor, 1900, vol. 22, No. 17/18, pp. 130–133; No. 20/21, pp. 155–156; No. 26/27, pp. 204–205; No. 29, pp. 227–228; No. 30, pp. 236–237; No. 31, pp. 242–243; No. 32, pp. 251–252.

162 VOLEK 1975.

Less frequently, there were articles describing sources concerning Tomaschek, but those texts are very important, often being the only evidence of concrete sources other than music, a large portion of which no longer exist. Materials from Tomaschek's estate were described by Václav Juda Novotný¹⁶³ and Jaroslav Kamper.¹⁶⁴ Texts in the character of memoirs are another very important source of information, the most important being the recollections of Tomaschek's nephew Karl Viktor Hansgirk¹⁶⁵ and of Eduard Hanslick.¹⁶⁶ Hansgirk's text is personal in tone, and it offers a well-rounded characterisation of Tomaschek's personality including his habits, interests, and appearance. Hanslick describes Tomaschek's pedagogical methods.

After the Second World War, more important studies were written that document Tomaschek's importance, but the choice of subject matter was restricted to narrow topics by the status of research at the time. Authors were aware of the lack of a catalogue of compositions and of a more extensive monograph, but they understood the difficulties involved with realising those tasks. For example, texts that deal with a concrete type of composition from a compositional or aesthetic perspective (eclogues,¹⁶⁷ songs,¹⁶⁸ dramatic works¹⁶⁹) lead us back to the problem of a list of Tomaschek's works,¹⁷⁰ offer a list of his portraits,¹⁷¹ deal with the problem of Tomaschek's Prague publishers,¹⁷² discuss his autobiography,¹⁷³ and evaluate Tomaschek's importance as a figure in Czech musical culture.¹⁷⁴

Monographs and editions of the biography

The author of the first monograph about Wenzel Johann Tomaschek was **Josef Klement Zástěra**. Like Tomaschek, he was born in Skuteč, and besides teaching, he devoted his whole life to researching and promoting Tomaschek and his works. The first study about Tomaschek was published in the annual report of a secondary school in Kostelec nad Orlicí (Výroční zpráva Reálného gymnázia v Kostelci nad Orlicí) for the 1911/1912 school year,¹⁷⁵ but it was later revised, expanded, and published in 1925 in Skuteč under the title *Václav Jan*

163 NOVOTNÝ 1900.

164 KAMPER 1910.

165 Karl Viktor Ritter von Hansgirk (1823–1877), a poet, author, and state official, was Tomášek's nephew. His mother Elisabeth came from Prague's prominent Ebert family, and she had two sisters: Wilhelmine, who married Wenzel Johann Tomaschek in 1824, and Julie, who married Rudolf Glaser. *Mittheilungen des Vereins für Geschichte der Deutschen in Böhmen* 1877, p. 250 contains his biography; HANSGIRG 1855; NĚMEC 1941, pp. 265–281; HANSGIRG, Karl Viktor. *Wenzel Johann Tomaschek: Erinnerungsblatt zu seiner hundertjährigen Geburtsfeier*. Bohemia, 1874, supplement to No. 103 (15 Apr.), p. 1, supplement to No. 104 (16 Apr.), pp. 1–2, supplement to No. 105 (17 Apr.), p. 1, supplement to No. 106 (18 Apr.), pp. 2–3.

166 HANSLICK, Eduard. *Aus meinem Leben*. Berlin: Allgemeiner Verein für deutsche Literatur, 1894, quoted from the Czech edition HANSLICK, Eduard. *Dokonalý antiwagnerián: paměti, fejetony, kritiky*, Praha: Supraphon, 1992.

167 STRAKOVÁ, Theodora. *V. J. Tomášek a jeho klavírní eklogy*, Časopis Moravského musea, 1960, vol. 11, pp. 175–198.

168 STRAKOVÁ, Theodora. *Tomáškovy písně na Goethovy texty*. Časopis Moravského musea, 1960, vol. 11, pp. 214–252; VYSLOUŽILOVÁ, Milena. *Václav Jan Tomascheks Lieder zu tschechischen Texten*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1974, H 9, pp. 51–58; DeLONG, Kenneth: *Jan Václav Tomášek's Goethe Lieder*. Kosmas, 1988, vol. 7, pp. 71–90.

169 HOLUBOVÁ, Eliška. *Václav Jan Tomášeks Oper Serafine als Quelle und Werk*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1973, H 8, pp. 51–58; HOLUBOVÁ, Eliška. *V. J. Tomascheks Musikdramatische Szene zu Texten Goethes und Schillers*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1975, H 10, pp. 35–47.

170 BUREŠ, Miroslav. *Památky na Václava Jana Tomáška*. Časopis Národního musea – Historické museum, 1974, vol. 143, pp. 55–65; KABELKOVÁ, Markéta. *Pozůstalost Václava Jana Tomáška (1774–1850)*. Hudební věda, 2005, vol. 42, pp. 153–170.

171 VOLEK 1975.

172 JANÁČKOVÁ, Irena. *Pražští vydavatelé Václava Jana Tomáška*. Hudební věda, 1981, vol. 18, No. 2, pp. 171–180.

173 PEČMAN, Rudolf. *Tomáškova autobiografie jako pramen*. Hudební rozhledy, 1976, vol. 29, No. 10, pp. 474–475; BERKOVEC, Jiří. *Nově o vlastním životopise Václava Jana Tomáška*. Opus musicum, 1992, vol. 24, pp. 109–201.

174 VYSLOUŽIL, Jiří. *Václav Jan Křtitel Tomášeks Stellung in der tschechischen Musikkultur*. In: Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, 1975, H 10, pp. 7–18; FUKAČ, Jiří. *V. J. Tomášek a geneze kritického myšlení*. Opus musicum, 1979, vol. 11, No. 6, pp. 166–171; TARANTOVÁ, Marie. *Václav Jan Tomášek ve staropražských hudebních salonech*. Hudební věda, 1976, vol. 13, No. 1, pp. 59–79; MIKANOVÁ, Eva. *Václav Jan Tomášek v kritikách Allgemeine musikalische Zeitung*. In: Česká hudba světa, svět české hudbě. Sborník původních statí československých a sovětských hudebních vědců k Roku české hudby. Praha: Panton, 1974; ŠONKA, Jaroslav: *Přátelství Václava Jana Tomáška s Václavem Hankou*. Zprávy z Bertramky, 1967, pp. 1–4; TARANTOVÁ, Marie. *Friedrich Schiller a Johann Wolfgang Goethe v hudbě českého obrození*. Zprávy z Bertramky, 1966, pp. 1–13.

175 ZÁSTĚRA, Josef Klement. *Václav Jan Křtitel Tomášek*. Výroční zpráva Reálného gymnázia v Kostelci nad Orlicí, 1911/1912.

Křtitel Tomášek, předchůdce Bedřicha Smetany (Václav Jan Křtitel Tomášek. A Forerunner of B. Smetana).¹⁷⁶ That monograph contains a biographical section, a list of compositions, and an overview of sources and literature. In the text, Zástěra does not give references for the sources and other materials he was working with, but he lists everything separately in the section "Sources and Literature".¹⁷⁷ Zástěra's monograph became a reliable source of information about Tomaschek for future generations. The author of the second monograph was **Marie Tarantová**, an author on music and translator who devoted herself systematically to the music of the Czech National Revival. Her study was published in 1946 in the popular history series "Kdo je" ("Who Is"), which presented biographies of important figures from various fields of human endeavour. This study is conceived entirely differently from Zástěra's. The highly readable style was in keeping with the mission of the book series. Tarantová did not include a list of compositions, and she gives no references to sources and literature because the publisher did not require it. Based on the content of the text, it is clear that she was probably working with the same sources as Josef Klement Zástěra, but she definitely also used some sources that are now lost; for example, she is the only author to cite the first contract between Count Georg Buquoy and Wenzel Johann Tomaschek (1806).

For the Czech public, however, the **publication of Tomaschek's autobiography in a Czech translation in 1941** was of great importance.¹⁷⁸ The musicologist Zdeněk Němec translated the German text and furnished it with thorough annotations. To the autobiography, he added translations of two more important texts: the memoirs of Karl Viktor Hansgirk and A Commemoration of Václav Tomaschek (*Pamětní list Václava Tomáška*) by Pavel Alois Klar.¹⁷⁹ The publication also contains a list of compositions and a point-by-point overview of the composer's life in the context of European musical events. Making the autobiography available in Czech was highly commendable because Tomaschek's German is very complicated. The edition is valuable not only for musicologists, but also for learning about culture at the turn of the 18th and 19th centuries. It may also be of interest to lovers of memoirs. In 2017, **Tomaschek's autobiography was published in an English translation** by Stephen Thomson Moore.¹⁸⁰ **Wolfgang Antesberger** has written an extensive monograph dealing with Tomaschek's songs in German with piano accompaniment.¹⁸¹ Originally a dissertation, the study systematically analyses all of Tomaschek's songs to German texts.

Sources

Most of the authors of biographical texts about Wenzel Johann Tomaschek that were published in the latter half of the 19th century or the early 20th century do not list the sources of their information. From the circumstances, it can be surmised that the main sources were Tomaschek's autobiography, the memoirs of his nephew Karl Hansgirk, period music encyclopaedias, or the period press. In many cases, however, sources of information cannot be deduced. At the beginning of the 20th century, Václav Juda Novotný¹⁸² and Jaroslav Kamper¹⁸³ pub-

176 ZÁSTĚRA 1925.

177 **Zástěra was working with copies of entries in public registers for the grandparents, parents, and siblings of Wenzel Johann Tomaschek** and of his wife Wilhelmine Tomschek, née Ebert, as well as with Tomaschek's autobiography, the recollections of Tomaschek's nephew K. V. Hansgirk, František Palacký's diary, monographs about *Skuteč* by K. Adámek, K. V. Adámek, and J. K. Zástěra, musical encyclopaedias, and articles from periodicals. He also states that he was working with "Notes on the Master's Estate" kept in the archive of the Museum of the Kingdom of Bohemia", but that source has not been found.

178 NĚMEC 1941.

179 HANSGIRK, Karl Viktor. *Vzpomínky na Václava Tomáška*. In: NĚMEC 1941, pp. 265–281 (in the original: HANSGIRK 1855 and KLAR, Pavel Alois. *Pamětní list Václava Tomáška*), AutVJT 282–287 (in the original: KLAR, Paul Alois. *Ein Denkblatt von Wenzel Tomaschek*. In: *Libussa: Jahrbuch für ...*, 1859, vol. 18, pp. 168–173).

180 TOMASCHEK, Wenzel Johann and MOORE, Stephen Thomson, BECKERMAN, Michael (ed.). *Wenzel Johann Tomaschek: An Autobiography*. Studies Czech Music Series, 5. Hillsdale, NY: Pendragon Press, 2017.

181 ANTESBERGER, Wolfgang. *Die deutschsprachigen Lieder für Pianoforte von Johann Wenzel Tomaschek*. St. Otilien: EOS, 2017. The author had at his disposal my unpublished 2012 dissertation with an overview of Tomášek's works and sources. Unfortunately, the language barrier caused some inaccurate interpretations of my conclusions. In his book's title and text, he consistently puts Tomášek's given names in the incorrect order.

182 NOVOTNÝ 1900.

183 KAMPER, Jaroslav. *Z pozůstalosti Tomáškovy*, *Hudební revue*, 1911, vol. 4, pp. 271–278.

lished two studies that briefly report the musical content of Tomaschek's estate. According to Karel Hůlka,¹⁸⁴ Tomaschek's nephew Eduard obtained music and valuable objects, Tomaschek's housekeeper Spiková received money, and Alexander Dreyschock got the "piano from Schwartling". According to both authors, archival materials other than music that mostly came from the estate¹⁸⁵ were found at the **National Museum** and in the private collections of **Mojmír Urbánek** and **Fritz Donebauer**.¹⁸⁶

Archival materials taken over by the National Museum were first kept in the Literary Archive of the National Museum,¹⁸⁷ then at the turn of the 1950s and '60s they were transferred to the Literary Archive of the Museum of Czech Literature, where they have been processed in the collection Varia. Nothing is known about the fate of Mojmír Urbánek's collection. The part of the collection that contained important sources of Bohemicalia on musical culture at the turn of the 18th and 19th centuries including a wealth of material relating to Tomaschek was purchased from Fritz Donebauer in 1908 by **Richard Morawetz**, an industrialist from Úpice. The collection was confiscated after the Second World War, and it found its way to the Literary Archive of the National Museum, and from there it was also transferred in the 1950s and '60s to the Literary Archive of the Museum of Czech Literature. After 1989, it was returned to the heirs of the original owner as restitution. In 2004 and 2008, the National Museum succeeded at purchasing this musical part of the collection through the Ministry of Culture of the Czech Republic.¹⁸⁸

According to Václav Juda Novotný, **Urbánek's collection** contained a total of 13 notebooks with catalogues of pupils from the years 1800–1850, a list of grade reports for 32 pupils from 1830, correspondence, newspaper clippings about compositions by Wenzel Johann Tomaschek, diplomas from foreign societies, and a contract with Count Georg Buquoy. All these materials are missing except for the diplomas from foreign societies, which are found in the Varia collection at the Museum of Czech Literature. Those diplomas had originally been part of Tomaschek's estate kept at the National Museum. Some of the objects were probably sold at auction in 2002 at the Václav Prošek Antiquarian Bookshop and Auction Agency to the Austrian collector Eki Müller from Salzburg. That involved one catalogue of pupils, programmes and Leo Thun's notes on harmony.

According to Kamper, **Donebauer's collection**, part of which was purchased by **Richard Morawetz**, contained sketches of compositions, drawings by V. J. Tomaschek (including a self-portrait) and other artists (including a portrait of Tomaschek on his deathbed), documents of an official character (9 items) from the years 1811–1841, correspondence sent and received by Tomaschek, a poem by Heinrich Dambeck, two letters from Count Buquoy, programmes, leaflets, clippings, aphorisms, and epigrams. Unfortunately, Kamper does not specify the materials in more detail although he gives quotes from the letters, so it is not possible to identify the archival materials with certainty. It is certain, however, that not all of the listed materials from the confiscated collection arrived at the National Museum. The missing items are the sketches of compositions, drawings, Dambeck's poem, Buquoy's letters, clippings, leaflets, epigrams, and aphorisms. It seems that some of the missing items are contained in the **estate of Vlastimil Blažek**, which came to the National Museum – Czech Museum of Music in 1977.¹⁸⁹ Blažek probably borrowed these materials from Morawetz and never returned them. In addi-

184 HŮLKA 1900.

185 For information about Tomášek's estate, see KABELKOVÁ 2005.

186 The core of the collection comes from the archivist Edmund Schebek. Donebauer's collection is covered by three catalogues: 1) *Aus der Musik- und Theater-Welt. Beschreibendes Verzeichnis der Autographen-Sammlung Fritz Donebauer in Prag*, Selbstverlag, Prag 1894; 2) *Beschreibendes Verzeichnis der Autographen-Sammlung Fritz Donebauer in Prag*, 2nd edition, Buchdruckerei Löwit & Lamberg, Selbstverlag, Prag 1900; 3) *Sammlung Fritz Donebauer – Prag, Briefe, Musik- Manuscripte, Portraits zur Geschichte der Musik und des Theaters. Versteigerung vom 6. bis 8. April 1908 durch J. A. Stargardt, Verlagsbuchhandlung und Antiquariat*, Berlin [1908]; only the 1900 catalogue was available for the purposes of this study.

187 POŠTOLKA, Milan. *Hudební památky Morawetzovy sbírky*. Časopis Národního musea, 1962–1963, vol.131–132, pp. 89–113; the number of archival items relating to W. J. Tomaschek in the Morawetz collection from the Literary Archive of the National Museum is notably lower than is listed in the 1900 catalogue of Donebauer's collection, but there is no comparison with the final status of the collection, which is the auction catalogue from 1908.

188 The collection is almost completely processed and accessible in the online catalogue of the National Museum – Czech Museum of Music <https://cmh.opac.nm.cz/#/>. For an edition of Tomaschek's correspondence, see VOJTEŠKOVÁ, Jana. *Dopisy Václava Jana Tomáška z Morawetzovy sbírky*. Musicologica Olomucensia, 2022, vol. 34, No. 2, pp. 120–162.

189 Kept at the CZ-Pnm under acquisition no. 58/1977.